

แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี

นาย จามร วังศรีแก้ว

ศูนย์วิทยพัทยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A POTENTIAL DEVELOPMENT GUIDELINE OF TOURISM DESTINATION IN
UBONRATCHATANI PROVINCE

Mr. Jamorn Wangsrikaew

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Sports Science

Faculty of Sports Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด
อุบลราชธานี

โดย

นายจามร วังศรีแก้ว

สาขาวิชา

วิทยาศาสตร์การกีฬา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ กาญจนกิจ

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิต คณิงสุเกษม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ กาญจนกิจ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล)

กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประพัฒน์ ลักษณะพิสูทธิ์)

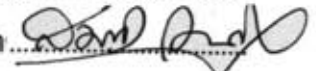
จามร วังศรีแก้ว : แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี (A POTENTIAL DEVELOPMENT GUIDELINE OF TOURISM DESTINATION IN UBONRATCHATANI PROVINCE) อ.ที่ปริกษาวิทยานินพนธ์หลัก: ศ.ดร.สมบัติ กาญจนกิจ, 167 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีและประชาชนในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีอายุ 15 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็นนักท่องเที่ยว จำนวน 165 คน ประชาชนในท้องถิ่น จำนวน 235 คน ซึ่งใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลส่วนผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว จำนวน 6 ท่าน ใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการในองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการอยู่ในระดับมากคือด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.70$) ด้านแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.59$) ด้านการคมนาคมและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.57$) และ ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.49$) ตามลำดับ ยกเว้นด้านบริการเสริม ($\bar{X} = 3.33$) มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง. ความต้องการการพัฒนาองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า ประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการการพัฒนาระดับมากที่สุดคือด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.34$) ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.31$) ส่วนความต้องการระดับมากคือ ด้านการคมนาคม ($\bar{X} = 4.17$) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและบริการเสริม ($\bar{X} = 3.89$) และด้านแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.43$)

2. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีที่ได้จากการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม คือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต้องให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนท้องถิ่นอนุรักษ์และเห็นคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรการเพื่อใช้รองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว มีการพัฒนาและอนุรักษ์ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่และประเภทของแหล่งท่องเที่ยว และควรมีการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นการกระตุ้นการท่องเที่ยวของจังหวัดให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สาขาวิชา.....วิทยาศาสตร์การกีฬา.....ลายมือชื่อนิสิต.....จามร วังศรีแก้ว.....

ปีการศึกษา.....2553.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปริกษาวิทยานินพนธ์หลัก.....

5278606939 : MAJOR SPORTS SCIENCE

KEY WORDS: DEVELOPMENT/ TOURISM POTENTIAL / UBONRATCHATANI

JAMORN WANGSRIKAEW: A POTENTIAL DEVELOPMENT GUIDELINE OF
TOURISM DESTINATION IN UBONRATCHATANI PROVINCE. ADVISOR:
PROFESSOR. SOMBAT KARNJANAKIT, Ph.D., 176 pp.

The purposes of this study were to propose a potential development guideline of tourism destination in Ubonratcharani province. The samples were Thai tourists who travelled to Ubonratchatani and people in the local area who lived in Ubonratchatani. Both samples were people from age 15 years and over. The sample group used in the research was divided into 165 tourists and 235 local people. The questionnaire was used in collecting the data. The interview form was used in collecting the data from 6 people pertaining to tourism. The statistical analysis was analyzed in term of means and standard deviation. The results were as follow

1. Regarding the demand in the tourism components of tourists, it was found that tourists had demand at a high level in touristsm activity ($\bar{X} = 3.70$), tourism attractions ($\bar{X} = 3.59$), transportation and utilities ($\bar{X} = 3.57$), and tourism packages ($\bar{X} = 3.49$), respectively except for the additional service ($\bar{X} = 3.33$) which had the demand at an average level. Regarding the demand on the development of tourism attraction component of the local people, it was found that local people placed the demand on the development of conveniences and utilities and tourism packages ($\bar{X} = 4.31$) in the highest level ($\bar{X} = 4.34$). As for the demand in a high level, they were transportation, ($\bar{X} = 4.17$), tourism activity and additional services ($\bar{X} = 3.89$) and the tourism attractions ($\bar{X} = 3.43$).

2. A potential development guideline of tourism destination in Ubonratchatani province that had been collected and analyzed from the data from the 3 sample groups was that the development of tourism destination must allow local people to participate in the development and to provide activity so that local people would preserve and appreciate the local tourism destinations and to create a standard of rules and regulations to support tourists who come to visit, to develop and preserve the tourism destination. There should also be support from related organizations regarding public relations of tourism destinations in order to encourage the tourism of the province.

Field of Study:.....Sports Science..... Student's Signature:..... *Jamorn Wangsrikaew*
Academic Year:.....2010..... Advisor's Signature:..... *Sombat Karnjanakit*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของการวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ กรรมการภายนอก มหาวิทยาลัยในการสอบวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ ที่ช่วย แนะนำขั้นตอนต่างๆ ในขั้นตอนการทำวิจัยที่ถูกต้อง ดร. อัญญา นิลนพคุณ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลา เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยและอนุเคราะห์ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ในการ วิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ทุกๆ ท่าน บุคลากรทุกๆ ท่าน พี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ แขนง วิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุก ท่าน ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และคอยให้กำลังใจกันตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี ท่านนายอำเภอโขง เจียม ท่านนายอำเภอวารินชำราบ ท่านปลัดอำเภอเมืองอุบลราชธานี ท่านปลัดอำเภอสิรินธร ท่านปลัดอำเภอพิบูลมังสาหาร ที่ช่วยให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมของแต่ละอำเภอ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นายวิชชุญาณ – นางปรมพร วังศรีแก้ว บิดามารดา คุณยาย พนอจิต จันทา ที่ได้อบรม สั่งสอน และสนับสนุนผู้วิจัย ที่ให้ความช่วยเหลือผลักดันให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่ช่วยเหลือการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของ ทุกท่านที่กล่าวมาแล้ว และมีได้กล่าวมาในที่นี้ จึงกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สุดท้ายนี้คุณประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ ครู อาจารย์ ที่ได้ให้ความรู้ บิดามารดา ผู้ให้กำเนิด โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ที่ได้ให้วิชาความรู้และทำให้เกิดวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.4 คำจำกัดความของการวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา.....	6
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบการท่องเที่ยว.....	8
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	14
2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	26
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม.....	32
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบทางการท่องเที่ยว.....	33
2.5 บริบทพื้นที่ศึกษาแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี.....	35
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	49
3.1 ประชากร.....	49
3.2 กลุ่มตัวอย่าง.....	50
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
3.6 เกณฑ์เทียบระดับความต้องการ.....	58

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	59
4.2 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว.....	60
4.3 ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว.....	64
4.4 ส่วนที่ 3 ความต้องการของนักท่องเที่ยว.....	70
4.5 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว.....	76
4.6 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนท้องถิ่น.....	77
4.7 ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของประชาชนท้องถิ่น.....	81
4.8 ส่วนที่ 3 ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น.....	85
4.9 ส่วนที่ 4 ความต้องการการพัฒนาของประชาชนท้องถิ่น.....	87
4.10 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของประชาชนท้องถิ่น.....	93
4.11 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวใน จังหวัดอุบลราชธานี	94
 บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	 102
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	102
5.2 อภิปรายผล	106
5.3 แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี.....	111
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	114
 รายการอ้างอิง.....	 116
ภาคผนวก.....	122
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย.....	123
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	130
ภาคผนวก ค ผลการสัมภาษณ์.....	137
ภาคผนวก ง เครื่องมือในการทำวิจัย.....	151
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	176

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ	60
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ	60
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำแนกตาม สถานะทางสังคม.....	61
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	61
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำแนกตาม อาชีพ.....	62
6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำแนกตาม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	63
7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำแนกตาม การตัดสินใจท่องเที่ยวจากแหล่งข้อมูล.....	64
8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เหตุผลที่ตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว.....	65
9	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำแนกตาม ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการเดินทาง.....	66
10	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำแนกตาม จำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวต่อปี.....	66
11	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำแนกตาม บุคคลที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวด้วย.....	67
12	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำแนกตาม บุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว.....	68
13	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำแนกตาม แหล่งท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยว.....	69
14	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยว.....	70

ตารางที่		หน้า
15	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านการคมนาคม	71
16	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวก.....	72
17	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านโปรแกรมการ ท่องเที่ยว.....	73
18	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการ ท่องเที่ยว.....	74
19	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านบริการเสริม	75
20	จำนวน และค่าร้อยละ ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี.....	76
21	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตามเพศ	77
22	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตามอายุ	77
23	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตาม สถานะทางสังคม.....	78
24	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	78
25	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตาม อาชีพ.....	79
26	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตาม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	80
27	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตาม ความคิดเห็นผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่.....	81
28	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตาม ความคิดเห็นผลกระทบต่อเมือง.....	82

ตารางที่	หน้า	
29	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตาม ความคิดเห็นผลกระทบต่อสังคม.....	83
30	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตาม ความคิดเห็นผลกระทบต่อเศรษฐกิจ.....	84
31	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นใน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี.....	85
32	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการพัฒนาของประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตามด้านแหล่งท่องเที่ยว.....	87
33	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการพัฒนาของประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตามด้านการคมนาคม.....	88
34	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการพัฒนาของประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตามด้านสิ่งแวดล้อม.....	89
35	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการพัฒนาของประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตามด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว.....	90
36	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการพัฒนาของประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตามด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว.....	91
37	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการพัฒนาของประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตามด้านบริการเสริม.....	92
38	จำนวน และค่าร้อยละ ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี.....	93
39	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการ พัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีจำแนกตามด้านแหล่งท่องเที่ยว	94
40	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการ พัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีจำแนกตามด้านการคมนาคม ขนส่ง.....	95
41	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการ พัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีจำแนกตามด้านสิ่งแวดล้อม.....	96

ตารางที่		หน้า
42	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีจำแนกตามด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว.....	97
43	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีจำแนกตามด้านกิจกรรมและกระบวนการส่งเสริมจากภาครัฐและเอกชน.....	98
44	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีจำแนกตามด้านบริการเสริม	99
45	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วม	100
46	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีจำแนกตามด้านการประชาสัมพันธ์	101

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

- 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวใน
จังหวัดอุบลราชธานี”

5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของไทย และก่อให้เกิดธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของหลายประเภท เช่น ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจการแสดงศิลปะและเอกลักษณ์ไทย ธุรกิจสถานบันเทิง ซึ่งทำให้เกิดการลงทุนทางธุรกิจ การจ้างงาน และการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคต่างๆ จากรายรายสถิติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของประเทศไทยนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำแนกรายสัญชาติและรายได้ย้อนหลัง 10 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 จนถึง 2552 ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากต่อเนื่องจาก 8.58 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2542 เป็น 14.12 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2552 เท่ากับอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 6.45 นอกจากนี้รายได้จากการท่องเที่ยว ในช่วง 10 ปี ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากจำนวน 2.53 แสนล้านบาทในปี พ.ศ.2542 เพิ่มขึ้นเป็น 5.10 แสนล้านบาท ในปี พ.ศ.2552 เท่ากับอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีที่ร้อยละ 10.17 (กรมประชาสัมพันธ์. 2553:ออนไลน์)

จากการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้ให้ความสำคัญการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศหลังวิกฤติที่เกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2540 และสร้างฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน พึ่งตนเองได้ โดยให้ความสำคัญในการดำเนินการ 3 เรื่อง ประกอบด้วย 1.การแก้ไขปัญหาความยากจนคนด้อยโอกาสสามารถพึ่งพาตนเองได้ 2.สร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานรากเพื่อช่วยให้คนส่วนใหญ่มีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น 3.เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จะเห็นได้ว่าเรื่องสำคัญที่ต้องดำเนินการในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 คือการแก้ไขปัญหาความยากจนและสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานราก เพราะความยากจนเป็นอุปสรรคปัญหาสำคัญในการพัฒนาประเทศตลอดจนเศรษฐกิจในระดับฐานรากเป็นไปหาที่คนส่วนใหญ่ของประเทศประสบปัญหาอยู่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2546) นอกจากนี้หลังจากประเทศไทยภายหลังจากประสบวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. 2540 สิ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศด้วยก็คือการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญเนื่องจาก หลังปี พ.ศ. 2540 การท่องเที่ยวนับว่าเป็นกิจกรรมนำเงินเข้าประเทศเป็นอันดับสองรองจากการส่งออกสินค้าคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ และมีแนวโน้มขยายตัว

เพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกๆ ปี โดยสร้างรายได้คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 5-6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ทั้งนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกำหนดแนวทางการพัฒนาในระยะที่ผ่านมา ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และยุทธศาสตร์ปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งนโยบายพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล ที่มุ่งเน้นการสร้างรายได้แก่ประเทศเป็นเป้าหมายหลัก ผลจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในระยะที่ผ่านมา ทำให้มีการนำทรัพยากรมาใช้อย่างฟุ่มเฟือย ก่อให้เกิดปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ปัญหาอาชญากรรมเพิ่มสูงขึ้น พฤติกรรมและค่านิยมบริโภคเปลี่ยนแปลงไป เกิดความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ระหว่างพื้นที่และผู้ประกอบการกับชุมชนในท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวไทยในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) โดยกล่าวว่า “การปรับโครงสร้างภาคบริการให้เป็นแหล่งสร้างรายได้หลักของประเทศโดยพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของภูมิภาคบนพื้นฐานความโดดเด่นและหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และความเป็นไทย และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553: ออนไลน์)

ทั้งนี้จากเหตุการณ์เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2551 สหรัฐอเมริกาเกิดปัญหาวิกฤตสถาบันการเงิน จึงได้ก่อปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ต่อประเทศต่างๆ ทั่วโลก มีการประมาณการว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของโลกในปี 2552 จะอยู่ในอัตรา ร้อยละ 1 และอีกหลายประเทศขยายตัวลดลง รวมทั้งประเทศไทยด้วยซึ่งในขณะที่ภาวะเศรษฐกิจโลกเกิดผลกระทบอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยก็ประสบปัญหาการเมืองภายในประเทศ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้หลายประเทศแจ้งเตือนประชาชนถึงความเสี่ยงในการมาประเทศไทย ส่งผลให้จำนวนการเดินทางเข้าประเทศไทยของนักท่องเที่ยว ลดลงอย่างรุนแรง ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย ทั้งระบบรวมทั้งจำนวนเงินตราจากต่างประเทศก็ลดลงจำนวนมากด้วย โดยรัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาวิกฤตทางการท่องเที่ยวดังกล่าว คณะรัฐมนตรี จึงได้มีมติ เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2552 ประกาศให้ “การท่องเที่ยวเป็นวาระแห่งชาติ” (National Agenda) ทั้งนี้เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้ใช้ความพยายามทุกรูปแบบในการช่วยกู้วิกฤตให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยว กลับฟื้นตัวได้ในเวลาอันรวดเร็วที่สุด โดยมอบหมายให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดร่างแผนยุทธศาสตร์กู้วิกฤต และมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวระยะ 4 ปี ระหว่าง พ.ศ.2552-2555 โดยการเน้นการกระตุ้นไปยังทุกส่วนภูมิภาคของประเทศ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา,

2552) ซึ่งจากการศึกษาโครงสร้างตลาดนักท่องเที่ยวของภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวคนไทยเกินกว่าร้อยละ 90 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวภายในภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร มีรายได้จากการท่องเที่ยว ในปี 2550 จำนวน 32,587 ล้านบาทและรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 1,932 ล้านบาท ฉะนั้นการหดตัวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในภาพรวมจึงส่งผลกระทบต่อพื้นที่ท่องเที่ยวในภาคอีสานไม่มากนัก (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2552) จังหวัดอุบลราชธานีได้จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2553 – 2556 สอดรับกับแผนพัฒนาภูมิภาคอีสานตอนล่าง เพื่อเป็นกรอบกำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัด นอกจากนี้สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวที่ศึกษาแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่เดิมกำหนดไว้จำนวน 14 เขต ได้ปรับให้ลดลงเหลือเพียงจำนวน 8 เขต ทั่วประเทศโดยแบ่งตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต เป็นต้น การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ และสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการฟื้นฟูยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดศักยภาพสูงสุดตามความโดดเด่นของพื้นที่ท่องเที่ยวของประเทศ ไทย และสร้างสรรค์รายได้ให้กับชุมชน ท้องถิ่น ประชาชน และประเทศไทยได้อย่างยั่งยืน (ฐานเศรษฐกิจ, 2554:ออนไลน์) ซึ่งจังหวัดอุบลราชธานีได้อยู่ในเขตการพัฒนาการท่องเที่ยว 2 เขต (Cluster) ด้วยกันคือ เขตท่องเที่ยวอารยธรรมอีสาน และเขตท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง

ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดให้ประสบความสำเร็จอีกทางหนึ่ง ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งผลที่ได้จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีและเพื่อเป็นการสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในประเทศให้เจริญเติบโต และสร้างรายได้ให้กับจังหวัดและประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี 5 อำเภอ เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive sampling)โดยเลือกกลุ่มอำเภอที่มีแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตั้งอยู่มากที่สุดคือ 43 แห่งจากแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานีทั้งหมด 55 แห่ง ได้แก่

1. อำเภอเมืองอุบลราชธานี
2. อำเภวารินชำราบ

3. อำเภอโขงเจียม
4. อำเภอสิรินธร
5. อำเภอพิบูลมังสาหาร

โดยเป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีและประชาชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานีทั้งเพศหญิงและเพศชาย ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป และผู้ที่สามารถให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในภาพรวมของทั้ง 5 อำเภอได้จำนวน 6 ท่าน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แนวทางการพัฒนา หมายถึง วิธีการจัดการหรือแผนการดำเนินงานเพื่อเพิ่มพูนขีดความสามารถของแหล่งท่องเที่ยว และสามารถรักษาเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีไว้ให้ยาวนานที่สุด

ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว โดยอาศัยลักษณะเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการคมนาคม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว

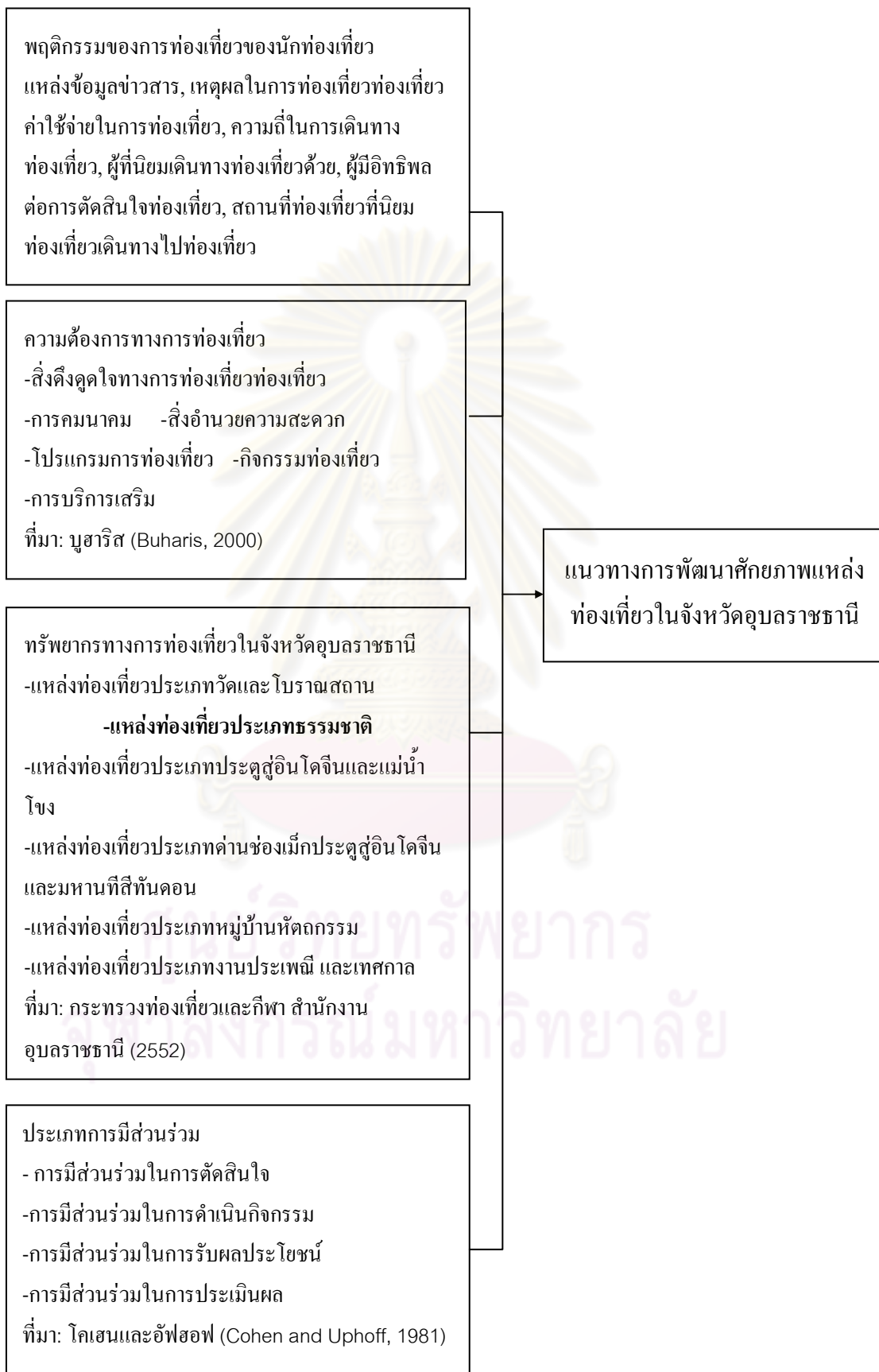
จังหวัดอุบลราชธานี หมายถึง จังหวัดที่ตั้งอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ 16,113 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 25 อำเภอ

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี
2. สามารถนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนา
2. แนวคิดและทฤษฎีองค์ประกอบการท่องเที่ยว
3. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม
4. แนวคิดและทฤษฎีความต้องการ
5. แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรม
6. แนวคิดผลกระทบทางการท่องเที่ยว
7. บริบทพื้นที่และแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนา

การพัฒนา คือ การเพิ่มพูนขีดความสามารถของสังคม โดยไม่คำนึงถึงเรื่องขอบเขตซึ่งถูกกำหนดโดยเป้าหมาย และโครงสร้างพื้นฐานของสังคมในขณะนั้น การพัฒนาเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะมีความหมายใดต่อเป้าหมายที่มีอยู่ หรือวิถีทางที่ใช้อยู่ในการทำสิ่งต่างๆ เป็นเรื่องของความมุ่งสู่เป้าประสงค์ที่วางไว้ นอกจากนี้การพัฒนาสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณและคุณภาพ นั่นคือเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยชาติด้วยกัน และระหว่างมนุษยชาติกับสภาพแวดล้อม การพัฒนานั้นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพในทุกเรื่องของระเบียบสังคมที่ถือว่าสำคัญ จากอบ (Jacobs, อ้างถึงใน เกื้อ วงศ์บุญสิน, 2540)

วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี (2541) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ต้องดำเนินการสร้างเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว มีศูนย์บริการข่าวสารและบุคลากรที่ให้บริการความรู้กับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ้างถึงใน ทศภรณ์ นาคเขียว, 2545) กล่าวว่าเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นคือ ความพยายามที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งจะพิจารณาได้จากองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

1. ต้องดำเนินการในเรื่องขอบเขตความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อกระบวนการด้านการท่องเที่ยว
2. ต้องตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อกระบวนการด้านการท่องเที่ยว
3. ต้องให้ประชาชนทุกส่วนได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน
4. ต้องชี้นำด้านการท่องเที่ยวตามความปรารถนาของประชาชนในท้องถิ่น

มานพ พงศทัต และคณะ (2529) ได้เสนอแนวความคิดการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบไปด้วยการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว และกระบวนการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้

1. การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นลักษณะการทำงานร่วมกันจากหลายสาขาซึ่งเรียกว่าเป็นสหสาขาวิชา (Multidisciplinaries) ทั้งนี้การวางแผนเป็นเรื่องของมนุษย์ที่ต้องการรู้อนาคตซึ่งอาจเป็นส่วนที่เป็นคุณประโยชน์หรืออาจเกิดจากการลดการเสียประโยชน์ก็ได้โดยการวางแผนนั้นมักปรากฏอยู่เสมอแม้กระทั่งชีวิตประจำวันปกติของมนุษย์

เนื่องจากการวางแผนปรากฏอยู่ในทุกศาสตร์ ทุกสาขา จุดประสงค์ต่างๆของการวางแผน จึงสามารถจำแนกได้เป็น

- 1.1 การวางแผนที่แก้ปัญหาที่มีอยู่ (Problem Solving)
- 1.2 การแก้ปัญหาในอนาคต (Future Setting)
- 1.3 การวางแผนที่เป็นการเรียนรู้และปรับตัวของสังคมให้เท่าทันกับสภาพสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว (Dynamic)

2. กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนการวางแผนการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ในที่นี้แบ่งกระบวนการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

- 2.1 ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจภาคสนาม
- 2.2 ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.3 ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดประเด็นปัญหา ข้อได้เปรียบเสียเปรียบของพื้นที่
- 2.4 ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ เป้าหมาย
- 2.5 ขั้นตอนที่ 5 กำหนดแผนงานพัฒนาการท่องเที่ยว

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization อ้างถึงใน บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548) ได้กล่าวถึงบทบาทขององค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติของแต่ละประเทศในการทำหน้าที่พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

1. รัฐบาลของแต่ละประเทศควรมีหน้าที่ชักจูงหรือกระตุ้นกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของประเทศ
2. กิจกรรมการท่องเที่ยวควรมีการประสานงานภายใต้องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติควรสนับสนุนพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในระดับชาตินานาชาติ
3. องค์การการท่องเที่ยวชาติควรสนับสนุนพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระดับชาติและนานาชาติ

2. แนวคิดและทฤษฎีองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยว

องค์ประกอบการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวและเป็นสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวได้ตามความสนใจมีนักวิชาการได้นำเสนอองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวไว้หลากหลายทัศนะดังนี้คือ

แอชลีย์ (Atchley, 1997) กล่าวว่ากิจกรรมทางการท่องเที่ยวสามารถให้ความหมายได้หลายอย่างซึ่งแตกต่างกันออกไปแต่ละบุคคลเกี่ยวกับการมีความคิดเห็นทัศนคติต่อกิจกรรมนั้นๆ กิจกรรมจะแสดงออกถึงบุคลิกภาพ พัฒนาการของบุคคลรวมไปถึงประสบการณ์และเป้าหมายของกิจกรรมที่บุคคลได้ปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมใดก็ตาม

เพียช (Pearce, 1981) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยวต้องมีความเพียงพอตามความจำเป็นที่จะสนับสนุนความสะดวกและให้บริการแก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งต้องเอื้อประโยชน์ต่อสาธารณะชน เช่น การไฟฟ้า การประปา การสื่อสาร โรงพยาบาล

มิลล์ และ มอริสัน (Mill and Morrison, 1992) กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวจะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่างๆดังต่อไปนี้

1. สิ่งดึงดูดใจซึ่งเป็นตัวดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาในพื้นที่
2. สิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้บริการสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวขณะท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว
3. สาธารณูปโภคและการขนส่งที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้
4. การต้อนรับอย่างไมตรี

วรรณนา วงษ์วานิช (2546) ได้เสนอองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวไว้ 7 องค์ประกอบ คือ

1. นักท่องเที่ยว ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของธุรกิจท่องเที่ยวประกอบด้วยลักษณะต่างๆ ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง ลักษณะของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 ประเภทว่าแต่ละ ประเภทมีลักษณะนักท่องเที่ยวเป็นอย่างไร โดยจำแนกตามลักษณะเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ เชื้อชาติหรือสัญชาติ ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะนักท่องเที่ยวมีผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวลักษณะต่างๆก็มีความสนใจที่จะท่องเที่ยวตามประเภทแหล่งท่องเที่ยวไม่เหมือนกัน ส่วนที่สอง การกระจายของนักท่องเที่ยวว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามานั้นมาจากประเทศใดบ้าง มีจำนวนมากน้อยเพียงใด และนิยมไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวใด เพราะเหตุใด ส่วนที่สาม กิจกรรมต่างๆของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเพราะเหตุใด ซึ่งอาจมีเหตุผลการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการประชุม การพักผ่อนหย่อนใจ การแข่งขันกีฬา การเจรจาธุรกิจหรือเยี่ยมญาติ ส่วนที่สี่ ฤดูกาลท่องเที่ยวว่านักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในฤดูใดมาก ฤดูใต้น้อย เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ซึ่งสามารถนำข้อมูลมาส่งเสริมการท่องเที่ยวตรงความต้องการของนักท่องเที่ยว และส่วนที่ห้า ทศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวต่อประเทศที่ตนอยากไปท่องเที่ยวว่าเป็นอย่างไร ทั้งในแง่บวกและลบ เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

2. สินค้าท่องเที่ยวหรือสถานที่ท่องเที่ยวต้องเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เกิด ความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่น มีลักษณะเฉพาะ มีสิ่งที่มีคุณค่าด้านต่างๆหลายอย่างที่ทำให้ความรู้ ความเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าด้านต่างๆได้แก่ ด้านคุณค่าทางวัฒนธรรม เช่น มีสิ่งที่น่าสนใจด้านโบราณคดี ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมหรือการศึกษา พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อนุสาวรีย์และสิ่งก่อสร้างใหม่ๆ ด้านวิถีชีวิตและความเป็นอยู่

ของประชาชนในประเทศนั้นๆ เช่น ประเพณีขนบธรรมเนียม คีลปะต่างๆ การลพเล่นพื้นเมือง อาหารและหัตถกรรมต่างๆ ด้านทิวทัศน์หรือทัศนียภาพต่างๆ เช่น ภูเขา แม่น้ำ น้ำตก ทะเล ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติ ด้านสถานที่พักผ่อนหย่อนใจต่างๆ เช่น การแข่งขันกีฬา การแสดงต่างๆ สวนสนุก สวนสัตว์ ซีวิตยามราตรี การป็นหน้าผาและกาลิโน และความประทับใจจากลมฟ้าอากาศ เช่น อากาศไม่ร้อนหรือหนาวจัดจนเกินไป

3. การคมนาคมขนส่ง นับเป็นปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และธุรกิจการท่องเที่ยวดำเนินต่อไปได้ การท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับเทคโนโลยีขนส่งที่ก้าวหน้า ไม่ว่าจะเป็นทางบก ทางอากาศ และทางน้ำ ต้องพิจารณาถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับการท่องเที่ยว ไคเซอร์ (Kaiser, 1978) ได้แก่ รูปแบบของการคมนาคมขนส่งตามลักษณะของการประกอบการและตามความต้องการของนักท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่งเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว สภาพการเดินทางสะดวกปลอดภัย รวดเร็วและมีมาตรฐานดีมาน้อยเพียงใด การคมนาคมขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยวรูปแบบและมาตรฐานของการคมนาคมขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว แบบแผนการเดินทางของนักท่องเที่ยว บริเวณหรือสถานที่ให้บริการแก่ผู้โดยสารหรืออุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการใช้ยานพาหนะประเภทนั้นๆ

4. ข้อมูลข่าวสารและการบริการ เพื่อให้เกิดความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว เพื่อชักจูงให้นักท่องเที่ยว เพื่อชักจูงให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในประเทศมากยิ่งขึ้น เช่น หนังสือแนะนำเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว แผ่นพับ แผนที่และเอกสารแนะนำต่างๆ การโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อชักจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว การส่งเสริมและให้ความรู้ใหม่ๆ อบรมการนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์รายละเอียดเกี่ยวกับ นักท่องเที่ยวแต่ละแห่ง จัดทำแผนที่เส้นทางแลแผนที่ท่องเที่ยวของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง นอกจากนี้สิ่งสำคัญที่สุดของธุรกิจการท่องเที่ยวอีกประการหนึ่งคือการบริการประกอบด้วย ที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวที่สะอาด ปลอดภัย ราคาเหมาะสม อาหารและเครื่องดื่ม ห้องน้ำที่สะอาด สะดวกสบายและเหมาะสมกับสถานที่ ของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง

5. ความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวกด้านการเข้าเมืองต้องมีการคำนึงถึงมากที่สุด อาจจะทำให้หลายอย่าง ได้แก่ การแนะนำเจ้าของท้องถิ่นให้ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับความเดือดร้อน การแนะนำนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับเรื่องการป้องกัน และระมัดระวังตน เพื่อมิให้ได้รับอันตรายในด้านต่างๆ การกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว การขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ในการอำนวยความสะดวกปลอดภัยของนักท่องเที่ยว การขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ในการอำนวยความสะดวกปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

6. องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐาน ต้องมีเพียงพอตามความจำเป็นที่จะสนับสนุนความสะดวกและให้บริการแก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งต้องเอื้อประโยชน์ต่อสาธารณชน จึงทำให้ธุรกิจการท่องเที่ยวสามารถดำเนินไปได้ด้วยดีและก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนาศักยภาพเพิ่มขึ้น ได้แก่ การไฟฟ้า มีเพียงพอและการใช้การได้ดี ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการและให้บริการรวมทั้งความปลอดภัยด้วย การประชาสัมพันธ์ถูกหลักอนามัยและมีปริมาณเพียงพอการบริการ การสื่อสาร โทรเลข โทรสาร สะดวก รวดเร็วและปริมาณของหน่วยบริการเพียงพอ ความสามารถในการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล ตลอดจนสถานพยาบาลและโรงพยาบาลต่างๆ ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย

7. การสนับสนุนอื่นๆ เป็นการเพิ่มความสะดวกสบายให้นักท่องเที่ยว เช่น การเงิน การธนาคาร ระเบียบต่างๆ ของสถานที่หรือแหล่งค้นคว้า ความร่วมมือระหว่างประเทศ ตลอดจนความสุภาพอ่อนโยนและมีไมตรีต่อกัน

ชูสิทธิ์ ชูชาติ (2542) กล่าวถึง องค์ประกอบของแหล่งที่ท่องเที่ยวว่า ประกอบไปด้วย

1. สิ่งดึงดูดใจ ซึ่งเกิดจากสถานที่และเหตุการณ์
2. สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ระบบขนส่ง ระบบการสื่อสาร ระบบสาธารณูปโภค และสิ่งก่อสร้างอื่นๆ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ตลอดจนการเข้าถึง ต้องมีระบบการขนส่งประกอบด้วย เส้นทาง พาหนะ และผู้ประกอบการ

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) กล่าวว่า การที่ให้นักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชมทรัพยากรท่องเที่ยวใดๆ ก็ตามขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการคือ

1. ทรัพยากรท่องเที่ยวจะต้องมีสิ่งดึงดูดใจ เช่น ความสวยงามของธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน สถานที่ทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น
2. ทรัพยากรท่องเที่ยวจะต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นองค์ประกอบ เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวได้ประทับใจ เช่น บริการด้านน้ำประปา ไฟฟ้า การสื่อสาร การขนส่ง ที่พัก อาหาร นำเที่ยว แลกเปลี่ยนเงินตรา สินค้าที่ระลึก เป็นต้น
3. ทรัพยากรท่องเที่ยวจะต้องมีเส้นทางคมนาคมเข้าถึง ต้องมีเส้นทางหรือโครงข่ายคมนาคมที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้น ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง

มิลล์ และ มอริสัน (Mill and Morrison, 2002) กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวจะต้องประกอบไปด้วย

1. สิ่งดึงดูดใจซึ่งเป็นตัวดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาในพื้นที่
2. สิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้บริการสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวขณะที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยว
3. สาธารณูปโภคและการขนส่งที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้
4. การต้อนรับอย่างมีไมตรี

สวอบรูค และฮอเนอร์ (Swarbrooke and Horner, 2007) ที่กล่าวว่า สิ่งกระตุ้นความต้องการในการท่องเที่ยวหมายถึง ความน่าสนใจของสิ่งจูงใจต่างๆของสถานที่ท่องเที่ยวอันเป็นสิ่งชักนำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจที่จะเดินทางที่ท่องเที่ยวไปยังสถานที่ดังกล่าว หรือช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเพื่อจะพักผ่อนหรือทำกิจกรรมต่างๆ

แมคอินทอช และ โกลด์เนอร์ (McIntosh and Goelner, 1989) กล่าวถึงองค์ประกอบการท่องเที่ยวว่ามีดังนี้

1. นักท่องเที่ยว ที่ต้องการหาประสบการณ์และความพึงพอใจ โดยแสวงหาและเลือกแหล่งท่องเที่ยวรวมทั้งกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อสนองความพึงพอใจ
2. ธุรกิจที่จำหน่ายสินค้าและให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยว นักธุรกิจจะเห็นว่านักท่องเที่ยวเป็นโอกาสในการหาผลประโยชน์จาก การจัดเตรียมผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

หน่วยงานราชการในท้องถิ่นหรือในพื้นที่จะมองว่านักท่องเที่ยวช่วยพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น ช่วยสร้างรายได้แก่ชุมชนท้องถิ่น

ชุมชนและประชาชนในท้องถิ่นจะมองการท่องเที่ยวเป็นวัฒนธรรม และนำมาซึ่งการจ้างงาน การที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในท้องถิ่นจำนวนมากอาจให้ทั้งผลประโยชน์และ ผลเสียต่อท้องถิ่น

นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่จะช่วยรองรับหรือสนับสนุนการท่องเที่ยว ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก การขนส่ง ตลอดจนการต้อนรับและทรัพยากรทางวัฒนธรรม

จากแนวคิดต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจึงเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวและพัฒนาสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป โดยใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม

อย่างถูกต้อง เหมาะสม ตามหลักการทางนิเวศวิทยาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดในระยะยาว โดยคำนึงถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมน้อยที่สุด

นิคม จานุมณี (2535) ได้จำแนกประเภทของแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 2 ประเภทคือ 1) แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ และ 2) แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

1. แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ หรือที่เกิดจากสภาพแวดล้อมนั้น นับได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ประสบผลสำเร็จในการดึงดูดนักท่องเที่ยว แต่แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวนี้จะต้องได้รับการดูแลและการบำรุงรักษาเป็นอย่างดี นักท่องเที่ยวที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์อาจทำลายความสวยงามหรือธรรมชาติเหล่านั้นอาจถูกเอาเปรียบโดยน้ำมือของมนุษย์ได้เช่นกัน แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอาจแบ่งย่อยออกเป็น ภูมิอากาศ ทิวทัศน์ที่สวยงาม และสัตว์ป่า

2. แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นทางเลือกที่ตรงกันข้ามกับแหล่งธรรมชาติ ก็คือแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เมืองขนาดใหญ่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าไปเพราะว่าในเมืองใหญ่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าตื่นตาตื่นใจที่จะไปเยี่ยมชม ซึ่งสถานที่เหล่านั้นมักจัดกิจกรรมสม่ำเสมอตลอดทั้งปี และเป็นกรยากมากที่จะกำหนดว่านักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในเมืองนั้นเพราะว่ากิจกรรมต่างๆ ภายในเมืองหรือว่าเป็นเพราะว่าความสะดวกสบายที่จะเข้าไปเที่ยวในเมือง ซึ่งก็สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทตามความสนใจของลูกค้า ดังนี้

2.1 กีฬาต่างๆ เช่น การแข่งขันฟุตบอลโลกรอบชิงชนะเลิศ

2.2 กิจกรรมบันเทิง เช่น ภัตตาคารที่มีชื่อเสียง บ่อนกาสิโน

2.3 สวนสาธารณะ เช่น สวนสัตว์เปิดเขาเขียว สวนสามพราน

2.4 สวนสนุกและสวนสาธารณะเฉพาะทาง เช่น สวนสนุกดรีมเวิลด์

ร้านค้าปลีก เช่น ศูนย์การค้า ศูนย์จำหน่ายสินค้าที่ระลึก

คูเปอร์ และคณะ (Cooper and et al,1994) กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่สำคัญที่จะสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องประกอบด้วย 4As คือ

1. สิ่งดึงดูดใจ 2. การเข้าถึง 3. สิ่งอำนวยความสะดวก 4. บริการเสริมที่คนในท้องถิ่นเป็นผู้จัดหาขึ้นมาเอง เช่นการบริการด้านข้อมูลข่าวสาร และการจัดทำป้ายบอกทาง เป็นต้น

อภิชาติ อินทร์พงษ์พันธ์ (2540) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไว้ว่า หมายถึง ธุรกิจการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกทุกประเภทที่

เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ดังนี้

1. การคมนาคมขนส่ง การท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นโดยปราศจากการเดินทางเห็นจะไม่ได้ การคมนาคมจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้การท่องเที่ยวขยายตัวจนกลายเป็นอุตสาหกรรม ซึ่งแยกได้เป็น การคมนาคมขนส่งทางบก การคมนาคมขนส่งทางน้ำ และการคมนาคมขนส่งทางอากาศ

2. ที่พัก เมื่อมีการเดินทางก็จำเป็นต้องมีการพักแรม ซึ่งถือว่าอุตสาหกรรมที่พักแรมเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เป็นอันดับสองรองจากอุตสาหกรรมสินค้าที่ระลึก สำหรับที่พักในปัจจุบันมีหลายประเภทให้นักท่องเที่ยวได้เลือกที่จะเข้าพักได้ตามระดับความต้องการ ระดับรายได้ อาทิ โรงแรมทั่วๆ ไป เกสต์เฮาส์ รีสอร์ท และโมเต็ล เป็นต้น

3. ร้านอาหารภัตตาคาร กิจกรรมร่วมที่ต้องเกิดขึ้นในระหว่างที่นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวก็คือ การบริโภคอาหาร ดังนั้นองค์ประกอบนี้จึงขาดไม่ได้และมีความสำคัญเช่นกัน

4. บริการนำเที่ยว เป็นธุรกิจที่ดำเนินเกี่ยวกับการเดินทาง อำนวยความสะดวกในการเดินทางให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งมีอยู่หลายประเภท และนอกจากจะบริการด้านการนำเที่ยวแล้วยังมีบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น บริการรถเช่า บริการจองที่พัก บริการจำหน่ายตั๋วรถไฟ รถโดยสารประจำทาง และตัวเครื่องบิน เป็นต้น

5. สิ่งดึงดูดใจเพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ทั้งสิ่งดึงดูดที่เป็นธรรมชาติ และสิ่งดึงดูดที่มนุษย์สร้างขึ้น

6. ร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง เป็นธุรกิจที่ทำรายได้สูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คือนักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินประมาณหนึ่งในสามของค่าใช้จ่ายทั้งหมดเป็นค่าของที่ระลึก สินค้าที่ระลึกของประเทศไทยมีมากมายหลายชนิด เช่น ผ้าฝ้าย เครื่องเงิน เครื่องเงิน และหัตถกรรมพื้นบ้านอื่นๆ เป็นต้น

7. ความปลอดภัย ก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญมากไม่น้อยกว่าองค์ประกอบอื่น เพราะเป็นเรื่องที่จะก่อให้เกิดความเสียหายและส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบอื่นในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ต่อนักท่องเที่ยว และจะทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่สามารถดำเนินต่อไปได้

3. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชน

แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมถือได้ว่าเป็นกลวิธีที่ดีที่สุดในระบบการพัฒนาต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับชุมชนท้องถิ่นหรือ ระดับชาติที่มีการปฏิบัติกันมาหลายทศวรรษแล้ว กระแสแนวความคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของ ชุมชนนั้น ได้เกิดมาจากความล้มเหลวในการดำเนินการพัฒนาในอดีตที่เน้นและให้ความสำคัญ ต่อบทบาทของคนภายนอกชุมชน ในเวลาเดียวกันก็ละเลยศักยภาพความสามารถของคนใน ชุมชน ซึ่งไม่ได้ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาในชุมชน นอกจากนี้ยังทำให้เกิดปัญหาหาความไม่เท่า เทียมกัน จึงได้มีการทบทวนถึงการพัฒนาที่ผ่านมาว่าประชาชนหรือองค์กรท้องถิ่นน่าจะเข้ามา มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา และแสวงหาทางออก มีการตัดสินใจ และการประเมินผลด้วย ตนเองว่าเป็นอย่างไร อันนำไปสู่การพัฒนาที่นิยมเรียกกันว่าพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป(สมชาย วิริ ภิรมย์กุล, 2543)

ความหมายของการมีส่วนร่วม

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Chohen and Uphoff อ้างถึงในชูชาติ พวงสมจิตร, 2540) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในทัศนะของการพัฒนาชนบทว่า “การมีส่วนร่วมจะต้อง ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของประชาชน 4 ประการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมใน กระบวนการตัดสินใจว่า จะทำอะไร และทำด้วยวิธีการอย่างไร 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนิน โครงการ ตัดสินใจในการให้ทรัพยากรสนับสนุนโครงการและการร่วมมือกับองค์กรหรือกลุ่ม กิจกรรมเป็นการเฉพาะ 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการพัฒนา และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

สหประชาชาติ (United nations อ้างถึงใน ชูชาติ พวงสมจิตร, 2540) ให้ความหมายของ การมีส่วนร่วม(Participation) หมายถึง การสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและสมาชิกใน สังคมที่กว้างกว่าสามารถเข้ามามีส่วนช่วยเหลือ และเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนิน กิจกรรมในการพัฒนา รวมทั้งมีส่วนร่วมได้รับประโยชน์จากผลของการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

นิรันดร์ จงวุฒิวาศย์ (2527) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การเกี่ยวข้อง ทางด้านจิตใจและอารมณ์(Mental and emotional involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์ กลุ่ม (Group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้ (Contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกว่ารับผิดชอบของกลุ่ม ด้วย นอกจากนี้ความหมายข้างต้นแล้ว ยังได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมไว้อีกนัยหนึ่งใน รูปของสมการว่า

การมีส่วนร่วม = ความร่วมมือร่วมใจ + การประสานงาน + ความรับผิดชอบ

Participation = Cooperation + Coordination + Responsibility

โดยให้ความหมายของความร่วมมือร่วมใจ หมายถึง ความตั้งใจของบุคคลที่จะมาทำงานร่วมกัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

การประสานงาน หมายถึง ห่วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่มีประสิทธิภาพในการกระทำกิจกรรมหรือการงาน

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกผูกพันในการทำงานและในการทำให้เชื่อถือไว้วางใจ

โดยสรุป การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่คนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินการกิจกรรมเรื่องหนึ่งเรื่องใด มีส่วนในการดำเนินการ มีส่วนในการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการจากกิจกรรมดังกล่าว

กระบวนการมีส่วนร่วม

ในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่กำหนดเป้าหมายและความต้องการด้วยตนเอง โดยเฉพาะในขั้นตอนของการวางแผนแก้ไขปัญหา ดังที่ Cohen and Uphoff (อ้างถึงใน ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ , 2543) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบคือ

1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ(Decision making) ประกอบด้วยการริเริ่ม ตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ(Implementation) ประกอบด้วยการสนับสนุนทรัพยากร การบริหาร การประสานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์(Benefits) ประกอบด้วยผลประโยชน์ด้านวัสดุ ด้านสังคม และส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล(Evaluation)

ระดับและขั้นตอนการมีส่วนร่วม

อคิน รพีพัฒน์ (2547) ประชาชนอาจเข้าร่วมในขั้นตอนต่างๆ ของการพัฒนา 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการค้นหาปัญหา กำหนดสาเหตุของปัญหา จัดลำดับความสำคัญของปัญหา และหาแนวทางแก้ไขปัญหา
2. ขั้นตอนการตัดสินใจ และวางแผนแก้ไขปัญหา
3. ขั้นตอนการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน
4. ขั้นตอนประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา เพื่อค้นคว้าหาข้อดีและข้อบกพร่องซึ่งจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานต่อไป

ระดับของการมีส่วนร่วม อานส์เทน (Arnstein อ้างถึงใน สุวัฒนา ธานีนิติ, 2544) แบ่งลำดับขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ออกเป็น 3 ลำดับขั้น คือ

ขั้นพื้นฐาน วัตถุประสงค์ของการจัดการให้มีส่วนร่วมเป็นเพียงการให้ความรู้แก่ประชาชนเท่านั้น

ขั้นกลาง กลุ่มคนจะมีส่วนร่วมมากขึ้นในการให้ข้อมูลและคำปรึกษา แต่ยังไม่มียอำนาจในการตัดสินใจ

ขั้นสุดท้าย เป็นการมีส่วนร่วมที่ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจและดำเนินการ

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

กรมการพัฒนาชุมชน (2526) ได้สรุปลักษณะต่างๆ ของการมีส่วนร่วมของประชาชน ออกเป็น 18 ลักษณะ ดังนี้

1. มีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม
2. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินงาน
3. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากร
4. มีส่วนร่วมในการออกความเห็นและข้อเสนอแนะ
5. มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
6. มีส่วนร่วมในการคิดหาวิธีการในการแก้ปัญหา

7. มีส่วนร่วมในการวางแผน
8. มีส่วนร่วมในการประชุม
9. มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม
10. มีส่วนร่วมในการออกเสียงสนับสนุนหรือคัดค้านปัญหา
11. มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการหรือบริหารงาน
12. มีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิก
13. มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ชักชวนหรือประชาสัมพันธ์
14. มีส่วนร่วมในการดำเนินตามกิจกรรมที่วางไว้
15. มีส่วนร่วมในการลงทุน หรือบริจาคทรัพย์/ทรัพย์สิน
16. มีส่วนร่วมในการออกแรง หรือสละแรงงาน
17. มีส่วนร่วมในการออกวัสดุอุปกรณ์
18. มีส่วนร่วมในการดูแลรักษา ติดตามหรือประเมินผล

รูปแบบการมีส่วนร่วม

องค์การสหประชาชาติ (United Nations, 1981) กล่าวถึงรูปแบบมีส่วนร่วมไว้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมแบบเป็นไปเอง (Spontaneous) เป็นการอาสาสมัครหรือรวมตัวกันเอง
2. การมีส่วนร่วมแบบชักนำ (Induced) เป็นการเข้าร่วมโดยความต้องการความเห็นชอบหรือการสนับสนุนโดยรัฐบาล
3. การมีส่วนร่วมแบบบังคับ (Coercive) เป็นการเข้าร่วมภายใต้การจัดการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือโดยการบังคับบัญชาโดยตรง

องค์การอนามัยโลก ได้เสนอปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยของสิ่งจูงใจ เป็นการมองว่าตนจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ทำไปกับการชักจูงให้เข้าร่วมจากเพื่อน

2. ปัจจัยโครงสร้างของช่องทางในการมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วม โดยมีเวลากำหนดที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเองได้ตามสภาพความเป็นจริง และกำหนดลักษณะของกิจกรรมให้แน่นอนว่าจะทำอะไร

3. ปัจจัยอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วมจะต้องมีอำนาจในการกำหนดเป้าหมาย และกำหนดผลประโยชน์ของกิจกรรมได้

อนงค์ พัฒนจักร (2553) ได้กล่าวถึง หลักการสำคัญของการเริ่มต้นการมีส่วนร่วมว่า เกิดจากองค์กรประชาชน ซึ่งระบุความต้องการของประชาชน ไม่ใช่เกิดจากคำสั่งรัฐบาล องค์กรประชาชนจะเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยมีนักวิชาการและรัฐเป็นผู้ให้ความรู้ การฝึกอบรมเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การพึ่งพารัฐและองค์กรเอกชน พร้อมสนับสนุนด้านการเงิน ความรู้ ความชำนาญในการจัดการ ซึ่งได้แบ่งขั้นตอนการวัดการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. วัดตามประเภทของขั้นตอนการมีส่วนร่วม แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้
 - 1.1 ขั้นตอนการเริ่มพัฒนา คือ การค้นหาปัญหาและสาเหตุปัญหา การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความต้องการ
 - 1.2 ขั้นตอนการวางแผน
 - 1.3 ขั้นตอนการดำเนินงาน
 - 1.4 ขั้นตอนการประเมินผล
2. วัดตามความเข้มของการมีส่วนร่วม โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้
 - 2.1 ระดับการตัดสินใจ
 - 2.2 ระดับความร่วมมือ
 - 2.3 ระดับการใช้ประโยชน์
3. จำแนกตามประเภทของผู้มีส่วนร่วม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้
 - 3.1 บุคคลในท้องถิ่น
 - 3.2 ผู้นำในท้องถิ่น
 - 3.3 เจ้าหน้าที่รัฐ
 - 3.4 เจ้าหน้าที่ต่างชาติ

4. จำแนกตามรูปแบบการมีส่วนร่วม 2 รูปแบบคือ

- 4.1 รูปแบบการมีส่วนร่วมทางตรง
- 4.2 รูปแบบการมีส่วนร่วมทางอ้อม

การมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่น

ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

นำชัย ทนุผล(2540) กล่าวว่า ความเกี่ยวข้องของชุมชนท้องถิ่นกับการท่องเที่ยวมีขอบเขตลักษณะ และรูปแบบกว้างขวางและหลากหลาย ทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่ที่สำคัญนั้นมี 3 ลักษณะ คือ ประโยชน์ของชุมชนที่รับทางเศรษฐกิจ สังคม และสภาพสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน ในประเด็นของประโยชน์ที่ชุมชนได้รับทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น หากมองในภาพกว้างจะพบว่าประโยชน์โดยตรงที่สมาชิกในชุมชนจะได้รับ ได้แก่ การเกิดการสร้างงาน การเกิดการพัฒนาอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการบริการท่องเที่ยว การเกิดระบบตลาดและเกิดระบบการผลิตวัตถุดิบท้องถิ่นเพื่อป้อนตลาด ซึ่งจะมีผลให้สมาชิกในชุมชนเกิดรายได้จากแหล่งรายได้ใหม่ นอกเหนือจากแหล่งรายได้เดิม

ส่วนประเด็นประโยชน์ทางสังคมนั้น ชุมชนจะเกิดการพัฒนาด้านโครงสร้างชีวิตในสังคมขึ้น มีการติดต่อทางสังคมที่มีรูปแบบมากขึ้น(Formal social contract) ซึ่งอาจเกิดสัญญาทางสังคมอันเนื่องมาจากการตกลงสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเข้าไปเกี่ยวข้องกับระบบการบริการท่องเที่ยวของสมาชิกชุมชน สาธารณูปโภคของชุมชน เช่น ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชน ซึ่งจะได้รับเอาใจใส่พัฒนามากขึ้น เมื่อมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเกิดขึ้นในชุมชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นจึงเป็นเป้าหมายสำคัญในกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ซึ่งถือได้ว่าเป็นพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนในองค์รวมของระบบความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นของสมาชิกชุมชน ซึ่งมีความรัก ความหวงแหน มีความรู้สึกพึงพิง และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว สามารถนำมาประยุกต์ให้เกิดการพัฒนาตนเองให้เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงระหว่างชุมชนกับหน่วยงาน ชุมชนอยู่ในฐานะรับทราบนโยบายในเบื้องต้น

และมีส่วนผลักดันในระยะยาว ชุมชนเป็นผู้ใช้และดำเนินงานตามแผนงานและแผนปฏิบัติการ เชื่อมโยงระหว่างชุมชนกับหน่วยงานเอกชน ชุมชนจะอยู่ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของฐานรองรับการท่องเที่ยว ที่พักอาศัยในลักษณะพักตามบ้าน(Home stay) ร้านอาหาร หรือการนำเสนอลูกค้า นักท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม ศิลปะ และประเพณีต่างๆ ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวหรือแม้แต่การเป็นมรดกเทศกท้องถิ่น

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

การที่ประชาชนจะตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ ทั้งระบบนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในด้านบุคคลและกลุ่มคน และปัจจัยทางด้านคุณลักษณะทางสังคม ซึ่งเป็นการรับรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากภายนอกที่มีผู้ให้ความเห็นไว้ดังนี้ คือ

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

ทัดดาว บุญपाल (2530) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมทางสังคมของบุคคลนั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางอาชีพและที่อยู่อาศัย โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำ จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนน้อยกว่าบุคคลที่มีสถานภาพของสังคมและเศรษฐกิจสูง ผู้ที่มีการศึกษาสูงและเงินเป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจ แหล่งอำนาจทั้งสองชนิดนี้ ถ้าผู้ใดได้ครอบครองหรือมีไว้ ก็จะเป็นผู้ที่มีบทบาทในชุมชนสูงโดยเฉพาะในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

2. ปัจจัยทางด้านคุณลักษณะทางสังคม

นอกจากฐานะทางเศรษฐกิจและระดับการศึกษาแล้ว คุณลักษณะทางสังคมไม่ว่าจะเป็นความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนนิสัย ประเพณีในบุคคลหรือกลุ่มคน ก็อาจจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมเช่นกัน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมประกอบด้วยเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. ประชาชนต้องมีอิสรภาพที่จะมีส่วนร่วม
2. ประชาชนต้องมีความสามารถที่จะมีส่วนร่วม
3. ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม

ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมยังขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ ประชาชนต้องมีเวลาที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่เสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากเกินกว่าที่จะรับได้ ประชาชนต้องมีความสนใจ ต้องสื่อสารกันได้ และต้องไม่กระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพของตน

คูฟแมน (Koufman, 1949) พบว่า เพศ อายุ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

นอกจากนี้ ประยูร ศรีประสารณ์(2542) ได้นำเสนอปัจจัยของการมีส่วนร่วมว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมมีด้วยกัน 3 ปัจจัยคือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ
2. ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ และการเป็นสมาชิกกลุ่ม

3. ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปปัจจัยต่อการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมได้ ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่างๆ
2. ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้
3. การได้รับข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร และแหล่งที่มาของข่าวสาร

ลีดเดอร์ (Reeder, 1974) ได้สรุปปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 11 ประการ ดังนี้

1. การปฏิบัติตนให้คล้ายตามความเชื่อพื้นฐาน กล่าวคือ บุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะเลือกแบบวิถีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับความเชื่อพื้นฐานของตนเอง

2. มาตรฐานของคุณค่า บุคคล และกลุ่มบุคคล ดูเหมือนจะปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องกับคุณค่าของตนเอง
 3. เป้าหมาย บุคคล และกลุ่มบุคคล ดูเหมือนจะส่งเสริม ปกป้อง และรักษาเป้าหมายของตนเอง
 4. ประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล บางครั้งมีรากฐานมาจากประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา
 5. ความคาดหวังบุคคล และกลุ่มบุคคล จะมีพฤติกรรมตามแบบที่ตนคาดหวังว่า จะต้องมีการปฏิบัติในสถานการณ์เช่นนั้น ทั้งยังชอบปฏิบัติต่อผู้อื่นในลักษณะที่ตนคาดหวังจากผู้อื่นด้วยเช่นกัน
 6. การมองแต่ตัวเอง บุคคล และกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่างๆ ซึ่งคิดว่าตัวเองต้องกระทำเช่นนั้น
 7. การบีบบังคับ บุคคล และกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่างๆ ด้วยความรู้สึกว่าตนถูกบังคับให้ทำ
 8. นิสัยและประเพณี บุคคล และกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่างๆ ซึ่งมีนิสัยชอบการกระทำเมื่ออยู่ในสถานการณ์นั้นๆ
 9. โอกาส บุคคล และกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามีส่วนร่วมในรูปแบบการปฏิบัติของสังคม โดยเฉพาะในทางที่เกี่ยวข้องกับจำนวนและชนิดของโอกาส
 10. ความสามารถบุคคล และกลุ่มบุคคลมักจะเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนมีความสามารถ
 11. การสนับสนุน บุคคล และกลุ่มบุคคลมักจะเริ่มปฏิบัติงานเมื่อเขาารู้สึกว่าเขาได้รับการสนับสนุน
- จึงสรุปได้ว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นระดับการศึกษา ความเชื่อ ค่านิยม นิสัย ประเพณี ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด รวมทั้งการได้รับการยอมรับหรือการสนับสนุนจากผู้อื่น เป็นปัจจัยซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลหรือกลุ่มคน ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทั้งสิ้น

แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

นำชัย ทนุผล (2540) ให้ข้อคิดว่าการออกแบบวางแผนโครงการการท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีการออกแบบวางแผนด้วยความระมัดระวัง ซึ่งไม่ควรออกแบบวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยอาศัยความต้องการหรือแรงผลักดันจากการตลาดของการท่องเที่ยวหรือนักท่องเที่ยวเพียงประเด็นเดียวหากแต่ควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นด้วย นำชัย ทนุผล (2540) ยังอ้างถึง Brandon ในส่วนข้อเสนอแนะสำหรับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับบทบาทของการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น(Local participation'role) การท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจะมีแรงผลักดันในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หากกิจกรรมนั้นๆ อำนาจผลกำไรให้กับประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนั้นคณะกรรมการท้องถิ่นจะเป็นผู้ที่สามารถดำเนินการควบคุม การเจริญเติบโตและพัฒนาการของท้องถิ่นตนเอง การขาดการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นอาจทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมในทางลบมากกว่าทางบวก

2. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาเพื่อสร้างพลังอำนาจ (Empower) ในการต่อรอง ซึ่งจะสามารถช่วยให้ประชาชนรวมกำลังความสามารถของตนเองในการบริหารจัดการและควบคุมทรัพยากร รวมทั้งตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนท้องถิ่น

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในวัฏจักรของโครงการ(Local participation in the project cycle) กล่าวคือ ให้โอกาสประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของโครงการหรือทุกกิจกรรมของโครงการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตั้งแต่การสำรวจข้อมูล การวางแผนโครงการ การดำเนินงานโครงการ และการติดตามประเมินผลโครงการ หากแต่ประชาชนท้องถิ่นขาดความรู้ความสามารถประเด็นใด ก็ควรดำเนินการฝึกอบรมเสริมความรู้ให้กับคนในท้องถิ่น

4. การสร้างส่วนแบ่งให้กับประชาชน (Creating stakeholders) เพื่อสร้างจิตสำนึกของความเป็นเจ้าของ(Sense of ownership) การสร้างส่วนแบ่งให้กับประชาชนสามารถดำเนินได้ 2 ลักษณะ คือ เปิดโอกาสให้ปัจเจกบุคคลเป็นเจ้าของกิจการเกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยว และเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

5. เชื่อมโยงผลกำไรไปสู่การอนุรักษ์(Linking benefit to conservation) โดยพยายามให้กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นมีการจ้างงานในชนบท และมีการกระจายรายได้ให้ทั่วถึง ส่งผลให้ประชาชนท้องถิ่นเหล่านี้ทุกคนปกป้องรักษาธรรมชาติและวัฒนธรรมของตน

6. การกระจายผลกำไร(Distributing benefits) การออกแบบวางแผนและดำเนินการโครงการการท่องเที่ยว ควรมีการระบุให้ชัดเจนว่า ประชาชนท้องถิ่นจะได้ผลประโยชน์อะไร ผลประโยชน์จะกระจายไปทั่วทุกคนอย่างไร และเป็นระยะเวลาานเท่าไร

7. การระบุผู้นำท้องถิ่น (Identifying community leader) การทำงานในชุมชน สิ่งแรกที่ต้องพิจารณาคือการค้นหาผู้นำท้องถิ่น เนื่องจากผู้นำท้องถิ่นจะเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการจัดการประชุมชี้แจง และทำความเข้าใจกับชุมชนในเบื้องต้น ผู้นำท้องถิ่นในที่นี้อาจเป็นผู้นำอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เช่น ครู ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำทางความคิด(opinion leader) เป็นต้น

8. การนำการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชนโดยอาศัยผู้นำการเปลี่ยนแปลงองค์กร(Bring about change: agents and institutions) ผู้นำการเปลี่ยนแปลงนับได้ว่าเป็นบุคคลภายนอกชุมชนที่มีส่วนสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ชนบทธรรมนิยมประเพณี และศิลปวัฒนธรรม ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในที่นี้หมายถึง นักพัฒนา หรือกลุ่มผู้ประกอบการการท่องเที่ยวซึ่งมีความสนใจในการสนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรมในชุมชน การนำเปลี่ยนแนวความคิด(Ideas) เทคโนโลยี(Technologies) หรือกิจกรรมใหม่ๆ(New activities) เข้าสู่ชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถเป็นผู้นำสิ่งเหล่านี้เข้าไปชุมชนได้รวดเร็วกว่าวิธีอื่นๆ

9. การดำเนินการส่งเสริมกิจกรรมใดๆ ต้องทำความเข้าใจพื้นที่นั้นๆ เป็นอย่างดี(Understanding site specific conditions) ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีรูปแบบของการมีส่วนร่วมและรูปแบบของการพัฒนาใด ควรมีการศึกษาสภาพการณ์ของพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ ลักษณะทางเศรษฐกิจของพื้นที่ลักษณะทางสังคมของประชาชนและทรัพยากร ข้อมูลเหล่านี้สามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจในการออกแบบวางแผนโครงการแบบมีส่วนร่วม โดยให้เกิดลักษณะการระบุและอธิบายปัญหา วิเคราะห์เหตุของปัญหา การจัดลำดับความสำคัญ และกำหนดแนวทางแก้ไข และเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักพัฒนาผู้นำท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และตัวแทนประชาชนท้องถิ่น ซึ่ง

ควรเป็นลักษณะการระดมความคิดสำหรับเทคนิคและกระบวนการดำเนินการประชุมนั้น ควรใช้กระบวนการ AIC

10. การติดตามและประเมินผลความก้าวหน้า (Monitoring and evaluation progress)
การดำเนินโครงการจำเป็นต้องมีการติดตามความก้าวหน้าของผลการดำเนินงานเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการตัดสินใจปรับเปลี่ยนยุทธวิธี หรือวิธีการดำเนินงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

ลินน์ สโรบล และคณะ(2546) ได้สรุปไว้ว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนต่างจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตรงที่การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นคนกำหนดทิศทางการท่องเที่ยว หมายถึงจัดการโดยชุมชน ตอบสนองความต้องการของชุมชน โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ไม่ใช่เป็นเพียงองค์ประกอบของการท่องเที่ยว หรือผู้ให้ความร่วมมือเท่านั้นแต่มีบทบาทเป็นเจ้าของกิจกรรมการท่องเที่ยว และเป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์นั้นอย่างแท้จริง ดังนั้นการท่องเที่ยวโดยชุมชนก็คือ การท่องเที่ยวในหมู่บ้านที่มีการจัดการท่องเที่ยว และในการจัดการนั้นต้องมีการเตรียมการและวางแผน และเน้นให้ความสำคัญกับการมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง

4. แนวคิดและทฤษฎีความต้องการ

เลอร์ด (Laird, อ้างอิงในธำรงค์ศักดิ์ หมีนจันทร์ และ ศรีสง่า กรวรรณสุต, 2523) ได้จัดประเภทของแนวโน้มความต้องการต่างๆ ไปของมนุษย์จากผลการวิจัยของ Cattell โดยเรียงลำดับจากแนวโน้มที่เชื่อถือได้มากที่สุดตามลำดับดังนี้

การเสาะหาความเป็นเพื่อนคือ ความต้องการอยู่กับมนุษย์คนอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้ที่ตนรู้สึกสบายใจที่จะอยู่ด้วย

การปกป้องคุ้มครองคือ ความต้องการปกป้องลูกๆ ของตนหรือผู้ที่ช่วยตนเองไม่ได้

การเสาะหาข่าวสารข้อมูลคือ ความต้องการปกป้องลูกๆ ของตนหรือผู้ที่ช่วยตนเองไม่ได้

การหลีกเลี่ยงอันตรายคือ ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย

การเสาะหาสิทธิ์/อำนาจให้ตนคือ ความต้องการเป็นผู้ควบคุมชะตาตนเองอยากมีความดีเด่นในกลุ่มคนต่างๆ ไป

การเสาะหาความสุขสบายคือ ความต้องการความสุขสบายทางกายและความสุขสำราญ
ในประสาทสัมผัส

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow)

อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham H.Maslow, อ้างอิงในธำรงค์ดี หมื่นจันทร์ และศรีสง่า
करणสูตร, 2523) นักจิตวิทยาผู้มีชื่อเสียงชาวอเมริกันได้แบ่งลำดับชั้นความต้องการเบื้องต้นของ
มนุษย์ออกเป็น 5 ชั้นตามความเห็นของมาสโลว์มนุษย์จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองของความ
ต้องการในชั้นแรกๆ ก่อนจึงจะแสวงหาการตอบสนองความต้องการในชั้นที่สูงขึ้นไป ความ
ต้องการทั้ง 5 ชั้นเรียงตามลำดับดังนี้

ความต้องการกาย(Physiological needs) ได้แก่ ความต้องการพื้นฐานเบื้องต้นทาง
สรีระของบุคคล เช่น อาหาร น้ำ อากาศ การพักผ่อน เป็นต้น ความต้องการทางกายเป็น
สิ่งจำเป็นและมีอิทธิพลสูงสุดต่อบุคคลทั่วไปเพื่อให้ชีวิตดำรงอยู่ได้ หากร่างกายยังไม่ได้รับการ
ตอบสนองความต้องการดังกล่าวแล้วความต้องการสิ่งอื่นๆ ก็จะไม่ปรากฏหรืออาจถูกบดบังอยู่
ภายใต้ความต้องการดังกล่าว ดังนั้น หากบุคคลขาดอาหาร ขาดความรู้สึกลอดภัยและขาด
ความรัก ในขณะที่เดียวกันบุคคลนั้นก็มีความโน้มที่จะต้องการอาหารก่อนสิ่งอื่นใดทั้งสิ้น ความ
ต้องการเสื้อผ้าอาภรณ์หรือสิ่งต่างๆ ก็จะมีผลสำคัญรองลงไป

ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองความ
ต้องการทางกายเพียงพอแล้ว เช่น มีน้ำ อาหารและได้รับการพักผ่อนอย่างเพียงพอ ความ
ต้องการทางกายจะลดลงหรือหมดไป และความต้องการอื่นๆ ขึ้นสูงกว่าก็จะเกิดขึ้นตามมา สิ่ง
แรกก็คือความต้องการความปลอดภัยในเด็กเล็กๆ ความต้องการเช่นนี้อาจแสดงออกในรูปของ
ความต้องการความปลอดภัยจากพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ที่ตนรู้จัก หากเด็กพลัดหลงกับผู้ใหญ่
หรือประสบกับสิ่งที่น่ากลัวซึ่งตนไม่เคยพบเห็นมาก่อน เด็กนั้นจะแสดงความหวาดหวั่นวิตกอย่าง
เห็นได้ชัด และความต้องการความปลอดภัยจะมีมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่คับขัน
ที่สุด ความต้องการความปลอดภัยอาจจะมีอิทธิพลหรือบดบังความต้องการทางกายก็ได้ ใน
ผู้ใหญ่ความต้องการเช่นนี้ปรากฏให้เห็นชัดในกิจกรรมหรือพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออก เช่น การ
เก็บออมทรัพย์สินเพื่อไว้ในอนาคต การประกันชีวิต การประกันภัยทรัพย์สินสมบัติของตน การนับ

ถือศาสนาเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ รวมถึงการเข้าร่วมกลุ่มหรือเป็นสมาชิกในสมาคมหรือองค์การต่างๆ เป็นต้น

ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ(Love and Belongingness) เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองทางกาย และความรู้สึกปลอดภัยจนเป็นที่พอใจแล้ว ก็เกิดความต้องการอีกขึ้นหนึ่งตามมา คือ ความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์และความรักกับคนอื่น ๆ เช่น เพื่อน คนรัก หรือครอบครัว เป็นต้น พฤติกรรมที่เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ การที่บุคคลพยายามให้ตนเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ๆ ในครอบครัวหรือเพื่อนฝูง หากบุคคลที่มีความต้องการระดับนี้อยู่ในขั้นรุนแรงและไม่ได้รับการตอบสนอง อาจแสดงพฤติกรรมหรือปฏิกิริยาที่ไม่เหมาะสมออกมา เพื่อเป็นการชดเชยหรือทดแทนได้ ขณะเดียวกันผู้ที่ปรับตัวไม่ได้ อาจเกิดปัญหาเรื่องสุขภาพจิตได้อีกด้วย โดยปกติแล้วความต้องการความรักหมายถึงความถึงทั้งการให้และการได้รับความรักด้วยเช่นเดียวกัน

ความต้องการเป็นที่ยอมรับและยกย่อง (Esteem Needs) คนทั่วๆ ไปมีความปรารถนาที่จะมองตนเองว่ามีคุณค่าสูงและเป็นที่น่าเคารพยกย่องทั้งจากตนเอง และได้รับการยอมรับและยกย่องจากคนอื่น ๆ ด้วยเช่นเดียวกัน ความต้องการนี้อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

ความต้องการพลังความแข็งแกร่ง ความสำเร็จ ความสมบูรณ์พอเพียงในด้านต่างๆ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความเป็นอิสระและมีเสรีภาพ

ความต้องการชื่อเสียงและเกียรติยศ ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้รับการยกย่องและยอมรับนับถือจากคนอื่น ๆ รวมทั้งความสนใจ ความสำคัญและความชื่นชมยินดี

ความพึงพอใจจากการได้รับการยอมรับและยกย่องนำไปสู่ความรู้สึกมั่นใจในตนเอง ตระหนักว่าตนมีคุณค่า มีความแข็งแกร่ง มีความสามารถ และความสมบูรณ์พอเพียง และที่สำคัญจะรู้สึกว่าตนเองมีประโยชน์ มีคุณค่าและมีความจำเป็นต่อโลกที่ตนอาศัยอยู่ หากความรู้สึกดังกล่าวถูกทำลายก็จะทำให้บุคคลนั้นมีปมด้อย ความอ่อนแอและความสิ้นหวังก็จะตามมา ซึ่งในกรณีรุนแรงอาจทำให้เกิดความท้อถอยต่อชีวิตและเป็นโรคจิตประสาทได้

ความต้องการที่จะเข้าใจและรู้จักตนเอง(Self - actualization needs) ความปรารถนาที่จะได้รับความสมบูรณ์พอใจแก่ตนเอง (Self - fulfillment) ในสิ่งที่ตนมีแนวโน้มหรือมีความสามารถที่จะเป็นหรือจะทำได้ เพื่อให้ตนได้รับความสุขหรือความพึงพอใจอย่างสูงสุดเท่าที่

จะทำได้ จากการที่ตนได้เป็นหรือได้ทำในสิ่งที่ตนมีความสามารถที่จะทำหรือเป็นได้ทุกสิ่งตามที่ปรารถนา ความต้องการนี้อาจจะปรากฏออกมาในรูปแบบที่แตกต่างกันในแต่ละคน เช่น คนบางคนต้องการเป็นแม่ที่ดีที่สุด คนอื่นๆ อาจต้องการเป็นนักดนตรี นักเขียนภาพ นักกีฬา หรือแม้แต่การทำกิจกรรมที่คนอื่น ๆ อาจเห็นว่าไม่สลักสำคัญก็ได้ ความต้องการขั้นนี้จะเกิดขึ้นต่อเมื่อบุคคลมีความพึงพอใจ หรือได้รับการตอบสนองของความต้องการขั้นต้นๆ มาก่อนแล้ว

ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์

เมอร์เรย์ (Murray, อ้างอิงในศิริโสภาคย์ บูรณาเดชะ, 2528) ได้สรุปแบ่งความต้องการของคนเราออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

ความต้องการทางกาย

ความต้องการทางใจ แบ่งเป็น 6 ชนิด และ 28 ประเภท ดังนี้

1. ความต้องการเกี่ยวกับสิ่งไม่มีชีวิต ได้แก่

ความต้องการเป็นเจ้าของสิ่งของต่างๆ รวมทั้งทรัพย์สินสมบัติ (Need for Acquisition)

ความต้องการเก็บซ่อมรักษาสิ่งของ (Need for construction)

ความต้องการเก็บสิ่งของต่างๆ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและสะอาด (Need for Orderliness)

ความต้องการสร้างให้เป็นสิ่งใหม่ขึ้นมา (Need for Retention)

ความต้องการสงวนของใช้ ตระหนี่เหนียวแน่นในทางเศรษฐกิจ (Need for Retention)

2. ความต้องการเกี่ยวกับความทะเยอทะยาน ความสำเร็จในกิจการ มีอำนาจ มีความปรารถนาที่จะสัมฤทธิ์ผล ได้แก่

ความต้องการดีเด่นเหนือผู้อื่น (Need for superiority)

ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement)

ความต้องการให้ผู้อื่นเคารพยกย่อง (Need for Recognition)

ความต้องการแสดงให้ผู้อื่นสนใจ (Need for Exhibition)

ความต้องการรักษาชื่อเสียง (Need for Inviolacy)

ความต้องการหลีกเลี่ยงความล้มเหลว(Need for Avoidance of Inferiority)

ความต้องการป้องกันตัว(Need for Defensiveness)

ความต้องการเอาชนะ(Need for Couteraction)

3. ความต้องการเกี่ยวกับการมีอำนาจ การต่อต้าน การยอมแพ้ หรือความพ่ายแพ้ ได้แก่

ความต้องการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น (Need for dominance)

ความต้องการทำตามผู้เหนือกว่าด้วยความยินดี นิยมชมชื่นในบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า(Need for Deference)

ความต้องการเลียนแบบผู้อื่น เห็นด้วยและคล้อยตาม(Need for Similance)

ความต้องการเป็นอิสระ(Need for Autonomy)

ความต้องการแตกต่างจากผู้อื่น(Need for Conrariness)

4. ความต้องการทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น ได้แก่

ความต้องการทำร้ายผู้อื่น(Need for Aggression)

ความต้องการยอมรับโทษ(Need for Abasement)

ความต้องการหลีกเลี่ยงการลงโทษ(Need for Avoidance of Blame)

5. ความต้องการเกี่ยวกับความรัก ได้แก่

ความต้องการสร้างมิตรภาพกับผู้อื่น(Need for Affiliation)

ความต้องการแยกตนเองจากผู้อื่น(Need for Rejection)

6. ความต้องการเกี่ยวกับสังคม ได้แก่

ความต้องการความสนุกสนาน(Need for plays)

ความต้องการความอยากรู้อยากเห็น(Need for Cognizance)

ทฤษฎีความต้องการของ วอลเตอร์ แลงเยอร์

วอลเตอร์ แลงเยอร์(Walter Langer อ้างถึงใน ศิริโสภาคย์ บุรณาเดชะ, 2528) ได้สรุปแบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physical Needs) เป็นความต้องการทางด้านอาหาร น้ำ อากาศ การนอนหลับ การขับถ่าย และอื่นๆ เพื่อความอยู่รอดของชีวิต

2. ความต้องการทางสังคม(Social Needs) เป็นความต้องการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ(Affiliation) เช่น ความต้องการช่วยเหลือการทำงานของบุคคลอื่น ความต้องการความรัก (Affiliation) ซึ่งเป็นทั้งผู้ให้ความรักและผู้ถูกรัก เป็นต้น

3. ความต้องการเกี่ยวกับตนเอง(Egoistic Needs) ความต้องการประเภทนี้แตกต่างจากความต้องการทางสังคมในส่วนที่ว่าจุดมุ่งหมายของความ ต้องการประเภทนี้ในขั้นต้นจะเป็นไปในส่วนที่เกี่ยวกับตนเองทั้งสิ้น เช่น ความต้องการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ความต้องการความสนใจ ความต้องการความยกย่อง เป็นต้น

แนวคิดความต้องการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

นิตา ชัชกุล (2550) ได้สรุปว่าการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ซื้อและคิดตัดสินใจว่าจะซื้อการท่องเที่ยวหรือไม่ เมื่อใด รูปแบบใด แต่ก่อนที่ผู้ซื้อจะตัดสินใจซื้อได้นั้นก็ต้องมีกระบวนการรับรู้ การเรียนรู้เกิดขึ้น มีการพิจารณาตัวสินค้าหรือบริการ พิจารณาผู้ขายประเภทใดที่เขาต้องการจะซื้อ

แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยว

บุษาลิส (Buhalis, 2000) ได้กล่าวถึงกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยว คือ ทฤษฎี 6As ซึ่งประกอบด้วย

1. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพราะแหล่งท่องเที่ยวต้องมีสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวอย่างใดอย่างหนึ่งให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมชม ซึ่งสิ่งดึงดูดใจย่อมแตกต่างกันไปตามประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวกลุ่มหนึ่งอาจสนใจด้านความสวยงามของธรรมชาติ ก็ชอบที่จะไปเที่ยวภูเขาหรือหาดทราย หรือนักท่องเที่ยวอีกกลุ่มหนึ่งอาจสนใจศิลปวัฒนธรรม ก็จะชอบไปเที่ยวชมวิถีชีวิตของชาวเขา หรือนักท่องเที่ยวอีกกลุ่มหนึ่งอาจสนใจในประวัติศาสตร์ ก็อาจจะไปเที่ยวชมอุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ภาพลักษณ์และราคาค่าเข้าชมก็มีส่วนในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวด้วย

2. ความสามารถในการเข้าถึงง่าย (Accessibility) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของพัฒนาการท่องเที่ยวที่ต้องมีเส้นทางหรือเครือข่ายคมนาคมขนส่งที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นั้น ตลอดจนสามารถติดต่อเชื่อมโยงกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งกับอีกแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งที่อยู่บริเวณใกล้เคียง อีกทั้งต้องมีที่จอดรถหรือสถานีรถไฟหรือท่าเรือหรือท่าอากาศยาน

ยานเพื่อให้ธุรกิจการขนส่งสามารถนำนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการนักท่องเที่ยวที่เข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวนั้นให้ได้รับความสะดวกสบายและความประทับใจ เกิดความรู้สึกปลอดภัย ทำให้นักท่องเที่ยวอยากจะอยู่ท่องเที่ยววนขึ้น เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ภัตตาคาร โทรศัพท์ แผนที่ ร้านขายของ เป็นต้น

4. โปรแกรมการท่องเที่ยว (Available Packages) เป็นการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปไว้สำหรับนักท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกสบาย ซึ่งอาจเป็นการเตรียมการโดยเจ้าของโรงแรมรีสอร์ท หรือโดยหน่วยงานภาครัฐที่อาจจัดเป็นโปรโมชั่นส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจต่อการท่องเที่ยวก็ได้

5. กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) คือ กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถกระทำได้ในระหว่างเดินทางท่องเที่ยว โดยมีอยู่หลายรูปแบบ นักท่องเที่ยวสามารถเลือกทำได้ตามความถนัดและความสนใจ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมบนบก กิจกรรมทางน้ำ กิจกรรมทางอากาศ หรือแม้แต่การดำดิ่งลงสู่ใต้ท้องทะเล เช่น กิจกรรมผจญภัย เป็นอีกกิจกรรมที่ได้รับความนิยมในกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้รักความท้าทาย ต้องการความแปลกใหม่ และทดสอบแรงใจของตนเอง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จำเป็นต้องมีผู้ทักษะความรู้ในกิจกรรมนั้นๆ ดูแลและแนะนำในเบื้องต้น เช่น การปีนหน้าผาและการไต่จากหน้าผาสูง การกระโดดร่มดิ่งพสุธา การยิงปืนปีปีกัน การดำน้ำลึก การพายเรือคายัค ฯลฯ แต่ถ้าเป็นนักท่องเที่ยวที่รักสุขภาพกาย กิจกรรมที่เป็นที่นิยม คือการทำสปา ชัดผิว นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่องสัตว์ ดูนก เดินป่า กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงประเพณี และวัฒนธรรม นั่งเรือล่องแม่น้ำลำคลอง กิจกรรมในค่ายทหาร และอื่นๆ อีกมากมาย เป็นต้น

6. บริการเสริม (Ancillary Service) เป็นบริการที่นอกเหนือจากบริการขั้นพื้นฐานสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น ธนาคาร ไปรษณีย์ โรงพยาบาล ร้านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยปกติการบริการนี้ทางภาครัฐจะเป็นผู้จัดหาและพัฒนาเพื่อบริการแก่ประชาชนของตนเอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นผลพลอยได้ในกาให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

5. แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรม

ความหมายของพฤติกรรม

ราชบัณฑิตยสถาน (อ้างถึงใน อังศนา บุญธรรม 2535) ได้อธิบายว่าพฤติกรรมหมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิดหรือความรู้สึกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า

อุทัย หิรัญโต (อ้างถึงใน อังศนา บุญธรรม 2535) กล่าวว่าพฤติกรรมหมายถึงกิจที่แสดงออก หรือปฏิบัติได้ตอบเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้า ซึ่งออกมาจากภายนอกหรือภายในร่างกายก็ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์กระทำหรือรู้สึกผู้อื่นจะเห็นหรือไม่ก็ตาม ถือเป็นพฤติกรรม

ศุภร เสรีรัตน์ (2544) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึงการแสดงออกของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้สินค้าและบริการทางเศรษฐกิจ รวมทั้งกระบวนการในการตัดสินใจที่มีผลต่อการแสดงออก

องค์ประกอบพฤติกรรม

บลูม (Bloom, 1981 อ้างถึงใน ประกิจ โพธิาศน์ 2541) ได้กล่าวว่าพฤติกรรมเป็นกิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ อาจเป็นสิ่งที่สังเกตได้หรือไม่ได้ และ แบ่งพฤติกรรมออกเป็นองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ

1. พฤติกรรมด้านพุทธิศึกษา (cognitive domain) หมายถึงความสามารถทางด้านความรู้ การใช้ความคิดและการพัฒนาสติปัญญา ได้แก่ ความรู้ความจำ เป็นพฤติกรรมขั้นต้นเกี่ยวกับความจำได้หรือระลึกได้

2. พฤติกรรมด้านทัศนคติ (affective domain) หมายถึง ท่าที ความสนใจ ความรู้สึก ความชอบ ในการให้คุณค่าหรือค่านิยมที่ยึดถือ

3. พฤติกรรมด้านปฏิบัติ (psychomotor domain) เป็นการปฏิบัติที่แสดงออกในสถานการณ์หนึ่ง หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่คาดคะเนว่าอาจปฏิบัติในโอกาสต่อไป

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลทำการค้นคว้า การซื้อ การใช้ การประเมินผล และการใช้จ่ายผลิตภัณฑ์บริการ โดยคาดว่าจะตอบสนองความต้องการของตนเอง การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นศึกษาวิธีการที่แต่ละบุคคลทำการตัดสินใจที่จะใช้ทรัพยากร เงิน เวลา บุคลากร และอื่นๆเกี่ยวกับการบริโภคสินค้า ซึ่งนักการตลาดต้องศึกษาสินค้าที่จะต้องทำการเสนอขายนั้นว่าใครคือลูกค้า ผู้บริโภคซื้ออะไร ทำไมจึงซื้อซื้ออย่างไร ซื้อเมื่อไหร่ ซื้อที่ไหน ซื้อบ่อยครั้งเพียงใด รวมทั้งการศึกษาว่าใครมีอิทธิพลต่อการซื้อ

6. แนวคิดผลกระทบทางการท่องเที่ยว

พงษ์อนันต์ สรรพานิช(2536) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อประชาชนภูเก็ต ซึ่งการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การท่องเที่ยวส่งผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ กล่าวคือ การท่องเที่ยวมีส่วนทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น มีผลต่อสถานะทางเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมา การศึกษาของเยาวชนไม่สูงขึ้น เนื่องจากพ่อแม่ต้องการให้ออกมาทำงาน รวมถึงทำให้วัฒนธรรมท้องถิ่นเสื่อม จากการ

นำเอาวัฒนธรรมของต่างประเทศเข้ามา เช่น การแต่งกาย ความประพฤติดต่อบุคคล สถานการณ์อาจทำให้เยาวชนเลียนแบบได้ ในด้านอาชีพ ประชาชนท้องถิ่นถูกแย่งงานจากคนต่างถิ่น เนื่องจากเป็นจังหวัดที่หางานทำได้ง่าย จึงมีการอพยพแรงงานจากจังหวัดต่างๆ เข้ามา อย่างไรก็ตาม ภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรมที่รับจากการท่องเที่ยวคือ การท่องเที่ยวช่วยสร้างงาน สร้างอาชีพ และนำความเจริญมาสู่ท้องถิ่นและทำให้ประชาชนมองเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรม จึงทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

ผลกระทบในด้านเศรษฐกิจนั้น ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543) กล่าวว่าไว้ว่ารายได้ที่เข้ามาสู่ประเทศอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว ถือกันว่าเป็นรายได้ “จำเป็น” ประเภทหนึ่ง การที่นักท่องเที่ยวนำเงินเข้าใช้จ่าย จะทำให้เกิดกระแสการเงินหมุนเวียนเกิดขึ้น และในการกระจายรายได้จากถิ่นหนึ่งไปสู่อีกถิ่นหนึ่ง ทำให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจที่ตามมา ก็คือ จะทำให้ค่าครองชีพของประชากรในแหล่งท่องเที่ยวสูงขึ้น ตัวอย่างเช่นค่าครองชีพในเมืองพัทยา ภูเก็ต เป็นต้น หลังจากการที่เมืองทั้งสองพัฒนาขึ้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวและทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทาง เข้ามาท่องเที่ยวในสถานที่แห่งนี้เป็นจำนวนมาก ทำให้ค่าครองชีพของชาวพัทยาและภูเก็ตสูงกว่าในบริเวณใกล้เคียงมาก สินค้าส่วนมากราคาแพง ค่าจ้างแรงงานในเขตเมืองดังกล่าวจึงสูงตามไปด้วย ซึ่งบางครั้งอาจทำให้ชาวเมืองพัทยาและภูเก็ตที่ยากจนอยู่แล้วยิ่งยากจนลง ไม่มีกำลังซื้อเครื่องอุปโภค บริโภค หรือเครื่องยังชีพให้กับตนเองและครอบครัวได้

ส่วนผลกระทบในด้านสังคมและวัฒนธรรมนั้น พบว่า เนื่องจากการท่องเที่ยวมีผลทำให้เกิดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลต่อเนื่องไปถึงปัญหาการทำให้วัฒนธรรมเป็นสินค้า และการขายวัฒนธรรมนั้นได้ทำให้ความหมายที่ซ่อนอยู่ในความเชื่อของกลุ่มเจ้าของวัฒนธรรม โดยเฉพาะชนกลุ่มน้อยต้องสูญหายไป และการขาดความหมายในวัฒนธรรมของตนเอง ทำให้การดำรงชีวิตอยู่เป็นการอยู่อย่างไร้ความหมายและตกอยู่ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมเพิ่มเติมไปจากผลกระทบจากกระบวนการทำให้เป็นยุคอุตสาหกรรม กระบวนการทำให้เป็นเมืองและเงินเฟ้อ อีกทั้งยังเชื่อกันว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมในประเทศเจ้าบ้าน เช่น การแต่งกายหรือการใช้ชีวิตหยาบของนักท่องเที่ยว เมื่อเปรียบเทียบกับเจ้าบ้านที่ยากจนกว่า ก่อให้เกิดอิทธิพลการเลียนแบบการบริโภค (Demonstration Effect) (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2544)

7. บริบทพื้นที่ศึกษาและแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี

บริบทพื้นที่ศึกษา

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดทางตะวันออกเฉียงเหนือและของประเทศไทย เป็นที่ตั้งของเส้นเวลาหลักของประเทศ ที่เส้นแวง 105 องศาตะวันออก เป็นเมืองใหญ่ริมฝั่งแม่น้ำมูลที่มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานมากกว่า 200 ปี ภายหลังจากแบ่งออกเป็นจังหวัดใหม่คือจังหวัดยโสธรในปี พ.ศ. 2515 และจังหวัดอำนาจเจริญในปี พ.ศ. 2536

สัญลักษณ์ประจำจังหวัด

ต้นไม้ประจำจังหวัด: ยางนา (*Dipterocarpus alatus*)

คำขวัญประจำจังหวัด: เมืองดอกบัวงาม แม่น้ำสองสี มีปลาแซบหลาย หาดทรายแก่งหิน ถิ่นไทยนักปราชญ์ ทวยราษฎร์ใฝ่ธรรม งามล้ำเทียนพรรษา ผาแต้มก่อนประวัติศาสตร์

ดอกไม้ประจำจังหวัด: ดอกบัว

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดอำนาจเจริญและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยพรมแดนบางช่วงใช้แม่น้ำโขงเป็นตัวกำหนด ทิศใต้ ติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษและจังหวัดยโสธร

แนวพรมแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชา รวมความยาวประมาณ 428 กิโลเมตร ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 361 กิโลเมตร (จากอำเภอเขมราฐถึงอำเภอน้ำยืน ติดต่อกับแขวงสะหวันนะเขต แขวงสาละวัน และแขวงจำปาสัก) ติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา 67 กิโลเมตร (อำเภอน้ำยืน ติดต่อกับจังหวัดพระวิหาร ราชอาณาจักรกัมพูชา

ลักษณะภูมิอากาศและอุตุนิยมวิทยา

จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในเขตที่มีปริมาณน้ำฝนค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยของจังหวัดอื่น ๆ

ฤดูฝน จะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมเรื่อยไปจนถึงปลายเดือนตุลาคม และมักปรากฏเสมอว่าฝนทิ้งช่วงในเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม แต่ระยะเวลาการทิ้งช่วงมักจะไม่เหมือนกันในแต่ละปี และในช่วงปลายฤดูฝน มักจะมีพายุดีเปรสชันฝนตกชุกบางปีอาจมีภาวะน้ำท่วมแต่

ภาวการณ์ไม่รุนแรงนัก

ฤดูหนาว เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือสุดของประเทศ ทำให้ได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือก่อนภูมิภาคอื่น อุณหภูมิจะเริ่มลดต่ำลงตั้งแต่เดือนตุลาคม และจะสิ้นสุดปลายเดือนมกราคม

ฤดูร้อน ถึงแม้ว่าเคยปรากฏบ่อยครั้งว่าอากาศยังคงหนาวเย็นยืดเยื้อมาจนถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ โดยส่วนใหญ่แล้วอากาศจะเริ่มอบอ้าว ในเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงประมาณต้นเดือนพฤษภาคมซึ่งอาจจะมีฝน เริ่มตกอยู่บ้างในปลายเดือนเมษายน แต่ปริมาณน้ำฝนมักจะไม่เพียงพอสำหรับการเพาะปลูก นอกจากนี้ลักษณะภูมิอากาศทั่วไปคล้ายคลึงกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จะมีอากาศร้อน ในฤดูหนาวค่อนข้างหนาว ส่วนในฤดูฝนจะมีฝนตกชุก

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดอุบลราชธานีตั้งอยู่ในบริเวณที่เรียกว่า แอ่งโคราช (Khorat Basin) โดยสูงจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ยประมาณ 68 เมตร (227 ฟุต) ลักษณะโดยทั่วไปเป็นที่สูงต่ำ เป็นที่ราบสูงลาดเอียงไปทางตะวันออกเฉียงมีแม่น้ำโขง เป็นแนวเขตกั้นจังหวัดอุบลราชธานีกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีแม่น้ำชีไหลมาบรรจบกับแม่น้ำมูลซึ่งไหลผ่านกลางจังหวัดจากทิศตะวันตกมายังทิศตะวันออกแล้วไหลลงสู่แม่น้ำโขงที่อำเภอโขงเจียม และมีลำน้ำใหญ่ ๆ อีกหลายสาย ได้แก่ ลำเซบก ลำโดมใหญ่ ลำโดมน้อย และมีภูเขาสลับซับซ้อนหลายแห่งทางบริเวณชายแดนตอนใต้ ที่สำคัญคือ ทิวเขาบรรทัดและทิวเขาพนมดงรัก ซึ่งกั้นอาณาเขตระหว่างจังหวัดอุบลราชธานีกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชา

ลักษณะภูมิฐานของจังหวัดอุบลราชธานี แบ่งออกโดยสังเขป ดังนี้

1. บริเวณที่เป็นสันดินริมน้ำ (river levee) เกิดจากตะกอนลำน้ำที่พัดพามาทับถม สภาพพื้นที่เป็นเนินสันดินริมฝั่งแม่น้ำโขง และบางบริเวณสันดินริมฝั่งลำเซบาย
2. บริเวณที่เป็นแบบตะพักลำน้ำ (terrace) ที่เกิดจากการกระทำของขบวนการของน้ำนานมาแล้ว ประกอบด้วยบริเวณที่เป็นลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ ระดับกลาง และระดับสูง ลักษณะพื้นที่ที่มีทั้งที่เป็นที่ราบแบบลูกคลื่นลอนลาดจนถึงลูกคลื่นลอนชัน จะอยู่ถัดจากบริเวณที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงขึ้นมา พื้นที่เหล่านี้จะพบในบริเวณทั่วไปของจังหวัด กล่าวคือทางตอนเหนือ ทางตะวันออกเฉียง และทางใต้ บางแห่งใช้สำหรับทำนาและบางแห่งใช้สำหรับปลูกพืชไร่
3. บริเวณที่เป็นแอ่ง (depression) หรือที่ลุ่มต่ำหลังลำน้ำ (backswamp) เกิดจากการกระทำของน้ำ พบบางแห่งในบริเวณริมแม่น้ำโขง แม่น้ำชี ลำเซบาย และลำโดมใหญ่ จะมีน้ำแช่ขัง

นานในฤดูฝน

4. บริเวณที่เป็นเนินตะกอนรูปพัด (coalescing fans) สภาพพื้นที่แบบนี้มีลักษณะเด่นคือรูปร่างจะเป็นรูปพัด เกิดจากการที่หินในบริเวณเหล่านั้นถูกทำให้แตกหักสะสมอยู่กับพวกที่มีอนุภาคละเอียดกว่าเมื่อฝนตกลงมาในปริมาณมาก กำลังของน้ำจะมีมากจนสามารถพัดพาเอาตะกอนเหล่านั้นออกมาจนหุบเขาได้ เมื่อมาถึงนอกหุบเขาหรือเชิงเขา สภาพพื้นที่ก็จะเป็นที่ราบทางน้ำไหลกระจายออกไป ทำให้กำลังของน้ำลดลง ก็จะตกตะกอนในบริเวณน้ำ จะพบอยู่ทางตอนใต้และทางตะวันตกของจังหวัด

5. บริเวณที่เป็นเนินที่เกิดจากการไหลของธารลาวา (lava flow hill) เป็นเนินเขาที่เกิดจากการไหลของธารลาวา ดินบริเวณนี้จะมีศักยภาพทางการเกษตรสูง ซึ่งเป็นผลจากการสลายตัวของหินบะซอลต์ บริเวณนี้จะพบอยู่ในอำเภอน้ำยืน

6. บริเวณที่ลาดเชิงเขา (foot hill slope) เป็นที่ลาดเชิงเขาที่ตะกอนบริเวณที่เกิดจากการกระทำของน้ำนานมาแล้วทับถมกัน บริเวณนี้จะพบอยู่ในอำเภอโขงเจียม อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอศรีเมืองใหม่ และอำเภอตระการพืชผล

7. บริเวณที่ลาดเชิงซ้อน (slope complex) ลักษณะเป็นภูเขาหรือทิวเขาที่มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ จะพบบริเวณทิวเขาพนมดงรักในอำเภอน้ำยืน อำเภอนาจะหลวย และอำเภอบุณฑริก อีกแห่งหนึ่งคือ ทิวเขาภูเขาซึ่งจะพบมากในอำเภอโขงเจียมและอำเภอศรีเมืองใหม่

ทรัพยากรโดยสังเขป

ทรัพยากร ดิน จ.อุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่มีเนื้อที่กว้างใหญ่และมีประชากรมาก ดินเป็นทรัพยากรคิด เป็นร้อยละ 86.6 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด หรือประมาณ 10,299,063 ไร่ ด้านป่าไม้มีทั้งป่าเต็งรัง หรือป่าแดงมีอยู่ทั่วไป มีเขตป่าดงดิบในเขตอำเภอน้ำยืน และป่าผสม ส่วนป่าเบญจพรรณมีอยู่ในอำเภอเขมราฐ อำเภอบุณฑริก และอำเภอพิบูลมังสาหาร ไม้ส่วนใหญ่เป็นไม้กระยาเลย ได้แก่ ไม้ยาง ไม้ตะแบก ไม้แดง ไม้ประดู่ ไม้เคี่ยม ไม้ซุมแพรก ไม้กันเกรา สภาพพื้นที่ป่าไม้จากการสำรวจเมื่อปี 2538 มีเนื้อป่าประมาณ 2,495 ตร.กม. หรือประมาณ 1.56 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.49 ของเนื้อที่ทั้งหมดของจังหวัดอุบลราชธานี สำหรับพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดอุบลราชธานี แบ่งได้ดังนี้ ป่าถาวร ตามมติ ครม.จำนวน 1 ป่า เนื้อที่ 77,312.50 ไร่ ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 46 ป่า เนื้อที่ 3,396,009.163 ไร่ พื้นที่ป่า สปก. จำนวน 40 ป่า เนื้อที่ 1,665,543.30 ไร่ ป่าอนุรักษ์ ตาม มติ ครม. จำนวน 10 ป่า เนื้อที่ 1,439,998.402 ไร่ ป่าอนุรักษ์ ตามกฎหมาย จำนวน 5 ป่า เนื้อที่ 880,220.00 ไร่ สวนป่า จำนวน 15 ป่า เนื้อที่ 20,985.73 ไร่ พื้นที่ป่าธรรมชาติ (รวม จ.อำนาจเจริญ) เนื้อที่ 24,292,656 ไร่

แร่ธาตุ จากการสำรวจของกรมทรัพยากรธรณี พบว่า จังหวัดอุบลราชธานีมีแร่โลหะเพียงชนิดเดียว คือ เกลือหิน ซึ่งเจอะพบแล้ว 2 แห่งคือ อำเภอเมืองอุบลราชธานีและอำเภอตระการพืชผล นอกจากนี้ มีทรัพยากรแร่ที่อยู่ในรูปของหินชนิดต่าง ๆ อีกมากมาย สำหรับแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญคือ แม่น้ำโขง แม่น้ำมูล แม่น้ำชี ลำเซบก ลำเซบาย ลำโดมใหญ่ ลำโดมน้อย

จังหวัดอุบลราชธานีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 25 อำเภอ 219 ตำบล 2469 หมู่บ้าน (จังหวัดอุบลราชธานี, 2554:ออนไลน์)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานอุบลราชธานี (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานอุบลราชธานี, 2552:ออนไลน์) ได้จัดแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีเป็น 7 ประเภท ได้แก่

1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดและโบราณสถาน เช่น

ทุ่งศรีเมือง ตั้งอยู่ใจกลางเมือง บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัด เป็นสวนสาธารณะประจำเมืองที่มีสภาพภูมิทัศน์งดงาม มีประตูทางเข้า 4 ทิศ 4 ประตู คือ อุบลเดชประชารักษ์ อุบลศักดิ์ ประชาบาล อุบลการประชานิตย และอุบลกิจประชากร

วัดทุ่งศรีเมือง ตั้งอยู่ที่ถนนหลวง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ผู้สร้างวัดนี้คือ ท่านเจ้าอธิวงศาจารย์ญาณวิมล อุบล คณะภิบาล สังฆปาโมก (สู้ย) เจ้าคณะเมืองอุบลราชธานีในสมัยนั้น และโดยที่ท่านได้เคยลงไปศึกษาพระธรรมวินัย ที่วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร ท่านจึงได้นำพระพุทธรูปจำลองจากวัดสระเกศฯ มายังอุบลราชธานี และได้สร้างห่อพระพุทธรูปขึ้นเป็นที่ประดิษฐาน ห่อพระพุทธรูปหลังนี้ คือ พระอุโบสถที่พระสงฆ์ใช้ทำสังฆกรรม มีลักษณะของศิลปะแบบรัตนโกสินทร์ตอนต้น และศิลปะเวียงจันทน์ผสมกันอยู่ ภายในมีจิตรกรรมฝาผนังทุกด้าน เขียนขึ้นในสมัยเดียวกันกับการก่อสร้าง

วัดสุปฏิหารามวรวิหาร เป็นวัดธรรมยุต วัดแรกของจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่ที่ถนนสมเด็จ อำเภอเมือง จัดสร้างโดยพระราชศรีธาดาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 โดยได้เริ่มสร้างวัดในปี พ.ศ. 2396 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า “วัดสุปฏิหาราม อันหมายถึง วัดที่สถานที่ตั้งเหมาะสม เป็นท่าเรือที่ดี”

วัดศรีอุบลรัตนาราม (วัดศรีทอง) ตั้งอยู่ด้านทิศใต้ของศาลากลางจังหวัด บนถนนอุปราชสร้างเมื่อ พ.ศ. 2398 เป็นปีที่ 5 แห่งรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว วัดนี้มีพระอุโบสถที่สร้างตามแบบพระอุโบสถวัดเบญจมบพิตร กรุงเทพมหานคร เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมือง คือ "พระแก้วบุษราคัม" เป็นพระพุทธรูปปฏิมากรปางมารวิชัย สมัยเชียงแสน แกะสลักจากแก้วบุษราคัม หน้าตักกว้าง 5 นิ้ว สูงจากเรือนแท่นถึงเปลวพระโมลี 10 นิ้ว มี

ความงามสง่าตามพุทธลักษณะทุกประการ

2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เช่น

อุทยานแห่งชาติผาแต้ม มีพื้นที่ประมาณ 212,500 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ อ.โขงเจียม อ.ศรีเมืองใหม่ และ อ.โพธิ์ไทร มีพื้นที่ติดกับประเทศลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นทางแบ่งพรมแดน ที่ทำการอุทยานฯ ตั้งอยู่บริเวณผาแต้ม บ้านหนองผือน้อย อ.โขงเจียม ห่างจากตัวอำเภอ 17 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัด 95 กิโลเมตร ไปตามเส้นทางหมายเลข 217 ถึง อ.พิบูลมังสาหาร หมายเลข 2222 ถึง อ.โขงเจียม และหมายเลข 2112

อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 80 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอโขงเจียม อำเภอสรินทร สามารถเดินทางเข้าถึงได้สองทางคือ ทางด้าน อ.โขงเจียม และ อ.สิรินทร ประมาณ 70-85 กิโลเมตร จากตัวจังหวัด คำว่า "ตะนะ" จากการเล่าขานตามความเชื่อของชาวบ้านและคนทั่วไป เดิมมาจากคำว่า "มรณะ" เนื่องจากบริเวณแห่งนี้มีกระแสน้ำเชี่ยวมาก และมีโขดหินน้อยใหญ่ที่แหลมคมอยู่ทั่วไป ตลอดจนมีถ้ำใต้น้ำอยู่หลายแห่ง ชาวบ้านที่สัญจรทางน้ำและออกจับปลา มักจะประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตประจำชาวบ้านจึงเรียกว่า "แก่งมรณะ"

แก่งสะพือ เป็นคำที่เพี้ยนมาจากคำว่า "ซำพืด" หรือ "ซำปืด" ซึ่งเป็นภาษาส่วย ที่แปลว่า ภูเขาใหญ่ หรือ ภูเขาล้อม แก่งสะพือ เป็นแก่งที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดอุบลราชธานี เป็นแก่งที่อยู่ในแม่น้ำมูล ในเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร ห่างจากตัวจังหวัดอุบลราชธานี ประมาณ 45 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 217 ฤดูที่เหมาะสมในการเที่ยวชม คือ ช่วง เดือน กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม

3. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประตูลูกอินโดจีนและแม่น้ำโขง เช่น

อำเภอโขงเจียม ซึ่งตั้งอยู่บริเวณด้านทิศตะวันออกสุดของประเทศไทย ห่างจากจังหวัดประมาณ 75 กิโลเมตร ถือได้ว่าเป็นจุดชมความงามของแม่น้ำโขง ที่สำคัญที่สุดอีกแห่งหนึ่งของประเทศ เพราะเป็นบริเวณที่แม่น้ำโขงไหลออกจากประเทศไทย เป็นจุดบรรจบระหว่างแม่น้ำมูลกับแม่น้ำโขง ทำให้เกิดเป็นภาพแม่น้ำสองสี คือ โขงสีปน มูลสีคราม อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับอุทยานแห่งชาติผาแต้ม และอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ เป็นบริเวณที่มีความพร้อมทางสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โรงแรม รีสอร์ท และเกสเฮ้าส์หลายระดับ ร้านอาหาร แพอาหารริมแม่น้ำโขง เรือเล็กนำชมแม่น้ำสองสี เรือสำราญล่องลำน้ำโขง และรถประจำทางปรับอากาศที่วิ่งตรงจากกรุงเทพฯ - อำเภอโขงเจียม จึงเป็นจุดท่องเที่ยวชมบรรยากาศแม่น้ำโขงที่สมบูรณ์ครบครัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นจุดแวะพักก่อนหรือหลังการท่องเที่ยวในประเทศลาว เนื่องจากอยู่ห่างจากชายแดนช่องเม็กประมาณ 30 กิโลเมตร

4. แหล่งท่องเที่ยวประเภทด่านช่องเม็ก ประตูสู่อินโดจีนและมหานครที่สี่ทันดอน เช่น

ด่านช่องเม็กตั้งอยู่ที่อำเภอสิรินธร ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 90 กิโลเมตร ไปตามทางหลวงหมายเลข 217 เป็นจุดผ่านแดนถาวรไทย-ลาว ที่มีถนนเชื่อมต่อสู่แขวงจำปาสัก ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางภาคใต้ของประเทศลาว ในบริเวณด่าน นอกจากนี้จะเป็นที่ตั้งของหน่วยราชการแล้ว ยังมีตลาดสินค้าชายแดน ร้านค้าปลอดภาษีในเขตประเทศลาว ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปเที่ยวชมและจับจ่ายสินค้าได้

5. แหล่งท่องเที่ยวประเภทหมู่บ้านหัตถกรรม เช่น

เครื่องทองเหลืองบ้านปะอาว เป็นหมู่บ้านเก่าแก่อายุกว่า 200 ปีมาแล้ว อยู่ที่ตำบลปะอาว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากตัวเมืองอุบลฯ ประมาณ 21 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 23 ประมาณ 18 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวเข้าหมู่บ้านอีก 3 กิโลเมตร ภายในหมู่บ้านนอกจากจะมีการทอผ้าแล้ว ยังมีการผลิตเครื่องทองเหลืองจำพวกเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน และจำพวกของที่ระลึกในวิธีการดั้งเดิม ที่เรียกว่า Lost Wax

6. แหล่งท่องเที่ยวประเภทงานประเพณี และเทศกาล เช่น

งานประเพณีสงกรานต์ และเทศกาลอาหารไทย-อินโดจีน จัดขึ้นในช่วงเทศกาลสงกรานต์ (กลางเดือนเมษายน) ณ บริเวณทุ่งศรีเมือง อำเภอเมืองฯ กิจกรรมที่น่าสนใจ ได้แก่ พิธีสงฆ์พระแก้วบุษราคัม ขบวนแห่พระแก้วบุษราคัม การออกร้านสาธิตและจำหน่ายอาหาร

งานประเพณีแห่เทียนพรรษา จัดขึ้นในช่วงวันเข้าพรรษา (ประมาณเดือนกรกฎาคม) ณ บริเวณทุ่งศรีเมือง กิจกรรมที่น่าสนใจ ได้แก่ การเที่ยวชมศิลปะการตกแต่งเทียนตามวัดต่างๆ การจัดแสดงต้นเทียนรอบทุ่งศรีเมืองในยามค่ำคืน และการเคลื่อนขบวนแห่เทียนพรรษาในวันรุ่งขึ้น

7. แหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ

การท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานอุบลราชธานี (2552) ได้ให้ข้อมูลการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดคือ จากการทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีและการติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายตลอดจนการสะท้อนข้อมูลปัญหาทั้งงานการวิจัย การประชุมสัมมนาจากที่ต่างๆและเครือข่าย สรุปแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2553-2556 ได้ดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีคือ จังหวัดอุบลราชธานีเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม อย่างสมดุลและยั่งยืน เชื่อมโยงกลุ่มจังหวัด ภูมิภาคและประเทศเพื่อนบ้าน

พันธกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีมี 9 ข้อคือ

1. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนและหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
2. พัฒนาลาดการท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนและหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
3. พัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนและหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
4. พัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวและหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
5. พัฒนาสินค้าที่ระลึกร่วมกับชุมชนและหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
6. พัฒนาด้านความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกร่วมกับชุมชน และหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
7. พัฒนาการบริหารจัดการร่วมกับชุมชนและหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
8. พัฒนาการวิจัย องค์ความรู้ร่วมกับชุมชนและหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
9. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ร่วมกับชุมชนท้องถิ่น และหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

จากพันธกิจสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ได้ 9 ข้อคือ

1. เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยการปรับปรุงฟื้นฟูและสร้างขึ้นมาใหม่ให้มีมาตรฐานตามที่สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวกำหนด
2. เพื่อพัฒนาลาดการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีให้เป็นที่รู้จักทั้งภายใน และภายนอกประเทศ
3. เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพตามกรอบมาตรฐานการท่องเที่ยวที่สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวกำหนด
4. เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานที่ สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวกำหนด
5. เพื่อพัฒนาสินค้าที่ระลึกให้มีมูลค่าเพิ่ม และมีมาตรฐานสากล
6. เพื่อพัฒนาการรักษาความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

7. เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตาม หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
8. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
9. เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ให้มีมาตรฐานสากล ครอบคลุมทุกพื้นที่การท่องเที่ยว

เป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีมีทั้งหมด 11 ข้อ คือ

1. นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการรับบริการการท่องเที่ยวของจังหวัด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
2. นักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายต่อวันเพิ่มร้อยละ 10
3. นักท่องเที่ยวมีระยะเวลาพำนัก นานขึ้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อครั้ง
4. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 3 แห่งต่อปี
5. บุคลากรวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาและเข้าสู่มาตรฐานในการประกอบวิชาชีพเพิ่มขึ้น
6. การจ้างแรงงานในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
7. จำนวนผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวและธุรกิจเกี่ยวเนื่องเพิ่มขึ้น
8. สถิติอาชญากรรมและการร้องเรียนของนักท่องเที่ยวลดลง
9. มีการจัดกิจกรรม ขยายตลาดทางการท่องเที่ยวของจังหวัด ไม่น้อยกว่า 3 ครั้งต่อปี
10. มีชุมชนจัดการท่องเที่ยวในชุมชนไม่น้อยกว่า 2 ชุมชนต่อปี
11. รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objective) และเป้าประสงค์ (Goal) ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2553 – 2556 จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ออกเป็น 8 ด้าน ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ ที่ 1.1 การพัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การคมนาคมขนส่ง บำรุงรักษาพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ ที่ 1.2 การพัฒนาเครือข่ายการสื่อสารโทรคมนาคม ระบบสารสนเทศและซอฟต์แวร์ดิจิทัลตลอดคอลเทรนด์เพื่อการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ ที่ 1.3 การสร้างโครงข่ายเส้นทางคมนาคมและระบบเชื่อมต่อการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างสรรค้กิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสร้างคุณค่า (Value Creation) ทางการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 2.1 การสร้างสรรค้กิจกรรมให้หลากหลายเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวโดยอาศัยการสร้างนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่ม

กลยุทธ์ที่ 2.2 การเสริมสร้างโอกาสและแรงจูงใจเพื่อพัฒนาการค้าการลงทุนด้านการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 2.3 การสร้างสัมพันธ์ไมตรีและขยายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 3.1 การฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อยกระดับมาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ 3.2 การยกระดับคุณภาพของธุรกิจและการให้บริการท่องเที่ยวสู่ความเป็นมาตรฐานสากล

กลยุทธ์ที่ 3.3 การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวระดับชุมชนและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การป้องกันและรักษาความปลอดภัยเพื่อสร้างความเชื่อมั่นทางการท่องเที่ยว (Safety & Security)

กลยุทธ์ที่ 4.1 การป้องกันและรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 4.2 การสร้างและพัฒนากลไกในการบริหารจัดการการป้องกันและรักษาความปลอดภัยของการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

กลยุทธ์ที่ 5.1 เร่งพัฒนาศักยภาพแรงงานวิชาชีพและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อสร้างอาชีพและรายได้

กลยุทธ์ที่ 5.2 เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้บุคลากรทางการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การฟื้นฟูภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวและยกระดับความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 6.1 สร้างและเผยแพร่ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวและยกระดับความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 6.2 สร้างสภาพแวดล้อมและพัฒนาระบบสนับสนุนการตลาดท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 7 กระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวและสร้างรายได้เข้าประเทศ จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ

กลยุทธ์ที่ 7.1 เร่งกระตุ้นให้มีการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี

กลยุทธ์ที่ 7.2 สร้างการรับรู้และเข้าหานักท่องเที่ยวให้มากที่สุดเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 8 กระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

กลยุทธ์ที่ 8.1 การสร้างกระแสการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทย

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

รัฐทิติยา หิรัณยหาต (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว : กรณีศึกษา หมู่บ้านหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ศักยภาพของชุมชนเพื่อการพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวนั้น นอกจากจะต้องมีความพร้อมด้านความตั้งใจ อันได้แก่ ประเพณี โบราณวัตถุ วัฒนธรรม วิถีชีวิตตลอดจนสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การบริหารจัดการภายในชุมชนที่ดี โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จจะต้องรู้และเข้าใจในสสารูป (image) ของพื้นที่นั้นๆ หากไม่เข้าใจในสสารูปเดิม ซึ่งเคยเป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวไม่พบในสิ่งที่ต้องการเดินทางมาสัมผัส และทำให้นักท่องเที่ยวไม่เดินทางมาท่องเที่ยวอีก ทั้งนี้ได้เสนอข้อคิดเห็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ

ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของการบริการที่ดี อันทำให้การพัฒนาล่าช้าหรือไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งไม่ควรมองข้าม ได้แก่ การวางขอบเขตอำนาจที่รับผิดชอบไม่ชัดเจน ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันก่อให้เกิดความแบ่งแยก เกี่ยงและก้าวก่ายหน้าที่การทำงาน ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ทั้งภายในและภายนอกชุมชน

เศกสรรค์ ยงวณิชย์ และคณะ (2546) ได้สรุปผลการวิจัยโครงการ การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว การบริการด้านการท่องเที่ยว สันทนาการและกีฬา รวมทั้งการประสานงานด้านการท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวส่วนมากเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวในช่วงวันหยุดหรือวันหยุดเทศกาล นิยมซื้อสินค้าที่ระลึกประเภทของที่ระลึกมากกว่างานหัตถกรรม มักซื้อสินค้าที่ระลึกที่มีราคาไม่แพงนักและนำไปเป็นของฝากแก่ผู้อื่นมากกว่าซื้อให้ตนเอง เช่น หมูหยอง หมูหยอง เป็นต้น ส่วนธุรกิจการบริการอาหารนั้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเลือกรับประทานอาหารและเครื่องดื่มที่คุ้นเคยและรับประทานอาหารมื้อหลักในเมือง เพราะการบริการอาหารให้แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบของหาบแร่ แผงลอย นักท่องเที่ยวต้องการให้มีการบริการอาหารที่ขึ้นชื่อของท้องถิ่นแบบอาหารจานด่วนที่บริการรวดเร็ว ราคาไม่แพง มีมาตรฐานด้านความสะอาดที่สุลักษณะอนามัย และตั้งอยู่ใกล้บริเวณแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบคือคุณภาพและราคาของอาหาร ข้อมูลร้านอาหารที่มีชื่อเสียงในแต่ละจังหวัดหรือในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ป้ายบอกทิศทางก็เป็นสื่อที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกและปลอดภัย แต่ป้ายบอกทิศทางหลายแห่งทำให้นักท่องเที่ยวสับสนเพราะว่าบางแห่งเก่าและมีสภาพที่ควรจะได้รับ การปรับปรุง อย่างไรก็ตามในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวทุกแห่ง ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวได้รับความสะดวกมาก

ศรีไพร พริ้งเพราะ (2547) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของชุมชน: บูรณาการการจัดการการแสดงของช้างในบ้านตากกลาง อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์ พบว่าการท่องเที่ยวในหมู่บ้านตากกลางแบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลา ช่วงแรกก่อนปี 2538 และ ช่วงที่สองปี 2538-ปัจจุบัน เป็นการพัฒนาเพื่อตอบรับกับนโยบายของ รัฐทูตต้องการขยายแหล่งท่องเที่ยวและการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่น อีกทั้งยังฟื้นฟูวัฒนธรรมให้คงความเป็นเอกลักษณ์ไว้ โดยผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีการผลักดันให้มีการจัดแสดงของช้างในหมู่บ้าน มีทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชนและประชาชนท้องถิ่น ที่เห็นว่าหมู่บ้านมีศักยภาพใน

การจัดแสดงช้างได้ แบบการจัดการท่องเที่ยวมี 2 แบบคือ 1) การแสดงของช้างเพื่อตอบสนองนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวเอเชีย 2) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้วยการชมวิถีชีวิตของคนในชุมชนสำหรับนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก การพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เช่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมโดยเฉพาะความสัมพันธ์ของคนในชุมชน และระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน การย้ายถิ่นของช้างจำนวนมากเพราะปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและอาหารของช้าง รวมทั้งเกิดปัญหาอาชญากรรมประเภทลักทรัพย์ ด้านเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงรายได้และการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น เพิ่มโอกาสและทางเลือกในการประกอบอาชีพ ราคาสินค้าเพิ่มขึ้นและสินค้าที่จำหน่ายหลากหลายขึ้น รวมทั้งมีการบริดคสินค้าของชุมชนเพิ่มขึ้น ทางด้านวัฒนธรรมทำให้เกิดการนำวัฒนธรรมมาเป็นสินค้า ทำให้สูญเสียรูปแบบที่แท้จริง มีการเลี้ยงช้างแบบทุนนิยมเพิ่มขึ้น มีค่านิยมเปลี่ยนไปจากเดิม รวมทั้งการคลายกฎระเบียบในการปฏิบัติตนและการเคารพผู้นำในการเลี้ยงช้าง

สมภาพ คลายวิเชียร และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ พบว่ามีช้างอยู่ที่ อ.ขวา และ อ.เมือง จ.ชัยภูมิ 6 เชือก อ.จอมพระ อ.เขวาสินรินทร์ อ.เมือง อ.พลบุรี และ อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์ จำนวน 84 เชือก อ.สตึก อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ จำนวน 85 เชือก ส่วนใหญ่จะประสบปัญหาเรื่องการไม่มีพื้นที่เลี้ยงช้าง เนื่องจากป่าไม้ถูกทำลายป่าไม้ ที่มีบางส่วนก็เป็นพื้นที่ส่วนบุคคล จึงเป็นสาเหตุให้มีอาหารช้างไม่เพียงพอ ทำให้ออกเร่รอนตามเมือง บ้างก็ออกรับงานแสดงตามปางช้างต่างๆ แต่อย่างไรก็ตามโอกาสในการพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวก็มีจุดแข็งในเจ้าหน้าที่แหล่งเที่ยว ความรู้ช้างมีทัศนคติเชิงบวกต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ซึ่งกล่าวไว้ว่าทำให้เกิดการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคโครงสร้างพื้นฐาน ฐานะทางเศรษฐกิจ และการเกิดอาชีพที่หลากหลายจากการมีแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนตนเอง โดยตรงเพิ่มมากขึ้น

พระมหาสุทิตย์ อากาศโร (2552) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาขีดความสามารถในการรองรับทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดและเพื่อศึกษารูปแบบของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดำเนินการศึกษาใน 9 วัด ใช้วิธีวิจัยใน 3 รูปแบบคือ 1) การวิจัยในเชิงเอกสาร 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ และ 3) การวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จำนวน 800 คน ผลการศึกษาพบว่าวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 9 วัด ในกรุงเทพมหานคร มีขีดความสามารถในการรองรับทางการ

ท่องเที่ยวทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม โดยให้ความสำคัญกับคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในเชิงรูปธรรม พุทธศิลปกรรม และมีการนำความรู้ทางพระพุทธศาสนามาเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยว สำหรับรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดในกรุงเทพมหานคร พบว่ามี 4 รูปแบบคือ 1) รูปแบบและกิจกรรมท่องเที่ยวที่เป็นรูปแบบของสถาปัตยกรรม จิตรกรรม และประติมากรรม และการเที่ยวชมบริเวณวัด (เชิงวัดธรรม) 2) รูปแบบและกิจกรรมท่องเที่ยวที่เป็นลักษณะของการท่องเที่ยวตามเทศกาล ประเพณี และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (เชิงวัฒนธรรม) 3) รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาความรู้ (เชิงนามธรรมการเรียนรู้) และ 4) รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาในเชิงลึก เช่น การฝึกสมาธิ การฟังธรรม เป็นต้น

งานวิจัยต่างประเทศ

เยเมอเว (Yemaiel, 1996) ได้ทำการศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์ของการอนุรักษ์ การพัฒนาการท่องเที่ยว และอำนาจรัฐ ผลการศึกษาในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวพบว่า ระบบสาธารณะแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับประเพณีนิยมซึ่งสืบทอดต่อกันมาในระยะยาวนานเป็นแรงผลักดันหรือสนับสนุนให้เกิดการเคลื่อนไหวเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในอาเจนตินา โดยทรัพยากรธรรมชาติจะช่วยเกื้อกูลสังคมและพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่ที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมา ซึ่งถือเป็นพื้นฐานการท่องเที่ยวที่เหมาะสม

ฟิวแคท (Foucat, 2002) ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนสู่ความยั่งยืนในชุมชนเวนท์านิลลา (Ventanilla) ซึ่งตั้งอยู่บนชายฝั่งด้านใต้ของมหาสมุทรแปซิฟิก ประเทศเม็กซิโก ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ทั้งที่มีการกำหนดคำถามไว้แล้วและบทสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า การเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ได้จัดทำขึ้นในปี 1999 และปี 2000 เพื่อที่จะได้สถิติประชากรทางสังคมศาสตร์ของชุมชน การบริการในชุมชนที่ถูกนำมาใช้ในการหาผลประโยชน์ ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมกับเศรษฐกิจของชุมชน รวมถึงข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งผลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ จะทำให้สามารถระบุถึงตัวชี้วัดที่จะทำให้การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนดำรงอยู่ต่อไปได้ การวิเคราะห์ที่เมื่อเวนท์านิลลา (Ventanilla) ถือเป็นนวัตกรรมใหม่ของการศึกษาที่นำเอาการประสานทัศนวิสัยของการบริหารจัดการแถบชายฝั่งมาใช้ในการประเมินการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในแหล่งชุมชนพร้อมๆ กับตัวชี้วัดต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น

จอร์จ(George, 2004) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมที่มีคุณค่าสำหรับพัฒนา/ส่งเสริมการท่องเที่ยว: กรณีท้องถิ่นเขตแอตแลนติก ประเทศแคนาดา โดยการศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาหาข้อมูลคุณค่าของวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่มีคุณค่าสำหรับการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตแอตแลนติกประเทศแคนาดา การศึกษากระทำอย่างละเอียดในลักษณะเป็นรายกรณี โดยได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของท้องถิ่นในชนบทด้านวัฒนธรรมที่มีคุณค่าที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งใช้เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้ข้อค้นพบ 4 ประการ คือ

1. วัฒนธรรมในท้องถิ่นถือเป็นทรัพย์สินที่มีคุณค่า
2. การส่งเสริมวิถีการดำเนินชีวิตแบบดั้งเดิมเป็นพลังในการสืบทอดวัฒนธรรม อันเป็นหาทางสู่การพัฒนาเป็นวัฒนธรรมร่วมสมัย
3. ท้องถิ่นเป็นสถานที่หรือแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิม
4. พื้นฐานดั้งเดิมของท้องถิ่นจะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติและแนวคิดของสังคมในพื้นที่นั้นๆ

โรมานอฟ (Romanov, 2009) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศรัสเซียว่ายังไม่ดีเท่าที่ควร หากจะเปรียบเทียบกันหลายๆ ประเทศซึ่งประมาณร้อยละ 15 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เช่น สเปน ตุรกี ฝรั่งเศส ไชปรัส เป็นต้น เป็นรายได้หลักที่มาจากการท่องเที่ยวภายในประเทศ แต่ที่ประมาณ 5 ปีที่ผ่านมาประเทศรัสเซียมีรายได้จากการท่องเที่ยว ประมาณไม่เกินร้อยละ 1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ(GDP) งานวิจัยนี้จึงเป็นการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศรัสเซียและพบว่าสาเหตุเกิดจากการที่นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในประเทศรัสเซียส่วนใหญ่จะท่องเที่ยวอยู่ในตัวเมืองมากกว่าในชนบท ทำให้ขาดการกระจายรายได้สู่ชนบท แต่สาเหตุที่สำคัญที่สุดคือการจัดการท่องเที่ยวที่ขาดประสิทธิภาพอย่างยิ่ง เช่น ด้านคมนาคมขนส่งที่คิดอัตราค่าโดยสารที่สูงมากเกินไปและไม่มีคุณภาพ รวมทั้งการจัดการท่องเที่ยวที่ไม่คำนึงถึงการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ส่งผลให้การแข่งขันในด้านการท่องเที่ยวภายในประเทศรัสเซียลดน้อยลง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อหาข้อสรุปจากการศึกษา โดยมีการกำหนดแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. เกณฑ์เทียบระดับความต้องการ

ประชากร

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จากข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว พ.ศ.2552 พบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีจำนวน 359,924 คน (กรมการท่องเที่ยว, 2553:ออนไลน์)

2. ประชาชนในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ใน 5 อำเภอของพื้นที่วิจัย ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จากข้อมูลสถิติจำนวนประชากร พ.ศ.2553 พบว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รวมทั้ง 5 อำเภอมีจำนวน 512,823 คน (กรมการปกครอง, 2553:ออนไลน์)

3. ผู้ที่อยู่ในหน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น คือ ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี, นายอำเภอเมืองอุบลราชธานี, นายอำเภอโขงเจียม, นายอำเภอสิรินธร, นายอำเภวารินชำราบ, นายอำเภอพิบูลมังสาหาร

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจากขนาดของประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 359,924 คนและประชาชนในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานีทั้ง 5 อำเภอ จำนวน 512,823 คนเมื่อนำมารวมกันจะได้ประชากรจำนวน 872,747 โดยใช้สูตรของ ยามาเน (Yamane, 1973) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ที่ 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05

$$\text{แทนค่าในสูตร} \quad n = \frac{872,724}{1 + 872,724(.05)^2}$$

$$n = \frac{872,724}{1 + 2,181.81}$$

$$n = 399.82$$

จากการคำนวณที่ได้ เพื่อลดความคลาดเคลื่อนและสามารถแทนทุกส่วนประชากรได้ ผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน

จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้มีขนาดเท่ากับ 400 คน จึงนำมาคำนวณหาสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัยดังนี้

นักท่องเที่ยวจำนวน 359,924 คน

$$n = \frac{359,924 \times 400}{872,747}$$

$$n = 164.97$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มีจำนวน 165 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota Random Sampling) แบ่งเป็น 5 อำเภอเท่ากันได้อำเภอละ 33 คน

ประชาชนในท้องถิ่นจำนวน 512,823 คน

$$n = \frac{512,823 \times 400}{872,747}$$

$$n = 235.03$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มีจำนวน 235 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota Random Sampling) แบ่งเป็น 5 อำเภอเท่ากันได้อำเภอละ 47 คน

เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling)

ผู้ที่อยู่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสมกับเรื่องที่วิจัย มีลักษณะตรงตามวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ รู้จักสภาพพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวภาพรวมในแต่ละท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่

- ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี
- นายอำเภอเมืองอุบลราชธานี
- นายอำเภอโขงเจียม
- นายอำเภอสรินทร
- นายอำเภวารินชำราบ
- นายอำเภอพิบูลมังสาหาร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีวิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดอุบลราชธานี ความต้องการในการท่องเที่ยว และข้อมูลทั่วไปของจังหวัดอุบลราชธานี

2. ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อให้มีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้เนื้อหาครอบคลุมถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี ความต้องการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี ในด้านต่างๆดังต่อไปนี้

1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว
2. ด้านการคมนาคมขนส่ง
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
4. ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว
5. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว
6. ด้านบริการเสริม

3. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) แกไขความถูกต้อง ความชัดเจนและความเหมาะสมในเนื้อหา หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนทดลองใช้

ค่าความตรงของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เท่ากับ 0.896

4. ปรับปรุงแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัก (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งเป็นค่าที่ใช้วัดความเชื่อถือได้ หรือความสอดคล้องภายใน

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เท่ากับ 0.914 ดังนั้นจึงใช้แบบสอบถามนี้ในการวิจัยต่อไป

5. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงด้านภาษาให้ชัดเจน เข้าใจง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1) แบบสอบถาม

1.1 แบบสอบถามนักท่องเที่ยว (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอน และแบบปลายเปิด (Open Ended) ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพ
4. ระดับการศึกษา
5. อาชีพ
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี (Check list)

1. รับทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีจากที่ใด
2. เหตุผลที่ตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี
3. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี
4. ความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี
5. ผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้วย
6. ผู้ที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว
7. แหล่งท่องเที่ยวที่นิยมไปท่องเที่ยวคือที่ใด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด ที่บอกระดับความต้องการมากน้อย 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) การให้คะแนนในข้อความเป็น 5,4,3,2,1 ทั้งนี้แบบสอบถามตอนนี้ได้สอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการท่องเที่ยว 6 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการด้านแหล่งท่องเที่ยว
2. ความต้องการด้านการคมนาคมขนส่ง

3. ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
4. ความต้องการด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว
5. ความต้องการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว
6. ความต้องการด้านบริการเสริม

แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี

1.2 แบบสอบถามประชาชนในท้องถิ่น (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 4 ตอน และแบบปลายเปิด (Open Ended) ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพสมรส
4. ระดับการศึกษา
5. อาชีพ
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีที่มีต่อประชาชนในท้องถิ่น (Check list)

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาจะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีจะส่งผลกระทบต่อเมืองอย่างไร
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างไร
4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างไร

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด (Likert's rating scale) การให้คะแนนโดยประเมินข้อความจากระดับมากที่สุดถึงระดับน้อยที่สุด ให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับ ทั้งนี้แบบสอบถามตอนนี้ได้สอบถามเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นดังนี้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. ความต้องการในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม
3. ความต้องการในด้านการรับผลประโยชน์
4. ความต้องการในด้านการประเมินผล

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความต้องการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประชาชนในท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบให้เลือกรับตอบ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด ที่บอกระดับความต้องการมากน้อย 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's rating scale)การให้คะแนนในข้อความเป็น 5,4,3,2,1 ทั้งนี้แบบสอบถามตอนนี้ได้สอบถามเกี่ยวกับความต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นดังนี้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการการพัฒนาด้านแหล่งท่องเที่ยว
2. ความต้องการพัฒนาด้านการคมนาคมขนส่ง
3. ความต้องการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
4. ความต้องการพัฒนาด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว
5. ความต้องการพัฒนาด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว
6. ความต้องการพัฒนาด้านบริการเสริม

แบบสอบถามปลายเปิด(Open Ended)เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี

2) แบบบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการในการเสนอแผนพัฒนาพื้นที่ในแต่ละท้องถิ่นซึ่งสามารถให้ข้อมูลการท่องเที่ยวในภาพรวมทั้งทางด้านประชาชนในท้องถิ่นและด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นได้ หัวข้อเรื่อง แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีประเด็นสำคัญของการสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1 ในขณะที่ท่านเป็นผู้บริหารและนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ อุปสรรคหรือปัญหาใดที่ท่านพบในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของท่าน

2.2 ท่านมีวิธีการให้ประชาชนหรือนักท่องเที่ยวร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของท่านได้อย่างไร

2.3 ความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นท่านเป็นอย่างไร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยได้ทำตามขั้นตอนและรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) แบบสอบถาม

1.1 วางแผนการดำเนินงานเก็บข้อมูล กำหนดวันเดินทาง และกำหนดผู้ช่วยเก็บข้อมูล

1.2 ทำการเก็บข้อมูลโดยการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองและผู้ช่วย บริเวณแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองอุบลราชธานี อำเภวารินชำราบ อำเภอโขงเจียม อำเภอสิรินธร อำเภอพิบูลย์มังสาหาร โดยเดินแจกแบบสอบถามแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นผู้ตอบแบบสอบถามอ่านและตอบแบบสอบถามด้วยตนเองและผู้วิจัยหรือทีมงานจะเก็บแบบสอบถามหลังจากนักท่องเที่ยวและประชาชนหลังได้ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว

1.3 ช่วงระยะเวลาเก็บข้อมูลอยู่ในช่วงวันที่ 15 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 15 เดือนมกราคม พ.ศ. 2554

1.4 การเก็บข้อมูลเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) โดยพยายามเลือกเฉลี่ยระหว่างเพศชายและเพศหญิง

1.5 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ลงรหัสข้อมูลและนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผล

2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยทำการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโครงสร้างการสัมภาษณ์ (Structure Interview) ผู้ที่เกี่ยวข้องในการเสนอแผนพัฒนาในพื้นที่ในแต่ละท้องถิ่นซึ่งสามารถให้ข้อมูลในภาพรวมทั้งทางด้านประชาชนในท้องถิ่น ด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวของในท้องถิ่นได้ จำนวน 6 คน เก็บข้อมูลโดยการบันทึกเทปการสนทนาและจดบันทึก

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) แบบสอบถามนักท่องเที่ยว

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังต่อไปนี้

1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปตารางและความเรียง

1.2 ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปตารางและความเรียง

1.3 ตอนที่ 3 ความต้องการของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีของนักท่องเที่ยว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open end) โดยนำข้อความที่ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนอธิบายมา แล้วจับประเด็นและนำประเด็นที่คล้ายคลึงกันมาจัดเป็นกลุ่มเดียวกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นค่าความถี่ (Frequency) ให้กับข้อความหรือรายการนั้น แล้วสรุปมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

2) แบบสอบถามประชาชนในท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังต่อไปนี้

2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

2.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีที่มีต่อประชาชนในท้องถิ่น นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

2.3 ตอนที่ 3 ความต้องการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานีนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีของประชาชน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open end) โดยนำข้อความที่ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนอธิบายมา แล้วจับประเด็นและนำประเด็นที่คล้ายคลึงกันมาจัดเป็นกลุ่มเดียวกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นค่าความถี่ (Frequency) ให้กับข้อความหรือรายการนั้น แล้วสรุปมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นความคิดเห็น และข้อเสนอแนะนำเสนอในลักษณะความเรียง

เกณฑ์เทียบระดับความต้องการ

แบบสอบถามนักท่องเที่ยวดอนที่ 3 ความต้องการของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี แบบสอบถามประชาชนในท้องถิ่นดอนที่ 3 ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานีและความต้องการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานีนำคะแนนที่ได้หาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายข้อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางความเรียง โดยกำหนดค่าคะแนนดังต่อไปนี้

คะแนน	ระดับความต้องการ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

จากการแบ่งระดับการประเมินเป็น 5 ระดับ (ตั้งแต่ 1 - 5) สามารถนำมาวิเคราะห์ด้วยการกำหนดอันตรภาคชั้น (ยูทธ ไทยวรรณ, 2545) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

เมื่อได้ค่าเฉลี่ย (Mean) แล้ว นำมาเทียบเกณฑ์ระดับความต้องการที่กำหนดไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยที่ได้ นำมาแปลความหมายตามเกณฑ์

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี” ผู้วิจัยได้แยกผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และสรุปการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องการท่องเที่ยวในพื้นที่ในแต่ละท้องถิ่นซึ่งสามารถให้ข้อมูลการท่องเที่ยวในภาพรวมทั้งทางด้านประชาชนในท้องถิ่นและด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นได้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้แยกผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนโดยนำเสนอตารางประกอบความเรียง ดังนี้

นักท่องเที่ยว

- ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว
- ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี
- ความต้องการของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี
- ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีของนักท่องเที่ยว

ประชาชนในท้องถิ่น

- ข้อมูลทั่วไปของประชาชน
- ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลกระทบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี
- ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี
- ความต้องการการพัฒนาของประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี
- ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีของประชาชนในท้องถิ่น

ผลการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลนำมาเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจำนวน 165 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลเป็นรายชื่อ ปราบกฎผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 1-6

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวจำแนกตามเพศ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	79	47.9
หญิง	86	52.1
รวม	165	100.0

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1 และเป็นเพศชายจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 47.9

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	20	12.1
21 – 30 ปี	70	42.4
31 – 40 ปี	27	16.4
41 – 50 ปี	36	21.8
51 – 60 ปี	9	5.5
61 ปีขึ้นไป	3	1.8
รวม	165	100.0

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวจำแนกตามสถานะทางสังคม

สถานะทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	115	69.7
สมรส	44	26.7
หม้าย/หย่าร้าง	6	3.6
รวม	165	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวนั้นส่วนใหญ่มีสถานะทางสังคมคือ โสด จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 69.7

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้น	15	9.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	29	17.6
อนุปริญญา/ปวส.	18	10.9
ปริญญาตรี	70	42.4
สูงกว่าปริญญาตรี	25	15.2
อื่น ๆ	8	4.8
รวม	165	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวนั้นส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา คือ ปริญญาตรี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	41	24.8
ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	43	26.1
พนักงานบริษัทเอกชน	33	20.0
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	8	4.8
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	16	9.7
เกษตรกร	10	6.1
เกษียณอายุ	3	1.8
อื่นๆ	11	6.7
รวม	165	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 รองลงมา คือ นักเรียน/ นักศึกษา จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 และ พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	28	17.0
5,001-10,000	36	21.8
10,001-20,000	51	30.9
20,001-30,000	13	7.9
30,001-40,000	19	11.5
40,001-50,000	15	9.1
50,001 -ขึ้นไป	3	1.8
รวม	165	100.0

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 รองลงมา คือ 5,000-10,000 บาท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 และ ต่ำกว่า 5,000 จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 17 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีของกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มาแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่า ร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลเป็นรายชื่อ ปราบกฎผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 7-13

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวจำแนกแหล่งข้อมูล เพื่อใช้ตัดสินใจท่องเที่ยว

แหล่งข้อมูลเพื่อใช้ตัดสินใจ ท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อนที่แนะนำ	70	42.4
อินเทอร์เน็ต	17	10.3
โฆษณาสื่อต่างๆ(โทรทัศน์ วิทยุ)	31	18.8
นิตยสาร,วารสารการท่องเที่ยว	17	10.3
งานนิทรรศการทางการท่องเที่ยว	5	3.0
อื่นๆ	25	15.2
รวม	165	100.0

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตัดสินใจท่องเที่ยวจากแหล่งข้อมูลเพื่อนที่แนะนำ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวจำแนกตามเหตุผลที่เลือกตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว

เหตุผลที่เลือกตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พักผ่อน	54	32.7
ผ่อนคลายความเครียด	45	27.3
หลีกเลี่ยงความวุ่นวายของสภาพแวดล้อม	3	1.8
ศึกษาธรรมชาติ ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น	14	8.5
เป็นประสบการณ์ใหม่ในชีวิต	35	21.2
อื่นๆ	14	8.5
รวม	165	100.0

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเหตุผลที่เลือกตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมาคือ ผ่อนคลายความเครียด จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวจำแนกตามค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการเดินทางท่องเที่ยว

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการเดินทาง ท่องเที่ยว (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000	64	38.8
1,001-5,000	71	43.0
5,001-10,000	24	14.5
10,001 –ขึ้นไป	6	3.6
รวม	165	100.0

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1,001-5,000 บาท จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 43 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 1,000 บาท จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวจำแนกตามจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยว

จำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 ครั้ง/ปี	35	21.2
2-5 ครั้ง/ปี	65	39.4
6-10 ครั้ง/ปี	10	6.1
มากกว่า 11 ครั้ง/ปี	55	33.3
รวม	165	100.0

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวโดยเดินทางท่องเที่ยว 2-5 ครั้ง/ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 รองลงมา คือ มากกว่า 11 ครั้ง/ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวจำแนกตามนิยมนเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับใคร

ผู้ที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวด้วย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เดินทางคนเดียว	12	7.3
เดินทางกับครอบครัว	53	32.1
เดินทางกับเพื่อน	90	54.5
อื่นๆ	10	6.1
รวม	165	100.0

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางกับเพื่อน จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมา คือ เดินทางกับครอบครัว จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวจำแนกตามผู้ที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว

ผู้ที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตัวท่านเอง	64	38.8
สามี,ภรรยา	4	2.4
เพื่อน	63	38.2
บิดา, มารดา	9	5.5
บุตร	13	7.9
อื่นๆ	12	7.3
รวม	165	100.0

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ผู้ที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวคือ ตัวเอง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมา คือ เพื่อน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวจำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ลำดับ
วัด	68	41.1	4
โบราณสถาน	53	32.1	6
พิพิธภัณฑ์	30	18.2	10
ภูเขา/หินผา	84	50.9	2
แก่ง/หาด	76	46.1	3
น้ำตก	92	55.8	1
แม่น้ำ	40	24.2	9
งานประเพณี	57	34.5	5
วิถีชีวิตชาวบ้าน	40	24.2	7
งานหัตถกรรม, งานฝีมือ	35	31.2	8
บริเวณเขื่อน	22	13.3	12
สถานที่ทำการค้าชายแดน	23	13.9	11

หมายเหตุ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมท่องเที่ยวที่น้ำตก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 รองลงมา คือ ภูเขา/หินผา จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 50.9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ผู้วิจัยได้นำนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลเป็นรายข้อ ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 14 – 19

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการด้านแหล่งท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ความต้องการด้านแหล่งท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับ
เที่ยวชมวัด เช่น วัดหนองป่าพง วัดป่านานาชาติ	3.58	1.152	มาก
เที่ยวชมโบราณสถาน เช่น ท่งศรีเมือง	3.35	0.861	ปานกลาง
เที่ยวชมพิพิธภัณฑ์	3.15	0.811	ปานกลาง
เที่ยวชมบริเวณหินผา เช่น ผาแต้ม	4.03	0.920	มาก
เที่ยวชมแก่ง, หาด เช่น แก่งสะพือ หาดคูเดื่อ	3.97	0.869	มาก
เที่ยวชมน้ำตก เช่น น้ำตกสร้อยสวรรค์	4.00	1.035	มาก
เที่ยวชมแม่น้ำ เช่น แม่น้ำสองสี	3.63	1.121	มาก
เที่ยวชมงานประเพณี เช่น แห่เทียน สงกรานต์	3.75	1.002	มาก
เที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้าน เช่น ชมวิถีชีวิตชุมชนชาวบ้านริมฝั่งแม่น้ำ	3.29	1.082	ปานกลาง
เที่ยวชมงานหัตถกรรม งานฝีมือ เช่น ผ้าไหมทองเหลือง	3.19	1.075	ปานกลาง
เที่ยวชมทัศนียภาพและพักผ่อนบริเวณเขื่อน เช่น เขื่อนสิรินธร	3.68	1.028	มาก
เที่ยวชมสถานที่ทำการค้าบริเวณชายแดน เช่น ช่องเม็ก	3.43	0.970	มาก
รวม	3.59	0.673	มาก

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวมีความต้องการด้านแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น เที่ยวชมโบราณสถาน, เที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้าน, เที่ยวชมงานหัตถกรรม งานฝีมือ, เที่ยวชมพิพิธภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการด้านคมนาคมผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ความต้องการด้านคมนาคมขนส่ง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
สภาพถนนที่ได้มาตรฐาน	3.99	1.056	มาก
รถโดยสารจากตัวเมืองถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.55	1.079	มาก
รถโดยสารขนาดเล็กบริเวณแหล่งท่องเที่ยว	3.35	1.157	ปานกลาง
ไฟส่องสว่างถนน หรือ ทางแยก	3.70	1.159	มาก
บริการรถเช่าตามสถานที่ท่องเที่ยว เช่น จักรยาน มอเตอร์ไซด์	3.28	1.069	ปานกลาง
รวม	3.57	0.878	มาก

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวมีความต้องการด้านคมนาคมขนส่งส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น มีรถโดยสารขนาดเล็กบริเวณแหล่งท่องเที่ยว, และมีบริการรถเช่าตามสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ร้านอาหารมีเพียงพอ	3.73	0.944	มาก
มีโทรศัพท์สาธารณะ	3.26	1.052	ปานกลาง
มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่	3.66	1.067	มาก
มีแผนที่และสัญลักษณ์บอกทางแหล่งท่องเที่ยว	3.58	1.169	มาก
มีร้านขายของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น	3.49	1.015	มาก
ห้องสุขามีความเพียงพอและสะอาด	3.73	1.109	มาก
สถานที่จอดรถมีเพียงพอ	3.56	1.100	มาก
รวม	3.57	0.809	มาก

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวมีความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น มีโทรศัพท์สาธารณะ อยู่ในระดับปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ความต้องการด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับ
มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแนะนำนักท่องเที่ยวในเรื่องโปรแกรมการท่องเที่ยวต่างๆ	3.60	1.040	มาก
จัดมัคคุเทศก์บริการนักท่องเที่ยวตามโปรแกรมการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้	3.33	0.971	ปานกลาง
โปรแกรมการท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัย	3.65	0.991	มาก
จัดโปรแกรมชั้นการท่องเที่ยว ลดราคาค่าที่พักในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูกาลท่องเที่ยว	3.41	0.999	มาก
จัดโปรแกรมชั้นการท่องเที่ยว ลดราคาค่าเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูกาลท่องเที่ยว	3.47	0.972	มาก
รวม	3.49	0.827	มาก

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวมีความต้องการด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น จัดมัคคุเทศก์บริการนักท่องเที่ยวตามโปรแกรมการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ อยู่ในระดับปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ความต้องการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ไหว้พระ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำบุญ เช่น วัดหนองป่าพง	3.90	0.986	มาก
วัดศรีอุบลรัตนาราม ศาลหลักเมือง			
ชมพระอาทิตย์ขึ้นตอนรับปีใหม่ผาชนะได	3.98	1.045	มาก
ชมภาพเขียนสีผาแต้ม	3.79	0.953	มาก
ชมน้ำตกสร้อยสวรรค์	3.85	0.898	มาก
ชมทัศนียภาพและพักผ่อนที่เขื่อนสิรินธร	3.58	0.863	มาก
ชมทัศนียภาพแม่น้ำสองสี	3.68	0.967	มาก
ชมทัศนียภาพและรับประทานอาหารบริเวณ			
หาดคูเดื่อหรือแก่งสะพือ	3.65	0.852	มาก
ร่วมงานประเพณีแห่เทียน	3.86	0.953	มาก
ร่วมงานประเพณีสงกรานต์	3.77	0.989	มาก
เลือกซื้อสินค้าหัตถกรรม เช่น ผ้าทอ เครื่อง			
ทองเหลือง	3.32	1.007	ปานกลาง
เลือกซื้อสินค้าสถานที่ทำการค้าบริเวณด่าน			
ผ่านแดนช่องเม็ก	3.34	0.960	ปานกลาง
รวม	3.70	0.632	มาก

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวมีความต้องการด้านกิจกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น เลือกซื้อสินค้าสถานที่ทำการค้าบริเวณด่านผ่านแดนช่องเม็ก, และเลือกซื้อสินค้าหัตถกรรม อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการด้านบริการเสริมของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวน

ความต้องการด้านบริการเสริม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ธนาคารและตู้กดเงินมีเพียงพอ	3.42	1.105	มาก
ที่ทำการไปรษณีย์ หรือ ตู้ไปรษณีย์มีเพียงพอ	3.18	0.997	ปานกลาง
สถานพยาบาลมีเพียงพอ	3.59	1.120	มาก
มีร้านอินเทอร์เน็ต	3.34	1.113	ปานกลาง
มีบริการถ่ายภาพ	3.12	1.114	ปานกลาง
รวม	3.33	0.892	ปานกลาง

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวมีความต้องการด้านบริการเสริมส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น สถานพยาบาลมีเพียงพอ, และธนาคารและตู้กดเงินมีเพียงพอ อยู่ในระดับมาก

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open end) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยจับประเด็นและนำข้อที่คล้ายคลึงกันมาจัดเป็นกลุ่มเดียวกัน จำแนกรายข้อ เพื่อนำมากำหนดเป็นความถี่ (Frequency) ให้กับข้อความหรือรายการนั้น แล้วสรุปมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีของนักท่องเที่ยวจำแนกรายข้อ

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แหล่งท่องเที่ยวมีความน่าสนใจแต่ขาดการประชาสัมพันธ์ ทางสื่อต่างๆ ทำให้รับทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากเพื่อน หรือคนที่เคยไปท่องเที่ยวมาแล้วเท่านั้น	7	24.13
ปรับปรุงสภาพถนนให้ดียิ่งขึ้นเพราะมีสภาพชำรุดทรุดโทรม	11	37.93
มีเจ้าหน้าที่ตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆเพียงพอเพื่อให้ข้อมูล ด้านการท่องเที่ยวและดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว	3	10.34
ปรับปรุงห้องสุขาเพราะห้องสุขามีไม่เพียงพอและไม่สะอาด	6	20.69
แหล่งท่องเที่ยวบางแหล่งไม่ค่อยได้รับการดูแลเกิดความ เสื่อมโทรม	2	6.90
รวม	29	100.0

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะคือ ปรับปรุงสภาพถนนให้ดียิ่งขึ้นเพราะมีสภาพชำรุดทรุดโทรม คิดเป็นร้อยละ 37.93

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในท้องถิ่นจำนวน 235 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มาแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลเป็นรายชื่อ ปราบกฎผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 21-26

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นจำแนกตามเพศ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	113	48.1
หญิง	122	51.9
รวม	235	100.0

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 และเป็นเพศชายจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	32	13.6
21 – 30 ปี	93	39.6
31 – 40 ปี	64	27.2
41 – 50 ปี	24	10.2
51 – 60 ปี	8	3.4
61 ปีขึ้นไป	14	6.0
รวม	235	100.0

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมา คือ อายุ 31-40 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2

ตารางที่ 23 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นจำแนกตามสถานะทางสังคม

สถานะทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	145	61.7
สมรส	76	32.3
หม้าย/หย่าร้าง	14	6.0
รวม	235	100.0

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีสถานะทางสังคม คือ โสด จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 61.7

ตารางที่ 24 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้น	15	6.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	32	13.6
อนุปริญญา/ปวส.	43	18.3
ปริญญาตรี	126	53.6
สูงกว่าปริญญาตรี	6	2.6
อื่นๆ	13	5.5
รวม	235	100.0

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาคือปริญญาตรี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6

ตารางที่ 25 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	56	23.8
ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	38	16.2
พนักงานบริษัทเอกชน	26	11.1
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	15	6.4
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	83	35.3
เกษตรกร	4	1.7
เกษียณอายุ	9	3.8
อื่นๆ	4	1.7
รวม	235	100.0

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมา คือ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	53	22.6
5,001-10,000	65	27.7
10,001-20,000	75	31.9
20,001-30,000	17	7.2
30,001-40,000	14	6.0
40,001-50,000	9	3.8
50,001 -ขึ้นไป	2	0.9
รวม	235	100.0

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 รองลงมา คือ 5,000-10,000 บาท จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นผลกระทบการท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง มาแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลเป็นรายชื่อ ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 27-30

ตารางที่ 27 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นจำแนกตามความคิดเห็นผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่

ความคิดเห็นผลกระทบการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อชีวิต ความเป็นอยู่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้นจากรายได้จากการท่องเที่ยว	44	18.7
ชีวิตความเป็นอยู่ยุ่งวุ่นวายมากขึ้น	14	6.0
ความเป็นอยู่เหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง	50	21.3
เกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนาสินค้าและบริการ	46	19.6
ความเป็นอยู่ดีขึ้นเพราะรัฐเข้ามาพัฒนาพื้นที่พร้อมกับการ ท่องเที่ยว	81	34.5
รวม	235	100

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้นเพราะรัฐเข้ามาพัฒนาพื้นที่พร้อมกับการท่องเที่ยว จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นจำแนกตาม
ความคิดเห็นผลกระทบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อเมือง

ความคิดเห็นผลกระทบการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อเมือง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำให้เกิดปัญหามลพิษสิ่งปฏิกูลต่างๆเพิ่มมากขึ้น	101	43.0
คนต่างถิ่นอพยพเข้ามาในจังหวัดเพิ่มมากขึ้น	43	18.3
โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ประปา ไฟฟ้า ถนน พัฒนามากขึ้น	81	34.5
โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ประปา ไฟฟ้า ถนน ยังเหมือนเดิม	5	2.1
อื่นๆ	5	2.1
รวม	235	100.0

จากตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่
มีความคิดเห็นทำให้เกิดปัญหามลพิษสิ่งปฏิกูลต่างๆเพิ่มมากขึ้น จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ

43

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นจำแนกความคิดเห็นผลกระทบต่อสังคม

ความคิดเห็นผลกระทบการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีการปรับการท่องเที่ยวแบบดั้งเดิมให้เป็นเชิงพานิชย์มากขึ้น	110	46.8
การดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมเปลี่ยนไป	52	22.1
ประชาชนทำงานในท้องถิ่นตนเองมากขึ้น	58	24.7
แหล่งท่องเที่ยวเกิดความเสื่อมโทรม	10	4.3
อื่นๆ	5	2.1
รวม	235	100.0

จากตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นมีการปรับการท่องเที่ยวแบบดั้งเดิมให้เป็นเชิงพานิชย์มากขึ้น จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นจำแนกตาม

ความคิดเห็นผลกระทบการพัฒนาการ ท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำให้ประชาชนท้องถิ่นมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น	133	56.6
ทำให้คนต่างถิ่นเข้ามาแย่งงานมากขึ้น	13	5.5
ทำให้เกิดการจ้างงานสร้างอาชีพให้ชุมชน	38	16.2
ทำให้จังหวัดมีโอกาสพัฒนาทัดเทียมเท่ากับ จังหวัดใหญ่อื่นๆ	37	15.7
อื่นๆ	14	6.0
รวม	235	100.0

ความคิดเห็นผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่
มีความคิดเห็นทำให้ประชาชนท้องถิ่นมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ
56.6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลเป็นรายข้อ ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 31-38 ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ แบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี	\bar{X}	S.D.	ระดับ
มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น	3.68	0.829	มาก
มีส่วนร่วมตัดสินใจเพื่อกำหนดมาตรฐานการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว	3.60	0.864	มาก
มีส่วนร่วมประชุมและวางแผนนโยบายด้านการท่องเที่ยว	3.65	0.795	มาก
มีส่วนร่วมกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยว	3.68	0.822	มาก
มีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว	4.22	0.798	มากที่สุด
มีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม	4.15	0.917	มาก
มีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว	4.00	0.739	มาก
มีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความสวยงาม	4.22	0.758	มากที่สุด
มีส่วนร่วมรับทราบข้อมูลการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	3.88	0.847	มาก
มีส่วนร่วมค้าขายหรือได้รับผลประโยชน์จากการมีแหล่งท่องเที่ยว	3.59	0.859	มาก
มีส่วนร่วมเก็บค่าบริการต่างๆจากการท่องเที่ยว	2.90	0.849	ปานกลาง
มีส่วนร่วมบริจาคทรัพย์สินเพื่อใช้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3.36	0.763	ปานกลาง
มีส่วนร่วมประเมินผลบริษัทหรือหน่วยงานภายนอกท้องถิ่นที่เข้ามาให้บริการภายในท้องถิ่น	3.45	0.827	มาก
มีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินการต่างๆของหน่วยงานรัฐและองค์การปกครองท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3.91	0.686	มาก
มีส่วนร่วมประเมินผลองค์การปกครองท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3.91	0.742	มาก
รวม	3.75	0.566	มาก

จากตารางที่ 31 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว, และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความสวยงาม อยู่ในระดับมากที่สุด และ มีส่วนร่วมบริจาคทรัพย์สินเพื่อใช้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว, และเก็บค่าบริการต่างๆจากท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการพัฒนาด้านแหล่งท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ความต้องการการพัฒนาด้านแหล่งท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับ
แหล่งท่องเที่ยววัด เช่น วัดหนองป่าพง วัดป่านานาชาติ	3.93	0.854	มาก
แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เช่น พุ่งศรีเมือง	3.79	0.877	มาก
แหล่งท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์	3.84	0.807	มาก
แหล่งท่องเที่ยวบริเวณภูเขา, หินผา เช่น ผาแต้ม	3.81	0.945	มาก
แหล่งท่องเที่ยวแก่ง/หาด เช่น แก่งสะพือ หาดคูเต่า	3.62	0.854	มาก
แหล่งท่องเที่ยวน้ำตก เช่น น้ำตกสร้อยสวรรค์	3.71	0.860	มาก
แหล่งท่องเที่ยวแม่น้ำ เช่น แม่น้ำสองสี	3.67	0.895	มาก
แหล่งท่องเที่ยวงานประเพณี เช่น แห่เทียน สงกรานต์	3.83	0.838	มาก
แหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตชาวบ้าน เช่น ชมวิถีชีวิตชาวบ้าน ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำ	3.59	0.802	มาก
แหล่งท่องเที่ยวงานหัตถกรรม/งานฝีมือ เช่น ผ้าไหม ทองเหลือง	3.70	0.845	มาก
แหล่งท่องเที่ยวบริเวณเขื่อน เช่น เขื่อนสิรินธร	3.92	0.831	มาก
แหล่งท่องเที่ยวสถานที่ทำการค้าบริเวณชายแดน เช่น ช่องเม็ก	3.71	0.938	มาก
รวม	3.43	0.568	มาก

จากตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการการพัฒนาด้านแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง

ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการพัฒนาด้านคมนาคมขนส่งของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ความต้องการการพัฒนาการคมนาคมขนส่ง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
สภาพถนนที่ได้มาตรฐาน	4.61	0.691	มากที่สุด
รถโดยสารจากตัวเมืองถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.05	0.814	มาก
รถโดยสารขนาดเล็กบริเวณแหล่งท่องเที่ยว	3.77	1.030	มาก
ไฟส่องสว่างถนน หรือ ทางแยก	4.40	0.863	มากที่สุด
บริการรถเช่าตามสถานที่ท่องเที่ยว เช่น จักรยาน มอเตอร์ไซด์	3.99	0.949	มาก
รวม	4.17	0.685	มาก

จากตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการการพัฒนาการคมนาคมขนส่งส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น สภาพถนนที่ได้มาตรฐาน, มีไฟส่องสว่างถนน หรือ ทางแยก อยู่ในระดับมากที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ความต้องการการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ร้านอาหารมีเพียงพอ	4.48	0.668	มากที่สุด
มีโทรศัพท์สาธารณะ	4.25	0.675	มาก
มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่	4.39	0.877	มาก
มีแผนที่และสัญลักษณ์บอกทางแหล่งท่องเที่ยว	4.25	0.768	มากที่สุด
มีร้านขายของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น	4.17	0.767	มาก
ห้องสุขามีความเพียงพอและสะอาด	4.60	0.711	มากที่สุด
สถานที่จอดรถมีเพียงพอ	4.22	0.859	มากที่สุด
รวม	4.34	0.593	มากที่สุด

จากตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่, มีโทรศัพท์สาธารณะ, และมีร้านขายของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการพัฒนาด้านโปรแกรมการ
ท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ความต้องการการพัฒนาด้านโปรแกรมการ ท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับ
มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแนะนำนักท่องเที่ยว ในเรื่องโปรแกรมการท่องเที่ยวต่างๆ	4.50	0.833	มากที่สุด
จัดมีคูปองค่าบริการนักท่องเที่ยวตามโปรแกรม การท่องเที่ยวที่กำหนดไว้	4.03	0.823	มาก
โปรแกรมการท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงความ ปลอดภัย	4.47	0.939	มากที่สุด
จัดโปรโมชั่นการท่องเที่ยวลดราคาค่าที่พัก ในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูกาลท่องเที่ยว	4.25	0.958	มากที่สุด
จัดโปรโมชั่นการท่องเที่ยว ลดราคาค่าที่พัก ในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูกาลท่องเที่ยว	4.29	0.916	มากที่สุด
รวม	4.31	0.767	มากที่สุด

จากตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นมีความ
ต้องการการพัฒนาด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น จัด
มีคูปองค่าบริการนักท่องเที่ยวตามโปรแกรมการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ อยู่ในระดับมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการพัฒนาด้านกิจกรรมการ
ท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ความต้องการการพัฒนาด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา	4.09	9.00	มาก
พัฒนากิจกรรมบริเวณผาชนะได้ให้สามารถท่องเที่ยวได้ ตลอดทั้งปี	4.10	0.885	มาก
ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวมาเติมให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น	4.04	0.895	มาก
ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวบริเวณน้ำตกให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น	3.87	0.959	มาก
ส่งเสริมกิจกรรมเที่ยวบริเวณเขื่อนสิรินธรให้เป็นที่รู้จักมาก ยิ่งขึ้น	4.00	0.874	มาก
พัฒนากิจกรรมริมฝั่งแม่น้ำให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น	3.59	0.921	มาก
ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวบริเวณ หาดคูเต่า แก่งสะพือ ให้ เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น	3.77	0.949	มาก
พัฒนากิจกรรมในงานประเพณีแห่เทียนให้มีความ หลากหลาย	4.00	0.844	มาก
พัฒนากิจกรรมในงานประเพณีสงกรานต์ให้มีความ หลากหลาย	4.03	0.895	มาก
ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวด้านสินค้าหัตถกรรมให้มากยิ่งขึ้น	3.71	0.904	มาก
ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณด่านผ่านแดนช่องเม็กให้ เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น	3.55	0.973	มาก
รวม	3.89	0.667	มาก

จากตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นมีความ
ต้องการการพัฒนาด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง

ตารางที่ 37 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการพัฒนาบริการเสริมของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ความต้องการการพัฒนาด้านบริการเสริม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ธนาคาร หรือ ตู้กดเงินมีเพียงพอ	4.56	0.709	มากที่สุด
ที่ทำการไปรษณีย์และตู้ไปรษณีย์มีเพียงพอ	3.91	0.913	มาก
สถานพยาบาลมีเพียงพอ	4.34	0.714	มากที่สุด
มีร้านอินเทอร์เน็ต	3.89	1.073	มาก
มีบริการถ่ายภาพ	3.87	0.882	มาก
รวม	3.89	0.589	มาก

จากตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการการพัฒนาด้านบริการเสริมส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ธนาคาร หรือ ตู้กดเงินมีเพียงพอ, และสถานพยาบาลมีเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open end) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยจับประเด็นและนำข้อที่คล้ายคลึงกันมาจัดเป็นกลุ่มเดียวกัน จำแนกรายข้อ เพื่อนำมากำหนดเป็นความถี่ (Frequency) ให้กับข้อความหรือรายการนั้น แล้วสรุปมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง

ตารางที่ 38 จำนวนและค่าร้อยละประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีของประชาชนจำแนกรายข้อ

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ควรมีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่างๆในจังหวัดให้มากขึ้น	7	31.81
หน่วยงานรัฐและเอกชนควรจัดกิจกรรมปลูกฝังเยาวชนในท้องถิ่นให้เกิดความรักหวงแหนแหล่งท่องเที่ยว ประเพณีวัฒนธรรมในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น	5	22.27
พัฒนากิจกรรมต่างๆในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวให้มีหลากหลายมากยิ่งขึ้น	3	13.63
หน่วยงานของรัฐควรควบคุมมาตรฐานการบริการของรัฐให้มากยิ่งขึ้น	2	9.09
ปรับปรุงห้องสุขาและถนนให้ดียิ่งขึ้นเพื่อให้เกิดความสะดวกในการท่องเที่ยว	5	22.72
รวม	22	100

จากตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะคือ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่างๆในจังหวัดให้มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 31.81

ตารางที่ 39 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านแหล่งท่องเที่ยว

ด้านแหล่งท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับ
มีการเตรียมพร้อมด้านสาธารณูปโภคต่างๆเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว เช่น ประปา ไฟฟ้า	3.2	0.447	มาก
มีการพัฒนาหรืออนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว เช่น ผาแต้ม น้ำตกต่างๆ แก่งหรือหาดต่างๆ งานประเพณี ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป	3.4	0.547	มากที่สุด
มีการพัฒนา ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดต่างๆ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวต่อไป	3.2	0.836	มาก
รวม	3.26	0.115	มากที่สุด

จากตารางที่ 39 แสดงให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่จะนำไปพัฒนาส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น มีการพัฒนาหรืออนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว เช่น ผาแต้ม น้ำตกต่างๆ แก่งหรือหาดต่างๆ งานประเพณี ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป อยู่ในระดับมากที่สุด

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านการคมนาคมขนส่ง

ด้านการคมนาคมขนส่ง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ปรับปรุงสภาพถนนที่ใช้สำหรับเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆให้ดีอยู่เสมอ	3.2	0.836	มาก
เพิ่มไฟส่องสว่างถนน หรือ ทางแยกต่างๆที่ใช้เดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	2.8	0.447	มาก
มีบริการรถโดยสารจากตัวเมืองถึงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	3.2	0.836	มาก
รวม	3.06	0.230	มาก

จากตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านการคมนาคมขนส่งที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่จะนำไปพัฒนาอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 41 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	\bar{X}	S.D.	ระดับ
มีการปรับปรุงห้องสุขาบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้มี ความเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว เช่น บริเวณผาชนะได	3.2	0.447	มาก
มีการปรับปรุงห้องสุขาบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาดอยู่เสมอ	3.4	0.547	มากที่สุด
มีร้านอาหารบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว	2.8	0.836	มาก
มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่บริเวณแหล่งท่องเที่ยว	2.8	0.447	มาก
มีการควบคุมความสะอาดและราคาของอาหารบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอยู่เสมอ	3.2	0.447	มาก
รวม	3.08	0.268	มาก

จากตารางที่ 42 แสดงให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นไปได้ที่จะนำไปพัฒนาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น มีการปรับปรุงห้องสุขาบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาดอยู่เสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 42 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว

ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวจะต้องให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยกับนักท่องเที่ยว	3.2	0.836	มาก
มีศูนย์บริการแนะนำนักท่องเที่ยวในด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวต่างๆที่มีอยู่ในจังหวัด	3.4	0.547	มากที่สุด
มีการจัดโปรโมชั่นการท่องเที่ยวลดราคาค่าเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูกาลท่องเที่ยว	2.8	1.095	มาก
รวม	3.13	0.305	มาก

จากตารางที่ 42 แสดงให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นไปได้ที่จะนำไปพัฒนาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น มีศูนย์บริการแนะนำนักท่องเที่ยวในเรื่องโปรแกรมการท่องเที่ยวต่างๆที่มีอยู่ในจังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 43 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ด้านกิจกรรมการและกระบวนการส่งเสริมจาก ภาครัฐและเอกชน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น	3.6	0.547	มากที่สุด
จัดกิจกรรมให้ประชาชนในท้องถิ่นโดยเฉพาะเยาวชนในท้องถิ่น เช่น ค่ายอาสาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความรัก ห่วงแหนแหล่งท่องเที่ยว ประเพณี วัฒนธรรมในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น	2.8	0.836	มาก
จัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว เช่น การรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นไม่ตัดไม้ทำลายป่าตามคลื่นวิทยุชุมชนต่างๆ การติดป้ายรณรงค์ไม่ทิ้งขยะตามแหล่งท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ร่วมงาน เช่น งานประเพณีสงกรานต์ งานตัดบวชทำบุญวันขึ้นปีใหม่	3.4	0.547	มากที่สุด
รวม	3.27	0.416	มากที่สุด

จากตารางที่ 43 แสดงให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่จะนำไปพัฒนาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น จัดกิจกรรมให้ประชาชนในท้องถิ่นโดยเฉพาะเยาวชนในท้องถิ่น เช่น ค่ายอาสาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความรัก ห่วงแหนแหล่งท่องเที่ยว ประเพณี วัฒนธรรมในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 44 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านบริการเสริม

ด้านบริการเสริม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
มีการเตรียมพร้อมแก้ไขปัญหาได้ทันเวลาที่หากเกิดเหตุ			
ฉุกเฉิน เช่น มีสถานพยาบาลบริเวณแหล่งท่องเที่ยวหรือมี เจ้าหน้าที่ที่สามารถปฐมพยาบาลนักท่องเที่ยวได้	3.20	0.836	มาก
มีปรับปรุงธนาคารหรือตู้กดเงินตามตัวเมืองต่างๆให้มี ความเพียงพอกับนักท่องเที่ยว	3.00	1.000	มาก
มีร้านอินเทอร์เน็ตใกล้บริเวณแหล่งท่องเที่ยว หรือมี สัญญาณอินเทอร์เน็ตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว	3.20	0.836	มาก
รวม	3.13	0.115	มาก

จากตารางที่ 44 แสดงให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านบริการเสริมที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าเป็นไปได้ที่จะนำไปพัฒนาอยู่ในระดับมากทุเรื่อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 45 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านการมีส่วนร่วม

ด้านการมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
มีการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้กับประชาชนในท้องถิ่น	3.40	0.894	มากที่สุด
มีการจัดกิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความสวยงามให้กับประชาชนในท้องถิ่น	3.40	0.547	มากที่สุด
มีการจัดกิจกรรม อบรม แนะนำ วิธีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้กับประชาชน ในท้องถิ่น	3.00	0.000	มาก
มีการจัดการประชุม พร้อมเสนอวิธีตรวจสอบการดำเนินการต่างๆของหน่วยงานรัฐและองค์การปกครองท้องถิ่นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวให้กับประชาชนในท้องถิ่น	2.80	0.447	มาก
มีการจัดการประชุมเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นประเมินผลองค์การปกครองท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3.20	0.836	มาก
รวม	3.16	0.260	มาก

จากตารางที่ 45 แสดงให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านการมีส่วนร่วมที่ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่จะนำไปพัฒนาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น มีการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้กับประชาชนในท้องถิ่น, และมีการจัดกิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความสวยงามให้กับประชาชนในท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 46 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านการประชาสัมพันธ์

ด้านการประชาสัมพันธ์	\bar{X}	S.D.	ระดับ
มีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆในจังหวัดผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ วารสาร ป้ายประชาสัมพันธ์ตามท้องถนนหรือในแหล่งชุมชนต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น	3.60	0.547	มากที่สุด
มีการปรับปรุงข้อมูลที่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆให้มีความน่าสนใจ และทันต่อเหตุการณ์มากยิ่งขึ้น	3.40	0.547	มากที่สุด
รวม	3.50	0.141	มากที่สุด

จากตารางที่ 46 แสดงให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีด้านการคมนาคมขนส่งที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่จะนำไปพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุดทุกเรื่อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีโดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เกี่ยวกับการสอบถามแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี โดยศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองอุบลราชธานี อำเภอมหาชนะชัย อำเภอวารินชำราบ อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสิรินธร อำเภอโขงเจียม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีทั้ง 5 อำเภอ จำนวนอำเภอละ 33 คน รวมทั้งหมด 165 คน และประชาชนในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานีทั้ง 5 อำเภอ จำนวนอำเภอละ 47 คน รวมทั้งหมด 235 คน ทำการเลือกมาด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยวมีเนื้อหาครอบคลุม ความต้องการในการท่องเที่ยว 6 ด้าน ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว การคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวก โปรแกรมการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว บริการเสริม ผลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยการหาค่าจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับประชาชนในท้องถิ่นมีเนื้อหาครอบคลุมความต้องการในการพัฒนาการท่องเที่ยว 6 ด้าน ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว การคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวก โปรแกรมการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว บริการเสริม ผลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยการหาค่าจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจำนวน 165 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1 มีช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 สถานะภาพยังโสด จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 69.7 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 70

คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9

ผลวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากเพื่อนที่แนะนำ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 มีเหตุผลหลักที่ตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยว 1,000-5,000 บาท จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 เดินทางท่องเที่ยว 2-5 ครั้ง/ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 นิยมเดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อน จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 ผู้ที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวคือตัวเอง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 นิยมท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว น้ำตก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8

ผลการวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี

ความต้องการของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวท่องเที่ยวท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความต้องการด้านแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.59$) ความต้องการด้านคมนาคมขนส่ง ($\bar{X} = 3.57$) ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.57$) ความต้องการด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.49$) ความต้องการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.70$) ยกเว้น ความต้องการด้านบริการเสริม ($\bar{X} = 3.59$) อยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีของนักท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีของนักท่องเที่ยว จากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ในจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 165 คน มีนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 29 คน ซึ่งนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องปรับปรุงสภาพถนนให้ดียิ่งขึ้น เพราะมีสภาพชำรุดทรุดโทรม รองลงมาคือ เพิ่มการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ เพื่อให้รับทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวต่างๆมากขึ้น

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามประชาชนในท้องถิ่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชาชนท้องถิ่น

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างประชาชนในท้องถิ่นจำนวน 235 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 มีช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 สถานะภพยังโสด จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 61.7 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9

ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อผลกระทบของประชาชนในท้องถิ่นในการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี

ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีจะส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ คือ ความเป็นอยู่ดีขึ้นเพราะรัฐเข้ามาพัฒนาพื้นที่พร้อมกับพัฒนาการท่องเที่ยว จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 มีความคิดเห็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจะส่งผลต่อเมือง คือ ทำให้เกิดปัญหามลพิษสิ่งปฏิกูลต่างๆเพิ่มมากขึ้น จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 มีความคิดเห็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีจะส่งผลต่อสังคม คือ มีการปรับการท่องเที่ยวแบบดั้งเดิมให้เป็นเชิงพานิชย์มากขึ้น จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 มีความคิดเห็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีจะส่งผลต่อเศรษฐกิจ คือ ทำให้ประชาชนท้องถิ่นมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6

ผลการวิเคราะห์ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี

ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.68$) มีส่วนร่วมตัดสินใจเพื่อกำหนดมาตรฐานการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.60$) มีส่วนร่วมประชุมและวางแผนนโยบายด้านการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.65$) มีส่วนร่วมกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.68$) มีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม ($\bar{X} = 4.15$) มีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.00$) มีส่วนร่วมรับทราบข้อมูลการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.88$) มีส่วนร่วมค้าขายหรือได้รับผลประโยชน์จากการมีแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.59$) มีส่วนร่วมประเมินผลบริษัทหรือหน่วยงานภายนอกท้องถิ่นที่เข้ามาให้บริการภายในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.45$) มีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินการต่างๆของหน่วยงานรัฐและองค์การปกครองท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่ง

ท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.91$) มีส่วนร่วมประเมินผลองค์การปกครองท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.91$) ยกเว้น อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.22$), และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความสวยงาม ($\bar{X} = 4.22$) อยู่ในระดับมากที่สุด และมีส่วนร่วมบริจาคทรัพย์สินเพื่อใช้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.36$), และเก็บค่าบริการต่างๆจากท่องเที่ยว ($\bar{X} = 2.90$) อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ความต้องการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี

ความต้องการการพัฒนาของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความต้องการพัฒนาด้านแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.43$) ความต้องการการพัฒนาด้านการคมนาคมขนส่ง ($\bar{X} = 4.17$) ความต้องการพัฒนาด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.89$) ความต้องการพัฒนาด้านบริการเสริม ($\bar{X} = 3.89$) ยกเว้น ความต้องการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.34$) ความต้องการพัฒนาด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.31$) อยู่ในระดับมากที่สุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีของประชาชนในท้องถิ่น

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีของประชาชนในท้องถิ่น จากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ในจำนวนประชาชนในท้องถิ่นที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 235 คน มีประชาชนในท้องถิ่นตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 22 คน ซึ่งประชาชนในท้องถิ่นที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องเพิ่มการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่างๆในจังหวัดให้มากขึ้น รองลงมาคือจัดกิจกรรมปลูกฝังเยาวชนในท้องถิ่นให้เกิดความรักหวงแหนแหล่งท่องเที่ยว ประเพณี วัฒนธรรมในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการจดบันทึกและเครื่องบันทึกเสียงมาเปิดฟัง และวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีดังต่อไปนี้

3.1) อุปสรรคและปัญหาใดสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ผลการสัมภาษณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในเรื่องของปัญหาหรืออุปสรรคที่พบเมื่อเข้ามาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยภาพรวมนั้นจังหวัดอุบลราชธานีมีปัญหาด้านการรับรู้ของประชาชนในท้องถิ่นเพราะประชาชนยังไม่ค่อยเข้าใจถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวดีพอ

ซึ่งหน่วยงานของรัฐพยายามใช้โอกาสที่มีการจัดประชุมชาวบ้านบอกกล่าวให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ ปัญหาที่สำคัญข้อต่อมา คือ เรื่องของการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่างๆยังไม่ทั่วถึง นัก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่อยู่ต่างถิ่นที่เข้ามาท่องเที่ยวไม่ค่อยทราบข่าวสารการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพราะได้รับการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวต่างๆจากเพื่อน ถ้ามีการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพจำนวนมากจากการท่องเที่ยวน่าจะสูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันอย่างแน่นอน

3.2) วิธีการให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น

วิธีการทำให้ประชาชนหรือนักท่องเที่ยวร่วมกันอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น ในภาพรวมการให้ประชาชนหรือนักท่องเที่ยวร่วมกันอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในส่วนมากเมื่อมีการจัดการประชุมชาวบ้าน ผู้นำชุมชน นายอำเภอจะใช้การพูดคุย บอกกล่าว ให้รู้ถึงคุณค่าทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวสอดแทรกผ่านการประชุม หรือใช้กิจกรรมมาช่วยในการอนุรักษ์ เช่น การปลูกป่าให้เพื่อให้เกิดความรักธรรมชาติ หรือใช้วิธีประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุ ซึ่งการใช้วิธีดังกล่าวชาวบ้านในท้องถิ่นส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์เป็นอย่างดี

3.3) ความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ความสามารถในการรองรับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยภาพรวมจังหวัดอุบลราชธานีมีความสามารถในการรองรับอยู่ในระดับสูง ในช่วงปกติในช่วงที่ไม่ใช่ช่วงเทศกาลหรือช่วงฤดูการการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดได้ แต่เมื่อถึงช่วงเทศกาลหรือฤดูกาลการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ได้ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองอุบลราชธานีจะประสบปัญหาความสามารถในการรองรับ เช่น ที่พัก นักท่องเที่ยวต้องจะมีปัญหาเรื่องจำนวนที่พักที่มีไม่เพียงพอ จะแก้ปัญหาด้วยการเดินทางเข้ามาพักในตัวอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งในตัวอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานีมีโรงแรม อพาร์ทเมนท์ อยู่เป็นจำนวนมากพอที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้แม้จะอยู่ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวก็ตาม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีของนักท่องเที่ยว มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. นักท่องเที่ยวจำนวน 165 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี สถานะภาพยังโสด มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่านักท่องเที่ยวที่มีความ

หลากหลายทาง อายุ เพศ การศึกษา รายได้ ย่อมส่งผลถึงความต้องการในการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2548) ที่กล่าวว่า ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่ว่าลักษณะของประชากร ได้แก่ ขนาดของครอบครัว อายุ เพศ การศึกษา ระดับรายได้ อาชีพ เชื้อชาติ สัญชาติ ซึ่งมีผลต่อจำนวนความต้องการซื้อสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวต่างกัน

2. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจากเพื่อนที่แนะนำ มีเหตุผลหลักที่ตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน มีค่าใช้จ่าย 5,000-10,000 บาท และต่ำกว่า 1,000 บาท เดินทางท่องเที่ยว 2-5 ครั้ง/ปี ส่วนใหญ่นิยมเดินทางกับเพื่อน ผู้ที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวคือตนเองและเพื่อน นิยมเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นน้ำตกต่างๆ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการพฤติกรรมการท่องเที่ยวของแต่ละบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัยส่วนตัวที่มีความแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภร เสรีรัตน์ (2544) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภคหมายถึงการแสดงออกของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้สินค้าและบริการทางเศรษฐกิจรวมทั้งกระบวนการในการตัดสินใจซึ่งมีความแตกต่างกันตามแต่ลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล

3. ด้านแหล่งท่องเที่ยว จากผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยว มีความต้องการด้านแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวนั้นย่อมต้องมีสิ่งดึงดูดใจที่ช่วยกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางไปท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ มิลล์ และ มอริสัน (Mill and Morrison, 2002) กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการที่จะเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวนั้นจะประกอบไปด้วยสิ่งที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจเดินทางเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยว เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้บริการสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวขณะท่องเที่ยว สาธารณูปโภคและการขนส่งที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย การต้อนรับอย่างไมตรีของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ การท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานอุบลราชธานี (2552) ซึ่งกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดโดยการการพัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การคมนาคมขนส่ง ปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

4. ด้านการคมนาคม จากผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการด้านการคมนาคมส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการคมนาคมที่สะดวก รวดเร็วและมีรูปแบบที่หลากหลายจะช่วยให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ไคเซอร์ (Kaiser, 1978) ซึ่งกล่าวว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการการคมนาคมขนส่งที่สะดวกเนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจในการท่องเที่ยว

และธุรกิจการท่องเที่ยวดำเนินต่อไปได้ ซึ่งการมีระบบการคมนาคมการไม่ว่าจะเป็นทางบก ทางอากาศ ทางน้ำ ที่สะดวกจะมีส่วนในการตัดสินใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จากผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยว มีความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับแหล่งท่องเที่ยว เช่น มีร้านอาหาร ซึ่งจะช่วยให้นักท่องเที่ยวเกิดความสะดวกสบายเพราะไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางเพื่อไปหาร้านอาหาร สอดคล้องกับ ชูสิทธิ์ ชูชาติ (2542) ที่กล่าวว่าแหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่ที่สำคัญที่จะสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การมีร้านอาหารตั้งในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

6. ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว จากผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าโปรแกรมการท่องเที่ยวจะช่วยให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวได้สะดวกยิ่งขึ้นเหมาะกับนักท่องเที่ยวต่างถิ่นที่ไม่คุ้นเคยกับเส้นทางการท่องเที่ยวต่างๆซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวให้ความต้องการโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ต้องมีความปลอดภัยกับนักท่องเที่ยวด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ มาสโลว์ (Maslow, 1954) ซึ่งกล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยของชีวิต เช่น ความมั่นคงในการทำงาน ความปลอดภัยในการใช้ชีวิตประจำวัน

7. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว จากผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยว มีความต้องการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นสิ่งเพิ่มความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวจะช่วยให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวโดยเลือกทำกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะนิสัย และบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ นิคม จานุมณี (2535) กล่าวว่าเมืองขนาดใหญ่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าไปเพราะว่าในเมืองใหญ่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าตื่นต่อน่าสนใจที่จะไปเยี่ยมชม ซึ่งสถานที่เหล่านั้นมักจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นสม่ำเสมอตลอดทั้งปีเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเพื่อไปร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวในเมืองนั้น

8. ด้านบริการเสริม จากผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยว มีความต้องการด้านบริการเสริมส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าบริการเสริมที่เพียงพอจะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีความสะดวกในการท่องเที่ยวมากขึ้นซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญด้านธนาคารเป็นลำดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณนา วงษ์วานิช (2546) สิ่งสนับสนุนที่เป็น การเพิ่มความสะดวกสบายให้นักท่องเที่ยวที่นอกจากสิ่งอำนวยความสะดวกทั่วไปแล้ว ควรมีธนาคารเพื่อเพิ่มความสะดวกสบายให้นักท่องเที่ยวด้วย

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีของประชาชนในท้องถิ่น มีประเด็นที่น่าสนใจมีประเด็นที่นำมาอภิปรายไว้ดังนี้

1. ประชาชนในท้องถิ่นจำนวน 235 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี สถานะภาพยังโสด มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าผู้ที่ต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นนั้นย่อมจะต้องเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั่นเอง หรือเป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้วย สอดคล้องกับ กรมการพัฒนาชุมชน (2526) ที่กล่าวไว้ว่า จากการศึกษารายงานโครงการสารภี ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส และสถานภาพทางสังคมนั้นจะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อประชาชนในท้องถิ่น จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่คิดว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่คือ ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้นเพราะรัฐเข้ามาพัฒนาพื้นที่พร้อมกับการท่องเที่ยว คิดว่าจะส่งผลกระทบต่อเมืองคือ ทำให้เกิดปัญหามลพิษสิ่งปฏิกูลต่างๆเพิ่มมากขึ้น จะส่งผลกระทบต่อสังคมคือ มีการปรับการท่องเที่ยวแบบดั้งเดิมให้เป็นเชิงพานิชย์มากขึ้น จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจคือ มีความคิดเห็นทำให้ประชาชนท้องถิ่นมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าประชาชนในท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นจะมีความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันออกไปตามสภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับ พงษ์อนันต์ สรรพานิช(2536) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อประชาชนภูเก็ต ซึ่งการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การท่องเที่ยวส่งผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ กล่าวคือ การท่องเที่ยวมีส่วนทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น มีผลต่อสถานะทางเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต อย่างไรก็ตาม ประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวคือ การท่องเที่ยวช่วยสร้างงาน สร้างอาชีพ และนำความเจริญมาสู่ท้องถิ่นและทำให้ประชาชนมองเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ประเพณี และวัฒนธรรม

3. ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความรักความหวงแหนทรัพยากรการท่องเที่ยวของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ ต้องการมีส่วนร่วมช่วยเหลือพัฒนามากน้อยตามความสามารถและโอกาสของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับ อรวรรณ พันธุ์เนตร (2541) ที่ศึกษา การประเมินความต้องการมีส่วนร่วมและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชน กรณีบ้านหาดไคร้ ตำบล

เวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ซึ่งพบว่า รายละเอียดของการพัฒนาที่ประชาชนเห็นว่าสมควรจะได้รับการพัฒนา ได้แก่ ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จัดอบรมให้ความรู้ประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา พี่นฟู อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

4. ด้านแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความต้องการการพัฒนาด้านแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าประชาชนในท้องถิ่นต้องการให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นตนเองให้มีการพัฒนา เกิดความน่าสนใจเนื่องจากจะช่วยให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวช่วยสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นภายในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ สวอบลูคและฮอเนอร์(Swarbrooke and Horner, 2007) ที่กล่าวว่า สิ่งกระตุ้นความต้องการในการท่องเที่ยวหมายถึง ความน่าสนใจของสิ่งจูงใจต่างๆของสถานที่ท่องเที่ยวอันเป็นสิ่งชักนำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจที่จะเดินทางที่ท่องเที่ยวไปยังสถานที่ดังกล่าว หรือช่วงเวลา que นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเพื่อจะพักผ่อนหรือทำกิจกรรมต่างๆ

5. ด้านการคมนาคม จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการการพัฒนาด้านการคมนาคมส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การพัฒนาการคมนาคมให้มีความสะดวกสามารถเดินทางจากแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งไปยังอีกแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งสามารถทำให้นักท่องเที่ยวประหยัดเวลาในการท่องเที่ยว สามารถเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวต่างๆได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ที่กล่าวว่า นักท่องเที่ยวจะเข้าไปเยี่ยมชมทรัพยากรท่องเที่ยวใดๆก็ตาม ทรัพยากรท่องเที่ยวนั้นจะต้องนั้นจะต้องมีเส้นทางคมนาคมเข้าถึง มีเส้นทางที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับบริเวณใกล้เคียงได้

6. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นปัจจัยพื้นฐานที่แหล่งท่องเที่ยวทุกแห่งต้องมีไว้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความสะดวกสบายในการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอยอมทำให้นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปท่องเที่ยวดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ แมคอินทอชและโกลด์เนอ(Mcintosh and Goeldner, 1992) ที่ให้ความเห็นตรงกันว่าแหล่งท่องเที่ยวจะต้องประกอบด้วยทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ปัจจัยพื้นฐาน ระบบขนส่ง สิ่งอำนวยความสะดวก การขนส่ง การต้อนรับอย่างมิตรไมตรี

7. ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการการพัฒนาด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวต่างๆควรมีเจ้าหน้าที่ที่คอยอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวทั้ง

ทางด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่หรือแจ้งข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวสามารถตัดสินใจเลือกใช้โปรแกรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ได้ง่าย และสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี (2541) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ต้องดำเนินการสร้างเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีศูนย์บริการข่าวสารและบุคลากรที่ให้บริการความรู้กับการท่องเที่ยว

8. ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการพัฒนาด้านกิจกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่เลือกตามความสนใจของแต่ละบุคคล การพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายตามเพศ วัย จะช่วยเพิ่มความน่าสนใจให้แหล่งท่องเที่ยวมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณภา วงษ์วานิช (2546) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมกิจกรรมต่างๆที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าเพื่อทำกิจกรรมตามเหตุผลของแต่ละคน เช่น การพักผ่อนหย่อนใจ การผ่อนคลายความเครียด การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนาต่างๆ

9. ด้านบริการเสริม จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการการพัฒนาด้านบริการเสริมส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการเสริมที่ช่วยเพิ่มความสะดวกสบายให้กับนักท่องเที่ยว เช่น มีตู้กดเงินที่เพียงพอ จะช่วยเพิ่มความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวสามารถใช้จ่ายซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีไพร พริ้งเพราะ (2547) ที่กล่าวถึง องค์ประกอบการท่องเที่ยว ควรมีด้านการสนับสนุนอื่นๆเพื่อเป็นการเพิ่มความสะดวกสบายให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การเงิน การธนาคาร ระเบียบต่างๆของสถานที่ศึกษาหรือแหล่งค้นคว้า ความร่วมมือระหว่างประเทศ ตลอดจนคุณภาพอ่อนโยนและมีไมตรีต่อกัน

แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี

จากการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากนักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น และผู้ที่สามารถให้ข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมทั้ง 5 อำเภอ สามารถสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี โดยแยกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว

1.1 มีการเตรียมพร้อมแหล่งท่องเที่ยวด้านสาธารณูปโภคต่างๆเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะในช่วงฤดูการท่องเที่ยว เช่น ระบบประปา ระบบไฟฟ้า

1.2 มีการกำหนดมาตรการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว เช่น ผาแต้ม น้ำตกต่างๆ แก่งหรือหาดต่างๆ งานประเพณี เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

1.3 มีการพัฒนาและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดต่างๆ เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวต่อไป

2. ด้านการคมนาคมขนส่ง

2.1 ปรับปรุงสภาพถนนที่ใช้สำหรับเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ให้มีสภาพดีอยู่เสมอ

2.2 เพิ่มไฟส่องสว่างถนน หรือทางแยกต่างๆ ที่ใช้ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2.3 มีบริการรถโดยสารจากตัวเมืองถึงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

3. ด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาด

3.1 มีการปรับปรุงห้องสุขาบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว เช่น บริเวณผาชนะได

3.2 มีการปรับปรุงห้องสุขาบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาดอยู่เสมอ

3.3 มีร้านอาหารบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว

3.4 มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่บริเวณแหล่งท่องเที่ยว

3.5 มีการควบคุมความสะอาดและราคาของอาหารบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอยู่เสมอ

4. ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวและกระบวนการส่งเสริมจากภาครัฐและเอกชน

4.1 การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวต้องให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยกับนักท่องเที่ยว

4.2 มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวต่างๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด

4.3 มีการจัดโปรโมชั่นการท่องเที่ยวลดราคาค่าเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูกาลท่องเที่ยว

5. ด้านกิจกรรมและกระบวนการส่งเสริมจากภาครัฐและเอกชน

- 5.1 พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น
- 5.2 จัดกิจกรรมให้ประชาชนในท้องถิ่นโดยเฉพาะเยาวชนในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความรัก ห่วงแหนแหล่งท่องเที่ยว ประเพณี วัฒนธรรมในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น เช่น การจัดค่ายอาสาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
- 5.3 จัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว เช่น การติดป้ายรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวไม่ทิ้งขยะตามแหล่งท่องเที่ยว

6. ด้านบริการเสริม

- 6.1 มีการเตรียมความพร้อมแก้ไขปัญหาได้ทัน่วงที่หากเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น มีสถานพยาบาลบริเวณแหล่งท่องเที่ยวหรือมีเจ้าหน้าที่ที่สามารถปฐมพยาบาลนักท่องเที่ยวได้
- 6.2 มีการปรับปรุงธนาคารหรือเพิ่มตู้กดเงินตามตัวเมืองต่างๆให้มีความเพียงพอแก่นักท่องเที่ยว
- 6.3 มีร้านอินเทอร์เน็ตใกล้บริเวณแหล่งท่องเที่ยว หรือมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

7. ด้านการมีส่วนร่วม

- 7.1 มีการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้ประชาชนในท้องถิ่น
- 7.2 มีการจัดกิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความสวยงามให้กับประชาชนในท้องถิ่น
- 7.3 มีการจัดกิจกรรม อบรม แนะนำ วิธีการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในท้องถิ่น
- 7.4 มีการจัดการประชุม พร้อมกับเสนอแนะวิธีตรวจสอบการดำเนินการต่างๆของหน่วยงานรัฐและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวให้กับประชาชนในท้องถิ่น
- 7.5 มีการจัดการประชุมเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นประเมินผลองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

8. ด้านการประชาสัมพันธ์

8.1 มีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ ในจังหวัดผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ วารสาร ป้ายประชาสัมพันธ์ ตามท้องถนนหรือในแหล่งชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

8.2 มีการปรับปรุงข้อมูลที่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ ให้มีความน่าสนใจ และทันต่อเหตุการณ์ให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

จากการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. จากการวิจัยครั้งนี้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีทั้งทางด้านธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นกระจายอยู่ในตำบลต่างๆของจังหวัดอุบลราชธานี ทำให้การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์จึงใช้การสัมภาษณ์ผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวโดยสัมภาษณ์ในภาพรวมของแต่ละอำเภอ

2. การวิจัยในครั้งนี้เก็บข้อมูลในช่วงเวลากลางวัน ประชาชนในท้องถิ่นต้องประกอบอาชีพของตนเองทำให้การเก็บข้อมูลประชาชนในท้องถิ่นไม่ค่อยได้รับความร่วมมือมากนักต้องใช้เวลาในการเก็บข้อมูลนาน ทำให้ควรวางแผนในเดินทางเพื่อเข้าไปเก็บข้อมูล และควรมีผู้ช่วยวิจัยเก็บข้อมูลด้วย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรพัฒนาระบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ควบคุมคุณภาพการด้านการบริการการท่องเที่ยวต่างๆให้เกิดความเหมาะสมและได้มาตรฐานอยู่เสมอให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานมากเทียบเท่ากับแหล่งท่องเที่ยวท่องเที่ยวอื่นที่มีชื่อเสียงของประเทศ

2. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรเสริมสร้างความร่วมมือในลักษณะเครือข่ายให้กับผู้ประกอบการที่อยู่ในธุรกิจเดียวกัน เช่น กลุ่มผู้ประกอบการรถเช่า บริษัททัวร์และนำเที่ยว ที่พัก ร้านค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนต่างๆ ได้รับผลประโยชน์

3. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรหามาตรการส่งเสริมให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ในท้องถิ่นเกิดความรักหวงแหน เห็นคุณค่าแหล่งท่องเที่ยว ประเพณี วัฒนธรรมในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น

4.กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรเพิ่มงบประมาณในการดูแลรักษา พัฒนา ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานต่างๆที่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยว หรือส่งเสริมการสร้างรายได้ของชุมชนเพื่อเพิ่มเงินทุนนอกเหนือจากงบประมาณภาครัฐเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองได้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆในจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อเป็นการเพิ่มกิจกรรมท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ให้กับนักท่องเที่ยว
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมในจังหวัดอุบลราชธานีให้เป็นที่รู้จัก เพื่อให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นเป็นส่งเสริมการสร้างรายได้ให้กับชุมชนต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การท่องเที่ยว, กรม. ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยว[Online], แหล่งที่มา :

<http://www.tourism.go.th/2010/th/statistic/2553>, มกราคม 25]

การท่องเที่ยวและกีฬา, กระทรวง. แผนยุทธศาสตร์กึ่งวิกฤต และมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวระยะ 4 ปี พ.ศ.2552-2555 , 2552.

การท่องเที่ยวและกีฬาสำนักงานอุบลราชธานี, กระทรวง. แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ.2553-2556, 2552.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. แผนการตลาดการท่องเที่ยวระดับภูมิภาค ปี 2553 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ). เอกสารการประชุม วันที่ 2 เมษายน 2552 ณ โรงแรม สุรินทร์ แกรนด์ แอนด์คอนเวนชั่น เซ็นเตอร์ จังหวัดอุบลราชธานี, 2552.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานอุบลราชธานี, ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี [Online], แหล่งที่มา : <http://www.tatubon.org/> [2552, ธันวาคม 25]

การปกครอง, กรม. ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับจำนวนประชากร[Online], แหล่งที่มา:

<http://www.dopa.go.th> [2553, มกราคม 2]

การพัฒนาชุมชน, กรม. คู่มือปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนสำหรับพัฒนากร. กรุงเทพมหานคร : กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2526

เกื้อ วงศ์บุญสิน. ประชากรกับการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ : 2 ปีแห่งการเปลี่ยนแปลง. เอกสารประกอบการประชุมประจำปี 2546 การพัฒนาที่ยั่งยืน, 2546.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ [Online], แหล่งที่มา : <http://www.nesdb.go.th> [2553, กุมภาพันธ์ 15]

จังหวัดอุบลราชธานี. ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดอุบลราชธานี. [Online], แหล่งที่มา :

<http://www.ubonratchathani.go.th> [2554, มกราคม 3]

- ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์. การวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของ ชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สุทธิทธิ ชูชาติ. รายงานฉบับสมบูรณ์เรื่อง รูปแบบการท่องเที่ยวในเขตลุ่มแม่น้ำวาวง.โครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชียงใหม่, 2544.
- ฐานเศรษฐกิจ. การเสนอคณะรัฐมนตรีกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยว 8 คลัสเตอร์ [Online], แหล่งที่มา : <http://www.thannews.th.com> [2554, มีนาคม 1]
- ทัดดาว บุญปาน. ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของ หัวหน้าครัวเรือนในเขตพื้นที่ตำบลสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.
- ทัศนกรณ์ นาคเขียว. แนวทางการพัฒนาไปงเดียด อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- ธำรงค์ดี หมั่นจันทร์ และ ศรีสง่า กรรณสูต. จิตวิทยาธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2553.
- นิคม จารุมณี. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การ ศาสนา, 2535.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. กลวิธี แนวทาง วิธีการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงาน พัฒนา ชุมชน. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.
- นิตา ชัชกุล. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท วี พริน (1991), 2550.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. เชียงใหม่ : คณะมนุษย ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์วิชาการท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย, 2548.
- นำชัย ทนุผล. การท่องเที่ยวเชิงเกษตรนิเวศ. เอกสารประกอบการบรรยายในการอบรมหลักสูตร เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2540

- ประภิจ โปธิอาศน์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต(สาธารณสุขศาสตร) สาขาวิชาสุขภาพศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.
- ประชาสัมพันธ์, กรม. ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยว[Online], แหล่งที่มา :<http://thainews.prd.go.th> [2553, กันยายน 28]
- ประยูร ศรีประสาธน์. รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2540.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ : สำนักงานสนับสนุนกองทุนการวิจัย, 2543.
- พงษ์อนันต์ สรรพพานิช. รายงานการวิจัยผลกระทบการท่องเที่ยวต่อประชาชนท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต เสนอต่องานสถิติ กองสถิติและวิจัย ฝ่ายวิชาการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2536.
- มานพ พงศทัต และคณะ. การวางแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและบริเวณใกล้เคียง. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2529.
- มิตรรา สามารถ. รายงานผลการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพมหานคร : แอล.ที.เพรส , 2543.
- ยุทธ ไถยวรรณ. พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาธน์, 2545.
- รัฐทิทยา หิรัณยหาด. แนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว : กรณีศึกษา บ้านหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- วิวัฒน์ชัย บุญภักดี. ผลกระทบการท่องเที่ยวในมรดกทางวัฒนธรรม. จุลสารการท่องเที่ยว กรกฎาคม, 2541.
- วรรณางษ์วานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- ศิริ ฮามสุโพธิ์. ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์, 2543.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. พฤติกรรมผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : พัฒนาศึกษา, 2538.

ศิริโสภาคย์ บูรพาเดชะ. จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ศรีไพร พริงเพระ. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้าน สังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมชุมชน : บูรณาการการจัดแสดงของข้างในบ้านตากกลาง ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

ศุภร เสรีรัตน์. พฤติกรรมผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : เอ.อาร์.บิซิเนส เพรส, 2544.

เศกสรรค์ ยวงวิชัย. รายงานฉบับสมบูรณ์เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, 2546

สมพร คล้ายวิเชียร และคณะ. แนวทางการพัฒนาหมู่บ้านข้างในอีสานใต้. โครงการธนาคารข้อมูลเพื่อพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืนกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2550.

สินธุ์ สโรบล และคณะ. การท่องเที่ยวโดยชุมชน แนวคิดและประสบการณ์พื้นที่ภาคเหนือ. โครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่ายพื้นที่ชุมชน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). สำนักงานภาคจังหวัดเชียงใหม่, 2546

สุทิพย์ อากาศโร. รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดในกรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2552.

สุวัฒนา ธาดานิติ. โครงการพัฒนาการดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

สมชาย วิริภิมย์กุล. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน กรณีศึกษา :

ชุมชนบ้านโคกสันติสุข ตำบลวังหมี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.

อดิน รพีพัฒน์. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การศึกษา นโยบายสาธารณสุข, 2547.

อนงค์ พัฒนจักร. การมีส่วนร่วมของสตรีในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ : กรณีศึกษาหมู่บ้าน

ห้วยม่วง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2535.

อภิชาติ อินทร์พงษ์พันธ์. อุตสาหกรรมท่องเที่ยว. อุดมราชธานี : อุดมออฟเซ็ทการพิมพ์, 2540.

อรรธรณ พันธุ์เนตร. การประเมินความต้องการมีส่วนร่วมและความต้องการพัฒนาการของประชาชน : กรณีบ้านหาดไคร้ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.

อังสนา บุญธรรม. เปรียบเทียบปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเขตชนบทและเมือง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535.

ภาษาอังกฤษ

Atchley, R. C. Activity and Lifestyles. Social forces and agings. 8th ed. Belmont.CA : Wadsworth, 1997.

Buhalis, D. Tourism Management. Marketing the Competitive Destination of the Future. University of Westminster, 2000.

Cohen, J. M. and Uphoff, N. T. "Rural Development Participation: Concept and Measures for project Design, Implementation and Evaluation" in RuralDevelopment Committee Center for International Studies. Cornell University, 1981.

Cooper, C. et al. Tourism Principle and Practice. London : Clays Ltd. Stlvesplc, 1994.

Cronbach, L. J. Essentials of Psychological Testing. 5th ed. New York: Harper, 1990.

George, E. W. Commodityfying Local Culture for Tourism Development : The Case of One Rural Community in Atlantic, Canada (Nova Scotia). University of Geulph (Canada), 2004.

Foucat A. Ocean and coastal Mangement. Burlington : Elsevier Service Ltd., 2002.

Kaiser, C. Tourism Planning and Development. Boston : CBI, 1978.

Koufman, H.F. Participation Organized Activities in Selected Kentucky Localities.

New Jersey : Agricultural Experiment Station Bulletins, 1949.

McIntosh, R.W.; Ritchies, J.R. and Goeldner, C.R. Tourism : Principles, Practices,

Philosophies. New York : John Wiley, 1989.

Mill, R.C., Morrison, A.M. The Tourist System. 4th ed. Dubugue : Kandall/Hunt Publishing

Company, 2002.

Pearce, D. G. Tourism Development. London : Longman, 1981.

Reeder, W.W. Some Aspects of The Information Social Participation of Farm Families in

New York State. New York : Unpublished, 1974.

Romanov, S. A. A brief analysis of the domestic tourist travel market. Studies on

Russian Economic Development. Vol.20, 2009.

Swarbrooke, J. Sustainable Tourism Management. New York : CABI, 1999.

Swarbrooke and Horner. Consumer Behaviour in Tourism. London ; Burlington, MA :

Butterworth-Heinemann, 2007.

Yamaiel, O. A Brief History of Conservation, Development, Tourism and

Sovereignty. Florida International University, 1996.

Yamane, T. Statistics: An Introductory Analysis. New York : Haper and Publication, 1973.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิกรรณการเครื่องมื่อวิจัย

1. อาจารย์ดร.อัฐฐมา นิลนพคุณ	อาจารย์ประจำกลุ่มวิชานันทนาการศาสตร์
และการจัดการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การ
กีฬากุฬารังกรรณมหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ดร.สุวันชัย หวนนากลาง	อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
3. นายคตศิลป์ อกอุ่น	ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี
4. นายแถมชัย ชัยเพชร	สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตตรัง
5. ดร.กิตติพงษ์ โพธิ์มุ	กรมพลศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรรณมหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา โทร. ๘๑๐๔๐
 ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔(วช)/๒๘2 วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๓
 เรื่อง ขอลเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.อภิญญา นิลนพคุณ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
 ๒. แบบสอบถาม
 ๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายจามร วงศรีแก้ว นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการ
 กาท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง
 “แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคอม
 พลักรวบรวมข้อมูลระดับบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์
 ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในกรณี คณะกรรมการ
 บริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา
 เครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย
 จักเป็นพระคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต กนิงสเกษม)

กณบดี

ศูนย์วิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๔๑๒.๒๔/๐๑๓๓๓

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร. สุวันชัย หวนนากสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายจามร วงศ์แก้ว นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในกรณี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต ใ้ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

คุณยวทศพร ทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทிரารณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนคณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๔-๑๐๕๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๔-๑๐๕๐

ที่ ศร ๐๔๑๒.๒๔/ ๐๑๓๖๕

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขออนุญาตบุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายจามร วังศรีแก้ว นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการ
ท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการ
พัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา พิจารณาแล้วเห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี และเพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ได้มาตรฐาน
ที่ตั้งไว้ในกรณี จึงใคร่ขอเรียนเชิญ อาจารย์ณัฏชัย ชัยเพชร เป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้บุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ
การวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทிரารณ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนคณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๕๔-๕๐๕๐

โทรสาร ๐-๒๒๕๔-๕๐๕๐

ที่ ศธ ๐๔๑๒.๒๔/๐๑๓๕๖

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขออนุญาตบุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ท้องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี (คุณศศศิลาปี ออก่อน)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายจามร วงศรีแก้ว นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาการจัดการนันทนาการภาควิชาท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ภาณุจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ความวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในงานนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ใ้ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้บุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทิวาภรณ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนคณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๕๔-๑๐๕๐

โทรสาร ๐-๒๒๕๔-๑๐๕๐

ที่ ศธ ๐๔๑๒.๒๔/๐๑๓๖๕

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณแพระฆัง ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขออนุญาตบุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมพลศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายจามร วงศ์แก้ว นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา ทพิจารณาแล้วเห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง และเพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในกรณี จึงใคร่ขอเรียนเชิญ ดร.กิตติพงษ์ ไทธิมู เป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้บุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทிரารณ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

วิชาการแทนคณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๕๔-๑๐๔๐

โทรสาร ๐-๒๒๕๔-๑๐๔๐

ผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๔๑๒.๒๔/๐๙๒๑๑

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทำการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี (นายคคศิลป์ ออกอุ่น)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายจามร วงศ์แก้ว นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้ด้วยดี ในกรณีนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายจามร วงศ์แก้ว เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ ระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ ถึง วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทิวาภรณ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร
รักษาการแทนคณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๔-๑๐๔๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๔-๑๐๔๐

ที่ ศร ๐๔๑๒.๒๔/๐๖๖๑

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๗๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทำการวิจัย

เรียน นายอำเภอเมืองอุบลราชธานี (นายอศุขย์ พลบุตร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายจามร วงศ์แก้ว นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แขนงวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตร วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ภาณุจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปด้ด้วยดี ในกรณีนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายจามร วงศ์แก้ว เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ ระหว่างวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๓ ถึง วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทราภรณ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนคณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๔-๑๐๔๐

โทรสาร ๐-๒๒๑๔-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๔๑๒.๒๔/๐๖๖๖

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทำการวิจัย

เรียน นายอำเภอพิบูลมังสาหาร (นายทวีศักดิ์ ประสิทธิ์โสภิน)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายจามร วงศ์ศรีแก้ว นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติกาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้อย่างดี ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายจามร วงศ์ศรีแก้ว เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ ระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ ถึงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทิรากรณ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนคณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทร. ๐-๒๒๑๔-๑๐๔๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๔-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๔๑๒.๒๔/๐๑๖๑๑

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทำการวิจัย

เรียน นายอำเภอสิรินธร (นายธรรม ชินโกมุต)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายจามร วงศ์ศรีแก้ว นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้ด้วยดี ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายจามร วงศ์ศรีแก้ว เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ ระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ ถึง วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทธีร์ชัย อินทிரารณ์)
รองคณบดีฝ่ายบริหาร
รักษาการแทนคณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๕๔-๕๐๕๐
โทรสาร ๐-๒๒๕๔-๕๐๕๐

ที่ ศธ ๐๔๑๒.๒๔/๐๑๖๑

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๑๓๓๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทำการวิจัย

เรียน นายอำเภอโขงเจียม (นายสุวัจชัย สักคพัฒน์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โฉนดร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายจามร วงศ์ศรีแก้ว นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาการจัดการนันทนาการการ
ท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนว
ทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ
กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้อย่างดี ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้
นายจามร วงศ์ศรีแก้ว เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
และเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ ระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ ถึง
วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ศูนย์วิทยุโทรคมนาคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทวิกรม)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนคณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๔-๑๐๕๐

โทรสาร ๐-๒๒๑๔-๑๐๕๐

ที่ ศธ ๐๔๑๒.๒๔/๐๙๖๖

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๑๑๐

ณ พุศิจกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทำการวิจัย

เรียน นายอำเภอวารินชำราบ (นายควรคิด ชโลธรังษี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายจามร วงศ์ศรีแก้ว นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติกาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้อย่างดี ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นายจามร วงศ์ศรีแก้ว เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ ระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ ถึงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ชัย อินทிரารณ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร
วิชาการแทนคณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๔-๑๐๔๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๔-๑๐๔๐

ภาค ค
ผลการสัมภาษณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการจดบันทึกและบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียงมาเปิดฟังเพื่อวิเคราะห์และสรุปตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. จากการสัมภาษณ์ นาย คตศิลป์ อกอุ่น ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 5 มกราคม 12.00-12.40 น.

คำถาม: ในขณะที่ท่านเป็นผู้บริหารและนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ อุบลราชธานีและปัญหาใดสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของท่าน

คำตอบ: เมื่อก่อนจังหวัดอุบลของเราเป็นจังหวัดที่ใหญ่ต่อมาได้แยกออกเป็นสองจังหวัดโดยโสธรและจังหวัดอำนาจเจริญ ในความใหญ่ก็จะมีหลากหลายทางธรรมชาติ ศิลปะ วัฒนธรรม ในความใหญ่และความหลากหลายต้องมีการจัดการที่ลงตัวแต่ที่ผ่านมาจังหวัดอุบลของเราด้านการท่องเที่ยวยังไม่มีประสิทธิภาพหรือยังไม่ค่อยลงตัวเหตุผลก็คือว่าเมื่อก่อนนี้การท่องเที่ยวของประเทศไทยดูแลโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยดูแลทั้งการพัฒนาแหล่ง ดูทั้งการตลาด ซึ่งเป็นการดูแลที่เยอะมากอาจจะไม่ได้จัดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากนักโดยเนื้อหาแล้วคือการออกไปขายเอานักท่องเที่ยวเข้าประเทศเป็นหลัก ที่นี้เมื่อปี 2545 มีการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ก็เกิดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีการจัดระบบการจัดการของกระทรวงที่ทำให้มีประสิทธิภาพขึ้น โดยแบ่งงานกันระหว่างกระทรวงดูแลเรื่องการพัฒนา พัฒนาบุคคล พัฒนาแหล่ง พัฒนาบริการทางการท่องเที่ยว ส่วนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแต่ก่อนทำทุกเรื่องก็แยกงานไปทำเฉพาะของเรื่องการตลาด เรื่องของการประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยว เรื่องของการนำคนเข้ามาเที่ยวในประเทศ พอแยกงานออกมามันก็ทำให้งานการท่องเที่ยวเดิมซึ่งการท่องเที่ยวดูแลอยู่ฝ่ายเดียว ก็มีการดูแลเพิ่มเป็นสองฝ่าย คือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เอาสิ่งที่ดีไปเชิญชวนคนมาเที่ยว ส่วนกระทรวงการท่องเที่ยวทำสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้คงอยู่หรือดีกว่าเก่า ทำสิ่งที่เสื่อมโทรมให้ดีขึ้นมาสู่มาตรฐาน ทำสิ่งที่ยังไม่ได้ถูกหยิบยกขึ้นมา ให้มาสู่การรับรู้หรือรับรู้คือเรียกว่าการพัฒนา

เข้ามาสู่เรื่องการพัฒนาจังหวัดเราก็จะไปเกี่ยวพันกับเรื่องของการจัดระบบบริหารจัดการ กระทรวงเราตั้งมาปีนี้ที่ 8 ซึ่งปีที่ 8 ก็ไม่ได้หมายความว่าตั้งแล้วมันจะเดินได้เลย มันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหลายฉบับ เรื่องบางเรื่องที่เราอยากจะทำ ภาคประชาชนอยากจะทำ คนอื่นอยากจะทำ แต่ว่าก็ไปติดขัดในเรื่องของกฎหมายไม่สามารถทำได้ เช่น เรื่องของการถ่าย

โอน การดูแลคุ้มครอง เดิมที่การท่องเที่ยวเขาตุ เขาถ้ำอินกันเสร็จตั้งแต่ พ.ศ. 2545 ถึง 2551 มีกฎหมายคลอออกมา มีกฎหมายสำคัญๆ ของกระทรวงส่วนใหญ่จะคลอออกมา พ.ศ. 2550 ถึง พ.ศ. 2552 มันก็ทิ้งช่วงไปนานหลายปี แต่เราก็ต้องทำโดยหน้าที่ที่รับผิดชอบคือการพัฒนา จังหวัดอุบลราชธานีนั้นถึงแม้จะมีการท่องเที่ยวเป็นยุทธศาสตร์หลักของจังหวัด แต่ว่าธุรกิจทางการแข่งขันยังไม่เข้มข้นอาจจะเป็นเพราะนักท่องเที่ยวของเรายังไม่เยอะ จุดขายของเรายังไม่ถูกหยิบยกมาขายมากมาย ปัญหากฎหมายของเราที่ยังละเมิดกันอยู่หรือยังไม่ถูกต้อง ก็ยังไม่รุนแรงถ้าถามว่ามีไหมก็ยังมีอยู่แต่เราก็ยังมีผลที่ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบ บริษัทนำเที่ยวอาจจะแค่รอได้รับจ้างแต่จะไปนำเที่ยวอันนี้เป็นแค่ประเด็นหนึ่งในข้อกฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมันยังมาไม่หมดและก็คนที่ใช้กฎหมายสองสามฉบับคือกรมการท่องเที่ยว ซึ่งเรามีคนอยู่ในกรมเป็นคนภูมิภาคมาอยู่ คนภูมิภาคก็คือผู้แทนปลัดการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด โดยอำนาจนั้นเขาไม่ได้มอบมาให้เรา เพราะฉะนั้นการดูแลตรวจตราให้ดูแลตามกฎหมายการท่องเที่ยวไม่ได้เต็มที่ แม้กระทั่งโรงแรมกับบอาร์ทูทเมนต์พอจดทะเบียนโรงแรมก็ไปเสียภาษีอีกอย่างหนึ่ง เป็นบอาร์ทูทเมนต์ก็เสียอีกอย่างหนึ่งสุดท้ายบอาร์ทูทเมนต์ก็ทำตัวเป็นโรงแรม นี่คือนโยบายที่มีในเชิงกฎหมาย

อีกประการหนึ่งคือ เรื่องของการรับรู้ของพี่น้องประชาชนต้องยอมรับว่าเราเกิดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมา 50 ปี แต่ว่า พี่น้องประชาชนกว่า 60 กว่าล้านคนรับรู้เรื่องการท่องเที่ยวคือการขึ้นรถไฟไปเที่ยว ไปดูสิ่งที่อยากดู แต่จริงๆ แล้วองค์ความรู้เรื่องการท่องเที่ยวมีมากเริ่มตั้งแต่วิถีชีวิตชาวบ้านของตนเอง เขาไม่รู้ว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยว สมมุติเขาอยู่บ้านตามชนบท ถ้ามีนักท่องเที่ยวเข้าไป เขาเป็นเจ้าของบ้าน เขาเป็นชุมชน เขาเป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวด้วย มีคนต่างประเทศหรือคนกรุงเทพฯ ไม่เคยเห็นวิถีชีวิตคนภาคอีสาน มาเห็นเสื้อผ้า ภาษาพูด มันก็เป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวแต่เขาก็ไม่รู้ เพราะเขาไม่รู้เขาก็ไม่ให้ความสำคัญ นอกเหนือจากนั้นนักท่องเที่ยวก็คือคนมาในบ้าน ถ้าเรามีความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเราต้องรู้ว่านักท่องเที่ยวเข้ามาเขาใช้จ่ายอะไร ไม่ว่าเขาจะซื้ออาหารและขนมเงินทั้งหมดจะตกอยู่กับพี่น้องประชาชนชาวบ้านนั้นแหละแต่เขาก็ไม่รู้ว่านี่แหละคือกระแสเศรษฐกิจที่เราต้องการให้เกิดนี่คือการรับรู้ของชาวบ้านทั่วไป นอกจากนี้คนของรัฐโดยเฉพาะของคนของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่ยังเติมเต็มองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวไม่พอซึ่งมันเยอะมาก หลายคนต้องเรียนรู้แบบก้าวกระโดด เรียนรู้ทุกเรื่อง อบรมทุกอย่างเพื่อให้ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวในระดับจังหวัดไปได้ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวและกีฬาของจังหวัดทุกจังหวัด วิถีชีวิตหรืองานเขาคือทั้งการกีฬาหรือพลศึกษา พอรับมีการท่องเที่ยวมาด้วย นอกจากปรับวิสัยทัศน์ในการรับรู้ในการท่องเที่ยวต้องเรียนรู้หลายเรื่องซึ่งตรงนี้เป็นปัญหา ในจังหวัดของเราคนภาครัฐหรือสำนักงาน

ของผมนั้นก็เข้าใจการท่องเที่ยวได้ยังไม่เต็มร้อยต้องเรียนรู้อบรมกันอยู่ นอกจากนั้นแล้วบางองค์กร เขามองการท่องเที่ยวในแง่ลบ เช่น กลุ่มเอ็นจีโอที่ต้องการอนุรักษ์ ต้องยอมรับว่าปัจจุบันก็ยังมี เพราะฉะนั้นเรื่องการรับรู้เรื่องนักท่องเที่ยว ทศนคติต่อนักท่องเที่ยวก็เป็นเรื่องสำคัญ ภาครัฐหรือ องค์กรอื่นก็ต้องเข้าใจว่าการท่องเที่ยวเป็นกลไกการกระตุ้นเศรษฐกิจกระจายเงินถ้าเข้าใจอย่างนี้ก็จะมองกันในแง่ดี แต่ถ้าเข้าใจอีกอย่างหนึ่งว่าการท่องเที่ยวคนได้เงินก็คือ เห็นรททัวริง เห็น นักท่องเที่ยวนอนโรงแรมมาใช้จ่ายเงินคนได้คือเจ้าของทัวร์กับโรงแรม ซึ่งไม่ถูกต้องความจริงคนได้ คือทุกคน ประชาชน ชาวบ้าน แม่ค้า ได้ตามสัดส่วน เงินที่ไหลเข้ามา การรับรู้เช่นนี้การ ขับเคลื่อนร่วมกันเพื่อให้การท่องเที่ยวของจังหวัดก้าวไปข้างหน้าก็ไม่มีปัญหา ภาคเอกชนถ้าเข้าใจ ว่าการท่องเที่ยวคือการจัดการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว ได้รับ ได้รู้ ได้เรียน ได้นันทนาการ แต่ไม่ ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่เอาเปรียบธรรมชาติ ไม่เอาเปรียบคนอื่น ค่าขาย ประกอบกิจการด้วย คุณธรรม ภาคเอกชนก็เกาะกลุ่มกันทำการท่องเที่ยวขับเคลื่อนกันเพื่อจังหวัด ถ้าผู้ประกอบการ เหล่านี้เขาเล็งเห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว คอนเซ็ปต์ในการทำงานมันก็จะเกาะกลุ่มกัน เชื่อมโยงกัน แลกเปลี่ยนกัน แบ่งปันกัน ไม่เอาฝ่ายเดียว เวลามีโอกาสของจังหวัดก็หลอมรวมมา ทำงานร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่น งานปีใหม่มีการซื้อขายสินค้ากันมากมาย หมูยอ ไม่ใช่ชาวอุบลมา ซื้อมือ คือนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวอุบลแม้ว่าจะเป็นชาวอุบลจริงถ้าเขาไปอยู่ที่อื่นแต่เขากลับมาบ้านเราก็คือถือว่าเขาเป็นนักท่องเที่ยว เราต้องดูแลกันเพื่อภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยว อีกภาคหนึ่งก็คือ ภาคประชาชนที่มีส่วนสำคัญที่จะต้องรับรู้ร่วมกัน ภาคประชาชนจะเป็นการมีส่วนร่วม ถ้าภาค ประชาชนเข้าใจการท่องเที่ยวก็จะคิด จะรวม จะทำ โดยมีรัฐเป็นพี่เลี้ยงแต่ภาคประชาชนต้องคิด เอง แล้วถึงมือทำ รัฐก็เอื้อหนุนไปช่วยบ้าง ถ้าเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยว 3 ภาคก้าวเดินไปด้วยกันก็ จะเป็นจุดที่ทำให้การท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลเราก้าวเดินก้าวเดินต่อไป แต่เรื่องที่เราพูดมาคือ ความฝันที่เราอยากให้เกิดขึ้น สรุปลงก็คือมันยังมีเรื่องอุปสรรคของกฎหมาย อุปสรรคในเรื่องของคน อีกเรื่องหนึ่งคือผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของเรายังมีอุปสรรค ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวก็คือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม หรือ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ขนบธรรมเนียม ประเพณี รวมแล้วคือผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดเราที่เด่นๆที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะขายได้ทั่วโลกก็คือ วัฒนธรรมประเพณี ที่ดีตลาดไปแล้วก็คือเทศกาลแห่เทียน ที่กำลังบูมขึ้นมา คือเรื่องของประเพณีสงกรานต์ที่กำลังจะผลักดันขึ้นเพื่อให้เทียบเท่ากับจังหวัดเชียงใหม่ คือที่อื่นสาด น้ำแต่ที่นี้เราจะขายเรื่องวัฒนธรรม อาจจะมี ความสนุกสนานประกอบแต่จริงๆหลักของเราคือการ รดน้ำเคารพผู้ใหญ่ ส่วนหนึ่งที่เราขายดีตลาดไปแล้วก็คือสามพันโบกแต่ก็ยังมีอุปสรรคอยู่ ถ้าคน มาท่องเที่ยวเยอะๆจะเป็นเรื่องของการรองรับนักท่องเที่ยว ความสะอาด การบริการอาหาร ที่พัก ซึ่งสามพันโบกก็ยังมีข้อจำกัดอยู่ ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเราจำเป็นต้องได้รับการดูแลรักษาแต่

ว่าเรามีเงินทุนต่อการพัฒนาค่อนข้างน้อย เรามีการอบรมอาสาสมัครผู้ภัยทางน้ำของนักท่องเที่ยว 40 คน ก็ถือว่ายังเพียงพอ เราอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น 1 รุ่น 40 คน สอบผ่านประมาณ 30 กว่าคน นี่เป็นผลิตภัณฑ์ของจังหวัดที่เราส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว แหล่งบางแหล่งสวยงามแต่ยังไม่มียาง พื้นฟูยังไม่มียางลงทุนพัฒนาขึ้นมาให้เป็นที่รองรับนักท่องเที่ยวได้ ถนนเข้าไปก็ยังไม่มียางหรือไม่มีดีพอ ห้องน้ำ บางแหล่งก็ยังไม่มียาง หลายแหล่งที่เรามีศักยภาพเมื่อไปสำรวจแต่ว่าเรายังไม่มียางงบประมาณที่จะพัฒนาแหล่งเหล่านั้นให้เป็นที่รองรับนักท่องเที่ยว

คำถาม: ท่านมีวิธีการให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นท่านได้อย่างไร

คำตอบ: ในกระทรวงการท่องเที่ยวจะพูดกันในเรื่องการอนุรักษ์เป็นหลัก แหล่งท่องเที่ยวเช่นธรรมชาติเมื่อไปท่องเที่ยวแล้วเราควรระวังอย่าทิ้งขยะ เมื่อมีการอบรมเราจะพูดถึงการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว เมื่อผมได้มีโอกาสออกอากาศวิทยุคลื่นของ สสวท . ก็จะมีพูดถึงการดูแลแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวซึ่งจะต้องทำอย่างไรบ้าง นี่เป็นส่วนหนึ่งที่เราได้กระจายไปสู่ประชาชน อีกส่วนหนึ่งคือกระทรวงอื่นๆที่จัดอบรมจะพูดถึงเรื่องการอนุรักษ์ที่กำลังเป็นเทรนด์ที่ทุกกระทรวงจะพูดถึง คำสามคำที่เป็นวาทะแห่งการพัฒนาในยุคนี้คือเรื่องของการมีส่วนร่วม เรื่องของการอนุรักษ์ เรื่องของการทำให้เกิดความยั่งยืน ทุกกระทรวงจะพูดอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นพี่น้องประชาชนนอกจากจะรับรู้จากกระทรวงเราแล้วกระทรวงอื่นก็ให้ความรู้ความสำคัญเหมือนกัน นอกจากนี้ยังมีผู้ประกอบการที่เราเชิญมาอบรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยก็มีแผนพับ ใบปลิว เวลาที่มีกิจกรรมต่างๆเราก็จะแจกจ่ายออกไปสู่มือประชาชน ในใบปลิวแผ่นพับก็จะพูดถึงการดูแล การใช้ทรัพยากรต่างๆ สิ่งสำคัญที่สุดคือแหล่งท่องเที่ยวมีแล้วมันก็เสื่อมตามสภาพการณ์ โดยเฉพาะวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี เวลาอบรมเราพยายามกระตุ้นให้เขารัก ถนอม เก็บรักษา แต่โดยกระแสทางวัตถุต้องยอมรับว่าคนรุ่นใหม่ต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตที่ให้ความสำคัญของวัตถุ เงินมากกว่าด้านจิตใจ เพราะฉะนั้นขนบธรรมเนียม ประเพณีต่างๆที่เป็นของชุมชน ของท้องถิ่นเขาไม่ค่อยรับ ถ้าไปก็ไปเป็นเพียงพิธีการณ์ อย่างเช่น ไปตักบาตรปีใหม่ก็ไปเพียงพิธีการ แต่ชุมชนเขาตักบาตรคือทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ดูแลพระสงฆ์ ทำบุญให้บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว แม้แต่สัตว์ที่ตกทุกข์ได้ยากก็มารับผลบุญจากเขา เพราะสิ่งเหล่านี้มันกำลังถูกระทำโดยกระแสทุนนิยมแล้วคนรุ่นใหม่ก็รับมาโดยขาดการไตร่ตรอง กระแสวัตถุถ้ามาแรงเกินไปอาจทำให้ชุมชนแตกร้าง เพราะฉะนั้นนอกจากจะอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทั่วไปแล้วเราต้องอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี ผู้ใหญ่ของทางจังหวัดอุบลกำลังคุยกันเรื่องอุบลเป็นเมืองพระพุทธศาสนาเพราะฉะนั้นกิจกรรม

ต่างๆที่ส่งเสริมพระพุทธศาสนาต้องกระทำตั้งแต่ตอนนี้แล้ว ต้องแข่งกับกระแสวัตถุที่โฆษณาอยู่ในทีวี ในเชิงอนุรักษ์ต้องเอาคนมาทำให้มีความคิดอนุรักษ์ก่อน

คำถาม: ท่านคิดว่าความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นท่านเป็นอย่างไร

คำตอบ: ตอนนี้อยู่ได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลเราปี พ.ศ. 2553 ประมาณ 3,500 ล้าน คาดว่าปีต่อไปน่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ศักยภาพต่อการรองรับตอนนี้เรายังมีพอ โรงแรมมีประมาณ 3,000 ห้อง ไม่นับรวมรีสอร์ตต่างๆที่กำลังเกิดขึ้นมาอีกมากมาย เรายังมีศักยภาพต่อการรองรับแหล่งท่องเที่ยว เรื่องของการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเราก็ต้องยอมรับอยู่ว่าจังหวัดอุบลของเรายังมีไม่เพียงพอ โดยสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ ร้านอาหารที่มีคุณภาพ พอออกไปอำเภออื่นที่นอกเหนือจากอำเภอเมืองหาร้านอาหารรับประทานค่อนข้างยากสำหรับนักท่องเที่ยว แต่ในต่างอำเภอนานๆนักท่องเที่ยวถึงจะผ่านไป จะให้ร้านเป็นร้านอาหารร้านที่ติดอยู่ตลอดก็คงไม่ได้ ยกตัวอย่างเช่นอำเภอโขงเจียม ช่วงวันเสาร์หรืออาทิตย์ก็จะมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวพอสมควร แต่วันธรรมดาที่นักท่องเที่ยวจะมาน้อย ต่อไปคือเรื่องของยานพาหนะที่บริการขนส่งนักท่องเที่ยวในเขตเทศบาลหรือเชื่อมต่อระหว่างแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งไปหาแหล่งหนึ่ง ยังไม่สมบูรณ์ ยังมีอุปสรรคและปัญหา เราเคยเอาสามล้อมาอบรมเมื่อปีที่แล้วประมาณ 50 คัน ให้เขาเป็นตัวแทนนำนักท่องเที่ยวเที่ยวชมในเขตเทศบาลเมือง แต่ก็บางทีนักท่องเที่ยวอยากไปท่องเที่ยวยังตัวเมืองซึ่งยังไม่มีคิวจอดรถที่แน่นอน ถ้านักท่องเที่ยวจะขึ้นรถสองแถวเขาก็ไม่รู้จักเส้นทางการวิ่งของรถต้องมีคนนำทาง รถตุ๊กตุ๊กก็มีไม่เยอะ 4 ทูมก็จะหมด อันนี้คือข้อจำกัดที่เรารองรับนักท่องเที่ยวไม่ได้ไม่เหมือนกับบางจังหวัด เช่น เชียงใหม่ พัทยา ที่มีรถสองแถวรับส่งที่สามารถวิ่งรับส่งไปที่ไหนก็ได้ ซึ่งเป็นความสะดวกของนักท่องเที่ยวซึ่งจังหวัดอุบลเรายังไม่มี แหล่งท่องเที่ยวยังมีข้อจำกัดอยู่บ้าง เช่น ผาแต้มในวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี ผาแต้มมีปัญหาคนล้นอุทยานและสิ่งที่ตามมาก็คือขยะ แม้ว่าจะกำหนดกรอบคนเข้าได้ไม่เกิน 5,000 คนที่ความจริงมีประมาณหมื่นคน บางคนมาจากจังหวัดอื่นเมื่อเขามาถึงจะไปไล่เขากลับก็ไม่ได้ ทางอุทยานผาแต้มก็พยายามจะเสนอจังหวัดเรื่องขอเต็นท์ที่พัก ก็ยังไม่ได้ แต่จะได้การปรับปรุงภูมิทัศน์บางส่วน ในปี พ.ศ.2554 ผาชนะจะได้ก็จะให้ห้องน้ำซึ่งจังหวัดให้การช่วยเหลือ จะมีช่วงเทศกาลที่พักระยะไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ส่วนอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะมีบ้านพักรับรองค่ายเด็ก เยาวชน ที่ไปอบรมได้แต่ถ้าเป็นช่วงเทศกาล เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ เข้าพรรษา จะยังไม่เพียงพอ ส่วนถ้าเป็นช่วงปกติทั่วไปก็จะสามารถรองรับได้ไม่มีปัญหาอะไร

2. จากการสัมภาษณ์ นายสุวัจชัย สังคพัฒน์ นายอำเภอโขงเจียม วันที่ 30 ธันวาคม 2554 เวลา 12.00-12.30 น.

คำถาม: ในขณะที่ท่านเป็นผู้บริหารและนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ อุบลราชธานีและปัญหาใดสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของท่าน

คำตอบ: ปัญหาที่พบที่นี้คือการที่นักท่องเที่ยวเข้ามาแล้วไม่มีที่พัก ต้องกลับไปพักที่อำเภอเมือง อุบลจะเกิดขึ้นในช่วงที่มีเทศกาลใหญ่ๆ เช่น เทศกาลแห่เทียนเข้าพรรษา ซึ่งทางเราจะแนะนำให้ นักท่องเที่ยวกางเต็นท์นอนพักที่ผาแต้มซึ่งมีพื้นที่รองรับนักท่องเที่ยวได้เยอะ ซึ่งปัญหานั้นจะเกิด ช่วงที่มีเทศกาลแต่ถ้าเป็นช่วงปกติไม่ใช่เทศกาลที่พักร่างๆก็จะมีเพียงพอ แต่อย่างไรก็ตามปัญหา นี้เราพยายามรณรงค์ให้ผู้ประกอบการขยายรีสอร์ทหรือโรงแรมมากขึ้นเพื่อรองรับปัญหาตรงนี้ ปัญหาประการที่สองทางอำเภอได้ขอร้องขอให้การไฟฟ้าปรับปรุงเรื่องของระบบไฟฟ้าโดยเฉพาะ ในหน้าฝนกระแสไฟฟ้าจะขัดข้องอยู่เป็นประจำทำให้ที่พักร่างๆหรือโรงแรมต่างๆประสบปัญหา เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ เช่นแอร์ ตู้เย็น ใช้การไม่ได้ ปัญหาประการที่สามที่พบคือการประชาสัมพันธ์ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงในเรื่องแหล่งท่องเที่ยว เมื่อถึงเวลาปฏิบัติหน้าที่ ได้กำหนดไว้ในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวไม่ทราบว่ามิกิจกรรมท่องเที่ยวอะไรบ้าง ซึ่งตอนนี้การ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกำลังปรับปรุงตรงนี้ให้อยู่ ซึ่งทางอำเภอได้ขอร้องให้ดำเนินการอย่าง เร่งด่วนเพื่อที่จะได้โปรโมทแหล่งท่องเที่ยว ตอนนี้อำเภอได้ให้ท้องถิ่นตั้งงบประมาณประชาสัมพันธ์ เพื่อเสริมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยอีกทางหนึ่งด้วย

คำถาม: ท่านมีวิธีการให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวใน ท้องถิ่นท่านได้อย่างไร

คำตอบ: คือพยายามจะพัฒนาให้เป็นสีเขียวหมดซึ่งขณะนี้ได้เป็นกระแสของโลกไปแล้ว โดยเริ่ม จากโรงแรม ร้านอาหาร เราจะให้มีการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยพืช ผัก ที่จะใช้ในการปรุงอาหารนี้ให้ ใช้พืชผักปลอดสารพิษ ปลูกพืช ผัก โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ โดยพยายามลดของจำพวกกล่องโฟม ถุงพลาสติก ซึ่งจะสอดคล้องกับเรื่องของอุบลเมืองสะอาด ในพื้นที่ท่องเที่ยวเราจะรณรงค์ในเรื่องท่าน นำอะไรมาท่านก็นำกลับไปด้วย เช่น นำกระป๋องโค้ก ถุงพลาสติกมาท่านก็ต้องนำกลับบ้านท่าน ด้วยขอความกรุณาว่าอย่าทิ้งในที่ท่องเที่ยวเลย ประการที่สามคือในเรื่องของการปลูกต้นไม้ เราได้ปลูกทุกปี ตรงนี้ได้ภาคเอกชนเข้ามาช่วยเยอะ ในภาครัฐวิสาหกิจอย่างเช่นการประปาเขาก็ มาช่วยปลูก ในขณะที่เดียวกันทางราชการก็ได้ให้ท้องถิ่นเข้ามาช่วยปลูกตามโครงการเฉลิมพระ เกียรติแม่ของแผ่นดิน 7 ล้าน 7 แสนต้น นอกจากนี้ประชาชนต้องมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาสิ่งที่ สำคัญที่สุดคือให้ประชาชนมีจิตสำนึกการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการไม่

ทำลาย ยกตัวอย่างเช่นเวลาเข้าไปหาของป่าหน่อไม้ในกอหนึ่งมี 10 ให้เก็บมาสัก 3 ที่เหลือต้องให้มันเกิดต่อไปอีกบ้าง หรือการไม่เผาป่าในขณะที่เดียวกันก็ต้องไม่ตัดไม้ทำลายป่า เราณรงค์ตรงนี้ให้เห็นว่าการตัดไม้ทำลายป่าทำให้เกิดความแห้งแล้งการตัดไม้ทำลาย ป่ามันผิดกฎหมายและจะส่งผลไปถึงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆที่อยู่ตามธรรมชาติด้วย ให้อยู่ร่วมกันกับป่าพึ่งพาอาศัยกัน เขาเกิดมาเราปลูกเสริม ให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยการด้วยการไม่ทำลายป่า การก่อสร้างบ้านก็ให้ใช้ปูนหรืออิฐไม่ต้องทำลายป่าไม้

คำถาม: ท่านคิดว่าความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นท่านเป็นอย่างไร

คำตอบ: ในปี พ.ศ. 2552 อำเภอประชากรประมาณ 34,000 คน นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวตามทะเบียนที่ปรากฏประมาณ 120,000 คน คาดว่าในปีต่อไปน่าจะมีเพิ่มขึ้น ความสามารถในการรองรับเรามีข้อจำกัดอยู่คือเรื่องโรงแรมที่พักที่รีสอร์ทเราขยับน้อยด้วยเหตุผลเรื่องเงินทุนของผู้ประกอบการยังไม่มากนัก บริเวณอำเภอนี้ส่วนมากยังเป็นป่าสงวนไม่สามารถที่จะสร้างอาคารได้ ถ้าช่วงที่นักท่องเที่ยวเข้ามากันเยอะๆจะเกิดปัญหาเรื่องห้องสุขายังรองรับปัญหานี้ได้ไม่เต็มที่ เราสามารถจัดการเรื่องระบบจราจรได้แต่เรื่องของสุขาภิบาลยังรองรับได้ไม่เต็มที่นัก เรื่องที่พักนั้นนักท่องเที่ยวไปพักที่อำเภอเมืองได้ แต่ปัญหานี้จะเกิดขึ้นเฉพาะช่วงเทศกาลที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวเยอะเท่านั้น ถ้าไม่ใช่ช่วงฤดูการท่องเที่ยวสามารถรองรับได้

3. จากการสัมภาษณ์ นายสุริยัน กิจสวัสดิ์ (ปลัดอำเภอเจ้าพนักงานปกครองกลุ่มงานบริหารงานปกครอง) ให้สัมภาษณ์แทน นายอดุลย์ พลบุตร นายอำเภอเมืองอุบลราชธานี วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2554 เวลา 15.00-15.20 น.

คำถาม: ในขณะที่ท่านเป็นผู้บริหารและนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ อุบลราชธานีและปัญหาใดสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของท่าน

คำตอบ: ในตัวเมืองแหล่งท่องเที่ยวอุบลราชธานีมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญคือแหล่งวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา เพราะเมืองดั้งเดิมความเจริญในด้านพระพุทธศาสนาในตัวเมืองอุบลจะสูงกว่าที่อื่นเพราะถือว่าเป็นเมืองหลัก จุดที่เป็นข้อเด่นก็คือว่าวัดวาอารามต่างๆในตัวเมืองอุบลเราเป็นวัดเก่าแก่อันเป็นที่มาของเมืองมาพร้อมกับกรุงรัตนโกสินทร์ก็คือกรุงเทพมหานคร ตัวเมืองนั้นมีวัดเก่าแก่มากมายที่สำคัญก็อย่าง เช่น วัดหลวง มีวัดสุปฏิหาราม วัดศรีอุบลรัตนาราม วัดป่าใหญ่ หรือวัดมณีมหานาราม วัดป่าน้อยหรือวัดมณีวนาราม วัดใต้ที่มีพระเจ้าใหญ่องค์โต วัดเลียบ ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างมาคู่เมืองอุบล และจุดที่เด่นอีกอย่างหนึ่งก็คือความเป็นเมืองนักปราชญ์ก็คือมีพระเกจิอาจารย์ พระเถระต่างๆหลายรูป อย่าง เช่น พระอาจารย์เสาร์ซึ่งแบบอย่างที่ดีในเรื่องของ

การปฏิบัติธรรมคือเราจะมีจุดเด่นตรงนี้ ส่วนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยภาพรวมที่เมืองอุบล เป็นเมืองนักปราชญ์เป็นเมืองพุทธ การท่องเที่ยวในตัวเมืองอุบลที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแนว สนุกสนานรื่นเริงจะมีน้อยมาก สมัยโบราณคนส่วนใหญ่คนในจังหวัดอุบลเองไม่ค่อยชอบที่จะไป เที่ยวในที่ๆไม่ค่อยเหมาะสม แต่ในปัจจุบันการที่จะท่องเที่ยวจะมีแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น อย่างเช่นแหล่งเริงรมย์ต่างๆในตัวเมืองอุบลมันก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มี ส่วนส่งเสริมการ ท่องเที่ยวในตัวเมืองอุบล ส่วนแหล่งธรรมชาติ เรามีแม่น้ำมูลซึ่งไหลผ่านตัวเมือง จังหวัดอุบลในด้านทิศใต้เป็นหลักอยู่

ถ้าจะพูดถึงเรื่องอุปสรรคการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในตัวเมืองอุบลก็คือว่าเรายังขาด จุดเด่นๆนอกจากจุดเดิมที่มีอยู่นอกเหนือจากเรื่องวัดวาอาราม เรื่องพระดั่งๆ หรือแม่กระทั่งพระ แก้วสี่มุมเมืองเรามีถึงสี่องค์ด้วยกัน แต่ที่เพิ่งนำมาเปิดเผยก็เพราะว่าเมื่อก่อนการที่จะเปิดเผยพระ ดั่งๆประจำพื้นที่ คูบ้านคูเมือง อาจจะทำให้คนอื่นมาแย่งชิงเอาไปได้ในสมัยก่อนคนโบราณก็เลย เก็บเอาไว้ ยกตัวอย่าง เช่น พระแก้วบุษราคัมของวัดศรีอุบลรัตนาราม ก็เพิ่งจะเปิดเผยกันได้ไม่กี่ปี พระแก้วโกเมน พระแก้วหยดน้ำค้าง พระแก้วไพฑูรย์ มีอยู่สี่องค์ด้วยกันตรงนี้ก็เพิ่งเปิดเผย เพราะฉะนั้นเราจะต้องพัฒนาจุดที่เป็นจุดเด่นที่เรามีศักยภาพตรงนี้ให้ขึ้นมาให้มากกว่านี้ให้เป็นที่ รู้จักให้มากกว่านี้ จะสามารถทำให้คนเข้ามาท่องเที่ยวแหล่งธรรมะของเราให้มากขึ้น ในส่วนของ การท่องเที่ยวบริเวณริมแม่น้ำมูลควรจะมีการพัฒนาและจัดระบบให้มีความชัดเจนเพราะทุกวันนี้ เอกชนเป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ด้วยปัจจัยที่ว่าคนอุบลเที่ยวบ่อยก็เลยทำให้การพัฒนาตามริม แม่น้ำมูลซึ่งน่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกที่หนึ่งไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควร ไม่ เหมือนที่อื่น ไม่เหมือนที่อำเภอโขงเจียมที่เขามีจุดเด่น เช่น พบตะวันก่อนใครในสยาม มีผาแต้ม มี น้ำตกต่างๆของอำเภอเมืองอุบลเรายังขาดตรงนี้ เราไม่พูดถึงเรื่องงานประเพณีที่เป็นจุดหลัก สำคัญอย่างหนึ่งเช่น งานแห่เทียนพรรษาในงานเข้าพรรษาที่กลายเป็นจุดเด่นระดับโลกไปแล้วซึ่ง คนส่วนใหญ่ก็ทราบ และงานสงท่ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ที่เราจัดอยู่ทุกปีตรงนี้เราจัดมานานมาก แล้ว แต่เรื่องของวัฒนธรรมลักษณะงานที่เราจัดเช่นนี้มันก็ค่อยๆหมดไปเพราะว่าในเรื่องสถาน บริการเริงรมย์ต่างๆ มันมีมากขึ้น แทนที่คนเมื่อก่อนคนเรามีแหล่งที่จะไปท่องเที่ยวไม่กี่ที่ เช่น งาน ปีใหม่ที่มีลักษณะการจัดงานที่เราจะ เป็นงานวัด แต่ตอนนี้แทบจะหายไปหมด คนโบราณเที่ยว งานวัดเพราะไม่มีแหล่งเริงรมย์แต่ที่เป็นจุดหลักจริงๆอยากจะทำให้ส่งเสริมตรงนี้อาจจะให้ส่งเสริม กันก็คือ เราอยากจะทำให้ส่งเสริมเมืองอุบลที่เป็นเมืองนักปราชญ์ เมืองพุทธ เป็นเมืองดั้งเดิมคู่กับ กรุงเทพมหานครมาโดยตลอด เมืองอุบลสถาปนาขึ้นหลังกรุงเทพ 10 ปี สถาปนาเกือบพร้อมๆกัน ซึ่งอุบลมีการเฉลิมฉลอง 200 ปีไปเมื่อ พ.ศ. 2535 ในตัวของอำเภอเมืองเองจะส่งเสริมทุกด้านแต่ ในส่วนของหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะเราก็ต้องอาศัยหน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบ เช่น

สำนักงานพระพุทธศาสนาต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมให้เกิดขึ้นในวัดอาราม ตามเทศกาลต่างๆอย่าง เช่น เทศกาลวันเข้าพรรษา เทศกาลวันออกพรรษา ในส่วนของนโยบาย ของอำเภอเมืองอุบลก็คือ พยายามที่จะส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมตามวัดอารามต่างๆเหล่านี้ ร่วมกันทั้งจังหวัดแล้วก็หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการประชาสัมพันธ์ เวลาจัดกิจกรรมต่างๆที่ เกิดขึ้นนักท่องเที่ยวไม่ค่อยรู้ว่ามื่อะไรบ้าง แล้วนักท่องเที่ยวควรที่จะไปดูอะไรบ้าง คือเรามีแผนพับ แจกให้แต่จุดหลักที่จะให้นักท่องเที่ยวเข้าไป เช่น จุดที่ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปติดต่อสอบถามยังไม่มี และอีกอย่างคือ การติดป้ายประชาสัมพันธ์ต่างๆยังมีอยู่น้อย นักท่องเที่ยวเวลามาท่องเที่ยวไม่ ค่อยทราบว่าจะควรที่จะไปติดต่อยังจุดไหน ไม่รู้เส้นทางต่างๆที่จะไปยังจุดท่องเที่ยว การ ประชาสัมพันธ์ยังมีไม่เพียงพอ แต่ตอนนี้ก็กำลังมีการพัฒนาให้ดีขึ้น เส้นทางท่องเที่ยวต่างๆไป ยบออกทางยังไม่เพียงพอ เรายังไม่เหมือนเมืองท่องเที่ยวอื่นๆ อย่างเช่น จังหวัดเชียงใหม่เวลาเราเข้า ไปยังตัวเมืองจังหวัดเชียงใหม่เราจะรู้เลยว่าเส้นทางจากตรงนี้จะไปที่ไหนได้บ้าง ทำให้นักท่องเที่ยว ไม่สับสนเวลาเดินทาง ประหยัดเวลา ประหยัดเงิน

คำถาม: ท่านมีวิธีการให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวใน ท้องถิ่นท่านได้อย่างไร

คำตอบ: ปัจจุบันนี้การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในดงเมืองอุบลยังไม่เข้มข้นเท่าไร เพราะสาเหตุว่า คนยังไม่เป็นที่รู้จักเพียงพอ เมื่อไม่เป็นที่รู้จักจำนวนนักท่องเที่ยวก็ยังมีจำนวนน้อยน้อยอยู่ การที่ จะดูแลรักษาสถานที่สำคัญเหล่านี้ยังถือว่าอยู่ในวิสัยที่เราทำได้ไม่ถือว่าหนักหนา สามารถดูแลได้ อย่างทั่วถึง ทั้งฝ่ายปกครองเอง ทั้งตำรวจเอง แล้วก็องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลอยู่เฉพาะ เทศบาลนครอุบลก็มีส่วนช่วยในการดูแลและก็พัฒนา ปรับปรุงแหล่งเหล่านี้อยู่ ไม่ว่าจะเป็นการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในเรื่องการอนุรักษ์การท่องเที่ยวตามสื่อต่างๆตรงนี้เราจะมี การ ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวประชาชนรับทราบอยู่ตลอด ในตัวแหล่งท่องเที่ยวชื่อดังต่างๆที่อยู่ ต่างอำเภอ เช่น ผาแต้มนั้น ในจุดนั้นเป็นจุดที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวกันมากต้องให้ ความสำคัญด้านการอนุรักษ์เป็นอันดับแรก สาเหตุที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกนั้นเพราะ ปริมาณคนเข้าไปเที่ยวเยอะ ปัญหาต่างๆก็ตามมา มลภาวะต่างๆก็ตามมา

คำถาม: ท่านคิดว่าความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นท่านเป็นอย่างไร

คำตอบ: ความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆของเมืองอุบลอยู่ในระดับดีถึงดีมาก เพราะว่าเรามีที่พักทั้งที่เป็นโรงแรมขนาดใหญ่ แล้วก็เป็นที่พักอพาร์ทเมนท์เป็นที่พักรีสอร์ทที่ เพียงพอ แม้ในช่วงเทศกาลต่างๆก็เพียงพอมีส่วนน้อยที่ไม่ต้องการพักอยู่ในอพาร์ทเมนท์ ไม่

ต้องการพักที่รีสอร์ท อาจจะไปพักยังตัวเมืองจังหวัดใกล้เคียงอย่าง เช่น ศรีสะเกษที่ห่างจากตัวอำเภอเมือง 60 กิโลเมตร แต่ส่วนใหญ่ก็พักในตัวเมืองอุบลแล้วก็อำเภอโดยรอบ สามารถรองรับได้ไม่มีปัญหา แม้ในช่วงเทศกาลต่างก็ยังสามารถรองรับได้

4. จากการสัมภาษณ์ ว่าที่ ร.ต. สมชาย เกษมนิมิตพร (ปลัดอำเภอ หัวหน้าฝ่ายงานบริหารงานปกครอง) ให้สัมภาษณ์แทน นายธรรม ชินโกมุท นายอำเภอสิรินธร วันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2554 เวลา 14.00-14.20 น.

คำถาม: ในขณะที่ท่านเป็นผู้บริหารและนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ อุปสรรคและปัญหาใดสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของท่าน

คำตอบ: อุปสรรคและปัญหาสำคัญน่าจะเป็นเส้นทางคมนาคมและที่พักที่ยังไม่สมบูรณ์ดีนักในเขตพื้นที่ พื้นที่แห่งนี้มีต้นทุนที่ดีอยู่แล้วอย่างเช่น จะมีมันมีทั้งน้ำทั้งภูเขาแต่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ค่อยพัฒนาเท่าที่ควร จะมีปัญหาทางด้านเส้นทางและการพัฒนาตัวแหล่งท่องเที่ยวเลย แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอคือ ด้านผ่านแดนช่องเม็กก็ยังไม่พบกับปัญหาอะไร การท่องเที่ยวในด้านผ่านแดนช่องเม็กที่ผ่านมามีประมาณ 30,000 กว่าคน ไม่รวมกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่นถ้ารวมแล้วก็มีประมาณ 6 หมื่นคน

คำถาม: ท่านมีวิธีการให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นท่านได้อย่างไร

คำตอบ: เราจะเน้นในเรื่องการอนุรักษ์และฟื้นฟูในแหล่งที่มีอยู่แล้วต้นทุนที่มีอยู่แล้วให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นให้ดียิ่งขึ้น โดยทางอำเภอจะใช้ระบบส่วนหนึ่งคือหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง อีกส่วนหนึ่งคือทางอำเภอจะแนะนำโดยผ่านกำนัน ผู้ใหญ่ หรือองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเราจะทำการบอกกล่าวโดยสอดแทรกเข้าไปตามการเรียกประชุมชุมชนในโอกาสที่มีการอบรมตัวแทนชุมชนต่างๆจะมีวิธีการสอดแทรกเข้าไปทุกๆครั้งที่มีการอบรม เรามีพยายามแจกจ่าย แผ่นพับใบปลิวโบรชัวร์ทุกครั้งที่มีโอกาสให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวอยู่สม่ำเสมอ อีกหนทางหนึ่งที่เรามีโอกาสได้ทำก็คือ เรื่องของร้านค้าทั้งหลายที่อยู่ในอำเภอสิรินธรเราจะมีการรณรงค์เรื่องราคาสินค้าที่ขายต้องไม่แพง อาหารที่สะอาด ซึ่งปีหนึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบคือสาธารณสุขจะลงไปดูแลในเรื่องนี้อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และช่วงที่จะมีการจัดเทศกาลเราจะใช้วิธีการเชิญร้านค้าต่างๆเหล่านั้นมาพูดคุยเราเกรงว่าถ้านักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาพบกับเห็นสินค้าที่แพง หรืออาหารที่ไม่สะอาดนั้นจะส่งผลเสียต่อตัวร้านค้าเอง

คำถาม: ท่านคิดว่าความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นท่านเป็นอย่างไร

คำตอบ: คือนักท่องเที่ยวที่มาที่นี้ไปหาหมายของเขาจะมีสองอย่างคือ คนมาพักกับคนไม่พัก คนที่พักรู้จักคือคนที่อยู่ใกล้ส่วนพวกคณะทัวร์นี้จะเดินทางเพื่อเป็นทางผ่านมาแวะแล้วก็ไป นักท่องเที่ยวที่มาค้างก็การเดินทางมาพักแบบครอบครัวส่วนมากนั้นก็พักที่เขื่อนสิรินธรซึ่งเขาจะมีความพร้อมอยู่แล้ว อีกส่วนหนึ่งจะเป็นพวกนักศึกษาซึ่งจะเดินทางมาพักในพื้นที่แบบตั้งแคมป์ก็จะพอมืออยู่บ้าง แต่ส่วนใหญ่มักจะนิยมไปตั้งแคมป์ที่อำเภอโขงเจียมมากกว่าเพราะพื้นที่และวิวทิวทัศน์ทางด้านอำเภอโขงเจียมจะดี เช่น ผาแต้ม ผาชนะไดทิวทัศน์ดีกว่าอำเภอเรา ก็จะมีที่แก่งตะนะแต่นักท่องเที่ยวจะไม่หนาแน่นเหมือนอำเภอโขงเจียม ส่วนที่พักอื่น ๆ นั้นการพัฒนาพื้นที่ต่างๆยังไม่เหมาะสมต่อการเข้าพักอำเภอสิรินธรเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นทางผ่านการพัฒนาปัญหาจะอยู่ตรงส่วนตัวแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ได้พัฒนาไปได้เท่าที่ควรต้องใช้เวลาในการพัฒนา ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาจำนวนมากในอำเภอสิรินธรคือ เขื่อนสิรินธร ส่วนใหญ่จะมาช่วงเสาร์อาทิตย์ แต่ถ้าช่วงฤดูกลางท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวจะมาเที่ยวกันเยอะมาก มาจองที่พักส่วนใหญ่จะมากันเป็นครอบครัว หรือมาประชุมสัมมนา อย่างช่องเม็กนักท่องเที่ยวจะเข้าไปฝั่งลาวเพื่อข้ามแดนไปซื้อของที่ฝั่งประเทศลาว พื้นที่อำเภอสิรินธรเป็นพื้นที่ที่ได้เปรียบทางโครงสร้างมีต้นทุนทางธรรมชาติที่ดีเพียงแต่การพัฒนายังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรต้องระดมจากหลายภาคส่วนเข้ามาช่วยกัน

5. จากการสัมภาษณ์ นายควรคิด ชโลธรรังษี นายอำเภอวารินชำราบ วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2554 เวลา 15.00-15.15 น.

คำถาม: ในขณะที่ท่านเป็นผู้บริหารและนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ อุบลราชธานีและปัญหาใดสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของท่าน

คำตอบ: แหล่งท่องเที่ยวอำเภอวารินมีแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนาและวัฒนธรรม ที่ขึ้นชื่อมากคือ วัดหนองป่าพง ซึ่งเคยมีหลวงปู่ชา ท่านเคยเป็นเจ้าของวัด ตอนนี้อยู่ยังเป็นที่แหล่งท่องเที่ยวอยู่ คนต่างถิ่นที่ผ่านเข้ามา ก็จะเข้ามาแวะเข้ามากราบไว้ มีการทำเป็นเจดีย์เก็บอัฐิของท่าน นอกจากวัดหนองป่าพงแล้วมีวัดที่ขึ้นชื่อคือวัดป่าบ้านนาชาติซึ่งเป็นวัดสาขาของวัดหนองป่าพงซึ่งจะมีชาวต่างชาติเข้ามาขอเรียนอยู่ด้วย มีชาวต่างชาติ เช่น ชาวญี่ปุ่น ยุโรป เข้ามาขอเรียน ซึ่งเป็นลูกศิษย์หลวงปู่ชา เมื่อก่อนบริเวณรอบๆวัดมีมีพ่อค้าแม่ค้ามาขายสินค้าให้กับคนที่เดินทางแวะเข้ามากราบไว้ ส่วนใหญ่จะนำสินหนึ่งโหลไปเข้ามาขาย มีการตั้งขายสินค้าไม่เป็นระเบียบคือต่างคนต่างขาย แต่ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าจัดระเบียบผู้ขายสินค้าบริเวณดังกล่าว ทำให้

ปัจจุบันสภาพการวางของที่นั่นดีขึ้นกว่าเมื่อสมัยก่อนมาก เวลาในช่วงเทศกาลท่องเที่ยวสถานี่รถไฟมีคนเดินทางเข้ามาในตัวจังหวัดมากแต่ยังไม่พบปัญหาอะไร

คำถาม: ท่านมีวิธีการให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นท่านได้อย่างไร

คำตอบ: ตอนนี้เรื่องแหล่งท่องเที่ยวกับสภาพแวดล้อมต่างๆรวมทั้งเรื่องท่องเที่ยวในท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญมาก ทางอำเภอได้ให้ความสำคัญ โดยพยายามกำชับ ให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆและเทศบาลตำบลให้พยามช่วยบอกกล่าวกับชาวบ้านให้เห็นถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ บอกกล่าวกับผู้ที่เดินเข้ามาทำบุญในวัดช่วงที่มีการจัดงาน ให้ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด เวลาจัดงานที่มีคนเดินทางเข้ามามากๆจะเกิดปัญหาขึ้นมาบ้าง นอกจากนี้ยังได้กำชับให้องค์การบริหารส่วนถ้าเป็นไปได้ให้ตั้งงบประมาณอุดหนุน สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆซึ่งมีชื่อเสียงส่วนใหญ่เป็นวัดยังอยู่ในสภาพดี

คำถาม: ท่านคิดว่าความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นท่านเป็นอย่างไร

คำตอบ: ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดในอำเภอมหาวิเศษสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวปัจจุบันยังไม่พบปัญหาอะไรมากนัก ในทุกๆปีทางวัดหนองป่าพงจะมีการจัดงานประจำปีเพื่อเพื่อระลึกถึงหลวงปู่ที่ได้มรณภาพไปแล้ว จะมีผู้ เข้ามาทำบุญ เข้ามากินอาหารในโรงทานเป็นจำนวนมาก มีผู้ที่มีจิตเลื่อมใสศรัทธาเดินทางมาจากต่างอำเภอหรือต่างจังหวัดจำนวนมาก ตลอดระยะเวลาของการจัดงานมีคนมาร่วมงานเป็นหมื่นคน ถ้าคิดแยกเป็นรายวันก็เป็นพันคน เวลาในงานที่มีคนเดินทางเข้ามาหลายๆนั้นก็จัดชุดรักษาความปลอดภัยเข้ามาดูแลความสงบเรียบร้อย ให้ตลอดเวลางานจัดงาน เรื่องการบริการต่างๆการจราจร จะมีการกำชับให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าไปตรวจสอบดูแล

6. จากการสัมภาษณ์ นางจิตนาพร อินทร์ขาว (ปลัดอำเภอ เจ้าพนักงานปกครองอำเภอชำนาญการ) ให้สัมภาษณ์แทน นายทวีศักดิ์ ประสิทธิ์ไศภิน นายอำเภอพิบูลมังสาหาร วันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2554 เวลา 13.00-13.15 น.

คำถาม: ในขณะที่ท่านเป็นผู้บริหารและนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ อุบลราชธานีและปัญหาใดสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของท่าน

คำตอบ: ปัญหาที่พบคืออำเภอพิบูลย์นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เป็นเพียงทางผ่านที่เดินทางไปท่องเที่ยวอำเภอโขงเจียม นักท่องเที่ยวจะแวะเข้ามาเที่ยวมาดู มาถ่ายรูปรูปบริเวณแก่งสะพือ แต่ก็ใช้

เวลาไม่นานนัก หรือมานั่งกินอาหารบริเวณริมแก่งสะพือ แต่พอนักท่องเที่ยวมานั่งกินอาหาร บริเวณแก่งสะพือก็จะเกิดปัญหาคืออาหารบริเวณแก่งสะพือค่อนข้างแพง นักท่องเที่ยวไม่รู้เข้ามา มานั่งกินก็จะไม่ประทับใจ ทางอำเภอพยายามเข้าไปพูดคุยขอความร่วมมือกับร้านค้าบริเวณนั้น ให้ช่วยลดราคาอาหารลงมาบ้างบางส่วนก็ให้ความร่วมมือ ปัญหาต่อมาก็คือแหล่งท่องเที่ยวบาง แห่งน่าจะมีความศักยภาพเพียงพอต่อการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่บริเวณริมแม่น้ำได้แต่ ติดปัญหาที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ค่อยให้ความสำคัญในการเข้าไปพัฒนาสนับสนุน เพราะ ส่วนใหญ่จะไปให้ความสำคัญกับসা ธารณูปโภคพื้นฐานมากกว่า เช่น ถนน ประปา ไฟฟ้า เรื่อง สุดท้ายคือเรื่องงบประมาณที่มีจำนวนจำกัดเรามองงบประมาณที่ค่อนข้างจำกัดในการพัฒนา บางที่ ต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแต่ติดตรงที่งบประมาณที่จะนำไปใช้ยังเพียงพอ นอกจากแก่งสะพือ ก็ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปบ้างแต่ก็ยังมีจำนวนน้อยอยู่ คือ วัดดอนธาตุ วัด ภูเขาแก้ว มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปกราบไหว้พระในช่วงวันหยุดบ้าง

คำถาม: ท่านมีวิธีการให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวใน ท้องถิ่นท่านได้อย่างไร

คำตอบ: ทางอำเภอได้จัดให้มีงานเทศกาลในวันสำคัญๆต่างๆทุกปีเพื่อให้ประชาชนได้เข้าร่วมงาน เช่น งานประเพณีสงกรานต์ งานประเพณีลอยกระทงซึ่งประชาชนในอำเภอให้การสนับสนุนออก มาร่วมมการงานประเพณีนี้กันมาก ให้ความร่วมมือในการจัดงานอย่างดี ไม่ประสบปัญหาอะไร อีก กิจกรรมหนึ่งที่ประชาชนในอำเภอให้ความสนใจคือการแข่งเรือสนใจมาดูการแข่งเรือริมแม่น้ำมูล ซึ่งเราก็ยังคงอนุรักษ์ประเพณีส่งเสริมประเพณีนี้อย่างต่อเนื่องทุกปี และกิจกรรมที่ประชาชนสนใจ เข้าร่วมงานกันมากอีกอย่างหนึ่งคืองานประเพณีบุญคูณลานกุ่มข้าวใหญ่ จัดขึ้นในช่วงเดือน ธันวาคมของทุกปีซึ่งเป็นประเพณีท้องถิ่นประชาชนในอำเภอก็ให้ความสนใจมาร่วมงานกันมาก

คำถาม: ท่านคิดว่าความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นท่านเป็นอย่างไร

คำตอบ: ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของอำเภอพิบูลย์อยู่ในเกณฑ์ดี อำเภอมีรีสอร์ทที่มีชื่อเสียงของตัวอำเภอสามารถให้บริการนักท่องเที่ยวได้คือ แก่งสะพือรีสอร์ท ส่วนแหล่งท่องเที่ยว อาจจะมีปัญหาอยู่บ้าง เช่น ช่วงงานเทศกาลโดยเฉพาะคนท้องถิ่นที่เดินทางกลับบ้าน รวมถึง นักท่องเที่ยวจากต่างอำเภอหรือจังหวัดอื่นเข้าท่องเที่ยวจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาขยะขึ้น บริเวณแหล่งท่องเที่ยว หอมน้ำมีคนใช้บริการมากแม้ว่าจะเป็นหอมน้ำที่เสียค่าเข้าใช้บริการก็ตาม แต่เนื่องนักท่องเที่ยวมักใช้บริการมากทำให้มีปัญหาในเรื่องความสะอาด แนวโน้มของอำเภอการ ท่องเที่ยวในอนาคตน่าจะดีขึ้น ขณะนี้เริ่มมีการเข้ามาขออนุญาตก่อสร้างโรงแรมขึ้นในอำเภอ ทำ ให้จำนวนโรงแรมของอำเภอมีมากขึ้นเมื่อถึงช่วงเทศกาลท่องเที่ยวน่าจะสามารถรองรับ นักท่องเที่ยวได้

ภาคผนวก ง
เครื่องมือในการทำวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม (แบบสอบถามนักท่องเที่ยว)

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดังนั้นจึงขอความกรุณาจากท่านในการกรอกแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ โดยไม่เปิดเผย แต่จะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์เพื่อนำไปปรับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ

- () 1. 15 - 20 ปี () 2. 21 - 30 ปี
() 3. 31 - 40 ปี () 4. 41 - 50 ปี
() 5. 51 - 60 ปี () 6. 60 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

- () 1. โสด () 2. สมรส/อยู่ด้วยกัน
() 3. หม้าย/หย่า

4. ระดับการศึกษาในปัจจุบัน

- () 1. มัธยมศึกษาตอนต้น () 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
() 3. อนุปริญญา / ปวส. () 4. ปริญญาตรี
() 5. สูงกว่าปริญญาตรี () 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)

5. อาชีพ

- () 1. นักเรียน/นักศึกษา () 2. ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
() 3. พนักงานบริษัทเอกชน () 4. พ่อบ้าน/แม่บ้าน
() 5. ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย () 6. เกษตรกร
() 7. เกษียณอายุ () 8. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- () 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท () 2. 5,001 - 10,000 บาท
() 3. 10,001 - 20,000 บาท () 4. 20,001 - 30,000 บาท
() 5. 30,001 - 40,000 บาท () 6. 40,001 - 50,000 บาท () 7. 50,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

1. ก่อนตัดสินใจท่องเที่ยวท่านรับทราบข้อมูลจากแหล่งท่องเที่ยวจากที่ใด

☐ 1. จากเพื่อนที่แนะนำ	☐ 2. จากอินเทอร์เน็ต
☐ 3. จากโฆษณาสื่อต่างๆ(โทรทัศน์ วิทยุ)	☐ 4. จากนิตยสาร, วารสารการท่องเที่ยว
☐ 5. จากงานแสดงนิทรรศการทางการท่องเที่ยว	☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
2. เหตุผลหลักที่ท่านตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยว

☐ 1. เพื่อพักผ่อน	☐ 2. เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด
☐ 3. เพื่อหลีกเลี่ยงความวุ่นวายของสภาพแวดล้อม	☐ 4. เพื่อศึกษาธรรมชาติหรือศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น
☐ 5. เพื่อเป็นประสบการณ์ใหม่ในชีวิต	☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
3. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการเดินทางท่องเที่ยวของท่าน

☐ 1. ต่ำกว่า 1,000 บาท	☐ 2. 1,001- 5,000 บาท
☐ 3. 5,000-10,000 บาท	☐ 4. 10,001 บาทขึ้นไป
4. ท่านเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีบ่อยเท่าใด

☐ 1. 1 ครั้ง/ปี	☐ 2. 2-5 ครั้ง/ปี
☐ 3. 6- 10 ครั้ง/ปี	☐ 4. มากกว่า 11 ครั้ง/ปี
5. ท่านนิยมเดินทางท่องเที่ยวกับใคร

☐ 1. เดินทางคนเดียว	☐ 2. เดินทางกับครอบครัว
☐ 3. เดินทางกับเพื่อน	☐ 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. ใครมีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของท่านมากที่สุด

☐ 1. ตัวท่านเอง	☐ 2. สามี-ภรรยา	☐ 3. เพื่อน
☐ 4. บิดา-มารดา	☐ 5. บุตร	☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
7. ท่านนิยมท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. วัด	☐ 2. โบราณสถาน	☐ 3. พิพิธภัณฑ์
☐ 4. ภูเขา, หินผา	☐ 5. แก่ง, หาด	☐ 6. น้ำตก
☐ 7. แม่น้ำ	☐ 8. งานประเพณี	☐ 9. วิถีชีวิตชาวบ้าน
☐ 10. งานหัตถกรรม, งานฝีมือ	☐ 11. บริเวณเขื่อน	☐ 12. สถานที่ทำการค้าชายแดน

ตอนที่ 3 ความต้องการของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี
 กำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ในช่องระดับความต้องการท่องเที่ยวของท่าน

ข้อ	ความต้องการของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านแหล่งท่องเที่ยว						
1.	เที่ยวชมวัด เช่น วัดหนองป่าพง วัดป่านานาชาติ					
2.	เที่ยวชมโบราณสถาน เช่น หุ่นศรีเมือง					
3.	เที่ยวชมพิพิธภัณฑ์					
4.	เที่ยวชมบริเวณภูเขา/หินผา เช่น ผาแต้ม					
5.	เที่ยวชมแก่ง/หาด เช่น แก่งสะพือ หาดกุเอื้อ					
6.	เที่ยวชมน้ำตก เช่น น้ำตกสร้อยสวรรค์					
7.	เที่ยวชมแม่น้ำ เช่น แม่น้ำสองสี					
8.	เที่ยวชมงานประเพณี เช่น แห่เทียน สงกรานต์					
9.	เที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้าน เช่น ชมวิถีชีวิตชุมชนชาวบ้านริมฝั่งแม่น้ำ					
10.	เที่ยวชมงานหัตถกรรม งานฝีมือ เช่น ผ้าไหม ทองเหลือง					
11.	เที่ยวชมทัศนียภาพและพักผ่อนบริเวณเขื่อน เช่น เขื่อนสิรินธร					
12.	เที่ยวชมสถานที่ทำการค้าบริเวณชายแดน เช่น ซ่องเม็ก					

ข้อ	ความต้องการของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวจังหวัด อุบลราชธานี	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการคมนาคมขนส่ง						
13.	สภาพถนนที่ได้มาตรฐาน					
14.	รถโดยสารประจำทางจากตัวเมืองถึงแหล่งท่องเที่ยว					
15.	รถโดยสารขนาดเล็กในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว					
16.	ไฟส่องสว่างถนน หรือ ทางแยก					
17.	บริการรถเช่าตามสถานที่ท่องเที่ยว เช่น จักรยาน มอเตอร์ไซด์					
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก						
18.	ร้านอาหารมีเพียงพอ					
19.	มีโทรศัพท์สาธารณะ					
20.	มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่					
21.	มีแผนที่และสัญลักษณ์บอกเส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยว					
22.	มีร้านค้า ขายของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น					
23.	ห้องสุขามีความเพียงพอและสะอาด					
24.	สถานที่จอดรถเพียงพอ					
ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว						
25.	มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแนะนำนักท่องเที่ยวในเรื่องโปรแกรมการท่องเที่ยวต่างๆ					

ข้อ	ความต้องการของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวจังหวัด อุบลราชธานี	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
26.	จัดมัคคุเทศก์บริการนักท่องเที่ยวตามโปรแกรมการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้					
27.	โปรแกรมการท่องเที่ยวจะต้องให้ความสำคัญด้านความปลอดภัย					
28.	จัดโปรโมชั่นการท่องเที่ยวลดราคาค่าที่พักในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูกาลท่องเที่ยว					
29.	จัดโปรโมชั่นการท่องเที่ยวลดราคาค่าเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูกาลท่องเที่ยว					
ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว						
30.	ไหว้พระ ถึงสักการี ท้าบุญ เช่น วัดวัดป่านามาชาติ วัดหนองป่าพง วัดป่าใหญ่ วัดศรีอุบลรัตนาราม ศาลหลักเมือง					
31.	ชมพระอาทิตย์ขึ้นรับปีใหม่ที่มีผาชะนะได					
32.	ชมภาพเขียนสีผาแต้ม					
33.	ชมน้ำตกน้ำตกสร้อยสวรรค์ น้ำตกแสงจันทร์					
34.	ชมทัศนียภาพและพักผ่อนที่เขื่อนสิรินธร					
35.	ชมทัศนียภาพแม่น้ำสองสี					
36.	ชมทัศนียภาพรับประทานอาหารบริเวณหาดคูเดื่อหรือแก่งสะพือ					
37.	ร่วมงานประเพณีแห่เทียน					
38.	ร่วมงานประเพณีสงกรานต์					
39.	เลือกซื้อสินค้าหัตถกรรม เช่น ผ้าไหม เครื่องทองเหลือง					

ข้อ	ความต้องการของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวจังหวัด อุบลราชธานี	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
40.	เลือกซื้อสินค้าสถานที่ทำการค้าบริเวณผ่านแดนช่องเม็ก					
ด้านบริการเสริม						
41.	ธนาคาร หรือ ตู้กดเงินมีเพียงพอ					
42.	ที่ทำการไปรษณีย์ หรือ ตู้ไปรษณีย์มีเพียงพอ					
43.	สถานพยาบาลมีเพียงพอ					
44.	มีร้านอินเทอร์เน็ต					
45.	มีบริการถ่ายภาพ					

ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

“ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม”

แบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม (แบบประชาชน)

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดังนั้นจึงขอความกรุณาจากท่านในการกรอกแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไปประมวลผล วิเคราะห์และหาข้อสรุป ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีต่อไป ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ

- () 1. 15 - 20 ปี () 2. 21 - 30 ปี
() 3. 31 - 40 ปี () 4. 41 - 50 ปี
() 5. 51 - 60 ปี () 6. 60 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

- () 1. โสด () 2. สมรส/อยู่ด้วยกัน
() 3. หม้าย/หย่า

4. ระดับการศึกษาในปัจจุบัน

- () 1. มัธยมศึกษาตอนต้น () 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
() 3. อนุปริญญา / ปวศ. () 4. ปริญญาตรี
() 5. สูงกว่าปริญญาตรี () 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)

5. อาชีพ

- () 1. นักเรียน/นักศึกษา () 2. ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
() 3. พนักงานบริษัทเอกชน () 4. พ่อบ้าน/แม่บ้าน
() 5. ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย () 6. เกษตรกร
() 7. เกษียณอายุ () 8. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- () 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท () 2. 5,001 - 10,000 บาท
() 3. 10,001 - 20,000 บาท () 4. 20,001 - 30,000 บาท
() 5. 30,001 - 40,000 บาท () 6. 40,001 - 50,000 บาท
() 7. 50,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีที่มีต่อประชาชนชนในท้องถิ่น
ทำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

1. ท่านคิดว่าการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีจะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของท่านอย่างไร
 - () 1. ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้นจากรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว
 - () 2. ชีวิตประจำวันวุ่นวายมากขึ้น
 - () 3. ความเป็นอยู่เหมือนเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง
 - () 4. เกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนาสินค้าและบริการ
 - () 5. ความเป็นอยู่ดีขึ้นเพราะรัฐเข้ามาพัฒนาพื้นที่ในท้องถิ่นพร้อมกับพัฒนาการท่องเที่ยว
 - () 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
2. ท่านคิดว่าการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีจะส่งผลกระทบต่อเมืองอย่างไร
 - () 1. ทำให้เกิดปัญหามลพิษสิ่งปฏิกูลต่างๆเพิ่มมากขึ้น
 - () 2. คนต่างถิ่นอพยพเข้ามาในจังหวัดเพิ่มมากขึ้น
 - () 3. โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ประปา ไฟฟ้า ถนน พัฒนามากขึ้น
 - () 4. โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ประปา ไฟฟ้า ถนน ยังเหมือนเดิม
 - () 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
3. ท่านคิดว่าการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีจะส่งผลทางสังคมอย่างไร

() 1. มีการปรับการท่องเที่ยวแบบดั้งเดิมให้เป็นเชิงพานิชย์มากขึ้น	() 2. การดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมเปลี่ยนไป
() 3. ประชาชนทำงานในท้องถิ่นตนเองมากขึ้น	() 4. แหล่งท่องเที่ยวเกิดความเสื่อมโทรม
() 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....	
4. ท่านคิดว่าการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีจะส่งผลต่อเศรษฐกิจอย่างไร
 - () 1. ทำให้ประชาชนท้องถิ่นมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น
 - () 2. ทำให้คนต่างถิ่นเข้ามาแย่งงานมากขึ้น
 - () 3. ทำให้เกิดการจ้างงานสร้างอาชีพให้คนในชุมชน
 - () 4. ทำให้จังหวัดมีโอกาสพัฒนาทัดเทียมเท่ากับจังหวัดใหญ่อื่นๆ
 - () 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี
 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ในช่องระดับความต้องการท่องเที่ยวของท่าน

ข้อ	ความต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น					
2.	มีส่วนร่วมตัดสินใจเพื่อกำหนดมาตรฐานการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว					
3.	มีส่วนร่วมประชุมและวางแผนนโยบายด้านการท่องเที่ยว					
4.	มีส่วนร่วมกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยว					
5.	มีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว					
6.	มีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม					
7.	มีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว					
8.	มีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความสวยงาม					
9.	มีส่วนร่วมรับทราบข้อมูลการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง					
10.	มีส่วนร่วมค้าขายหรือได้รับผลประโยชน์จากการมีแหล่งท่องเที่ยว					
11.	มีส่วนร่วมเก็บค่าบริการต่างๆจากการท่องเที่ยว					
12.	มีส่วนร่วมบริจาคทรัพย์สินเพื่อใช้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว					
13.	มีส่วนร่วมประเมินผลบริษัทหรือหน่วยงานภายนอกท้องถิ่นที่เข้ามาให้บริการภายในท้องถิ่น					
14.	มีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินการต่างๆของหน่วยงานรัฐและองค์การปกครองท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว					
15.	มีส่วนร่วมประเมินผลองค์การปกครองท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว					

ตอนที่ 3 ความต้องการของประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี
 กำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ในช่องระดับความต้องการการพัฒนาของท่าน

ข้อ	ความต้องการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประชาชนใน ท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านแหล่งท่องเที่ยว						
1.	แหล่งท่องเที่ยววัด เช่น วัดหนองป่าพง วัดป่านานาชาติ					
2.	แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เช่น ทุ่งศรีเมือง					
3.	แหล่งท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์					
4.	แหล่งท่องเที่ยวบริเวณภูเขา/หินผา เช่น ผาแต้ม					
5.	แหล่งท่องเที่ยวแก่ง/หาด เช่น แก่งสะพือ หาดคูเต่า					
6.	แหล่งท่องเที่ยวน้ำตก เช่น น้ำตกสร้อยสวรรค์					
7.	แหล่งท่องเที่ยวแม่น้ำ เช่น แม่น้ำสองสี					
8.	แหล่งท่องเที่ยวงานประเพณี เช่น แห่เทียน สงกรานต์					
9.	แหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตชาวบ้าน เช่น ชุมวิถีชีวิตชาวบ้าน ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำ					
10.	แหล่งท่องเที่ยวงานหัตถกรรม/งานฝีมือ เช่น ผ้าไหม ทองเหลือง					
11.	แหล่งท่องเที่ยวบริเวณเขื่อน เช่น เขื่อนสิรินธร					
12.	แหล่งท่องเที่ยวสถานที่ทำการค้าบริเวณชายแดน เช่น ช่อง เม็ก					

ข้อ	ความต้องการของประชาชนในการท่องเที่ยวจังหวัด อุบลราชธานี	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการคมนาคมขนส่ง						
13.	สภาพถนนที่ได้มาตรฐาน					
14.	รถโดยสารประจำทางจากตัวเมืองถึงแหล่งท่องเที่ยว					
15.	รถโดยสารขนาดเล็กในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว					
16.	ไฟส่องสว่างถนน หรือ ทางแยก					
17.	บริการรถเช่าตามสถานที่ท่องเที่ยว เช่น จักรยาน มอเตอร์ไซด์					
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก						
18.	ร้านอาหารมีเพียงพอ					
19.	มีโทรศัพท์สาธารณะ					
20.	มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่					
21.	มีแผนที่และสัญลักษณ์บอกเส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยว					
22.	มีร้านค้า เช่น ของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น					
23.	ห้องสุขามีความเพียงพอและสะอาด					
24.	สถานที่จอดรถเพียงพอ					
ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว						
25.	มีศูนย์บริการแนะนำนักท่องเที่ยวในเรื่องโปรแกรมการท่องเที่ยวต่างๆ					

ข้อ	ความต้องการของประชาชนในการท่องเที่ยวจังหวัด อุบลราชธานี	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
26.	จัดมัคคุเทศก์บริการนักท่องเที่ยวตาม โปรแกรมการท่องเที่ยว					
27.	โปรแกรมการท่องเที่ยวจะต้องให้ความสำคัญด้านความปลอดภัย					
28.	จัดโปรแกรมชั้นการท่องเที่ยวลดราคาค่าที่พักในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูกาลท่องเที่ยว					
29.	จัดโปรแกรมชั้นการท่องเที่ยวลดค่าเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูกาลท่องเที่ยว					
ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว						
30.	ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา					
31.	พัฒนากิจกรรมบริเวณผาชนะใต้ให้ท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี					
32.	ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวผาแต้มให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น					
33.	ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวบริเวณน้ำตกให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น					
34.	ส่งเสริมกิจกรรมเที่ยวบริเวณเขื่อนสิรินธรให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น					
35.	พัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวบริเวณริมฝั่งแม่น้ำให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น					
36.	ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวบริเวณ หาดคูเดื่อ แก่งสะพือ ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น					
37.	พัฒนากิจกรรมในงานประเพณีแห่เทียนให้มีความหลากหลาย					
38.	พัฒนากิจกรรมในงานประเพณีสงกรานต์ให้มีความหลากหลาย					
39.	ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวด้านสินค้าหัตถกรรมให้มากยิ่งขึ้น					

ข้อ	ความต้องการของประชาชนในการท่องเที่ยวจังหวัด อุบลราชธานี	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
40.	ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณด่านสำนแดนช่องเม็ก ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น					
ด้านบริการเสริม						
41.	ธนาคาร หรือ ตู้กดเงินมีเพียงพอ					
42.	ที่ทำการไปรษณีย์ และตู้ไปรษณีย์มีเพียงพอ					
43.	สถานพยาบาลมีเพียงพอ					
44.	มีร้านอินเทอร์เน็ต					
45.	มีบริการถ่ายภาพ					

ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีอย่างไร

.....

.....

.....

.....

“ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม”

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรอกข้อความลงในช่องว่าง

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

.....

2. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งเป็น

.....

3. สถานที่ทำงานปัจจุบัน

.....

ตอนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์หัวข้อ “แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี”

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ตามความเป็นจริงและตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ในขณะที่ท่านเป็นผู้บริหารและนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ อุปสรรคและปัญหาใดสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีวิธีการให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นท่านได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของท่านเป็นอย่างไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ต้นฉบับไม่มีหน้า
NO PAGE IN ORIGINAL

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ-นามสกุล	จามร วังศรีแก้ว
วัน เดือน ปี เกิด	7 กันยายนพ.ศ. 2529
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - เข้ารับการศึกษต่อในหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา (แขนงวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยว) คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2552 - วิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์การกีฬา) สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552 - จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี, 2548

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย